

fuzinar

Leto XXIV

Ravne na Koroškem, 13. februarja 1987

Št. 2

Širina kulture

Železarna Ravne gre pri kulturnih dejavnostih v korak z najbolj naprednimi slovenskimi tovarnami. Uspešni smo pri tradicionalnih oblikah dela, kjer se leta zaokrožujejo v smeraj višje obletnice pihalnemu orkestru, Vresu, Fužinarju, Formi vivi, slikarski koloniji in Bratstvu. Vztrajno pa poskušamo uveljaviti tudi nove zamisli, kot so npr. mini razstave domačih likovnikov v tovarni, okrogle mize o književnosti, natisi del domačih piscev amaterjev, in še ne bo zmanjkalo idej.

Stojan Brezočnik, Svetneči Gašper (iz cikla)

Ta uspešnost in hkratna vsakdanja preganjavica za čim boljše proizvodne in poslovne rezultate pa nam zamegljujeta širše pojmovanje kulture, kakor jo je predstavil Boris Paternu v predavanju Za današnjo praktično in večinsko pamet stoji humanistika na obrobju (Književni listi 18. 12. 1986). Ne, da tu ne bi bili storili ničesar. Z zahtevami po kvaliteti dela in izdelkov, po izobraževanju in po humanizaciji dela tipamo v tisto smer, po kateri naj bi vsaka veda in stroka imela svojo lastno notranjo duhovno ekologijo in globinsko kulturo mišljenja. Tudi kadar (sicer dovolj redko) omenimo kulturo dela, s tem nemara izražamo slutnjo, da lahko dolgotrajen primanjkljaj v tako široko pojmovani kulturi udari nazaj tudi po materialni proizvodnji. Redno pa nam zmanjka časa in volje za zavestno oblikovanje in potem negovanje tistega, kar Paternu imenuje »nadpragmatičen vrednostni sistem«.

Zato javno zaželim, da bi to, kar imenujemo in gojimo kot kulturo, gojili enako dobro še naprej, da pa bi vendar kdaj začeli ustvarjati in vezati loke kulture od vede do vede in od stroke do stroke, od vseh pa do proizvodnje. Saj ljudem je naposled namenjena tako kulturna dejavnost kot vsakršna kultura mišljenja.

KOLIKO IMAMO LETOS NAROČIL

Za prve štiri mesece letos ima Železarna Ravne z domačega tržišča dovolj naročil; za Valjarno, Kovačnico in Jeklovlek jih je celo več, kot jih lahko izpolnimo. Za druge mesece naročila še pridobivamo.

Po tozidih je stanje naslednje: iz Jeklolarne gredo slabo v prodajo jekleni ulitki (ni mogoče dobiti naročil za velikoserijske izdelke; republike so začele zapirati svoja tržišča), pri Orodjarni so težave s prodajo normalij (orodne plošče), pri Strojih in delih izdelkov stroje-gradnje in mehansko obdelanih odkovkov (izpad naročil) Železarne Sisak). Vzmetarna ima dovolj naročil iz TAM, iz IMV in Vozil Nova Gorica pa ne, Armature težko prodirajo z novim segmentom, saj je konkurenca izredno huda. Za Industrijske nože, Pnevmatične stroje, TRO, Kovinarstvo in Bratstvo z domačimi naročili ne kaže slabo.

Pri izvozu računamo, da bomo za načrtovani izkupiček 27 milijonov dolarjev dobili dovolj naročil. Na začetku leta so vedno manjši odpoklici, zato je še težko postreči s podatki. Naročila bomo dobivali sproti. Za izdelke iz Kovačnice ter Valjarne in hladno predelane jih za 1. in delno 2. kvartal že imamo. Zatika se pri valjih, ker se z njimi v ZDA in Franciji nismo najbolje odrezali.

Večino izdelkov bomo tudi letos izvozili na evropsko tržišče, največ v Zvezno republiko Nemčijo. Nov trg se nam odpira na severu Afrike (za izdelke TRO). Razmerje med polizdelki in končnimi bo približno tako kot lani ena proti ena.

H. M.

Z 20 NA 200 LINIJ

FEBRUARJA V ŽELEZARNI NOVA TELEFONSKA CENTRALA

Po 25 letih prva razširitev telefonske centrale je bila za Železarno Ravne nujna.

Nova centrala bo neprimerljiva z zdajšnjo, saj bo imela desetkrat več linij in bo tehnično mnogo bolj izpopolnjena (imela bo spomin itd.). Omogočala bo hitrejšo vzpostavljajanje zvez, kar za dobro poslovnost ni nepomembno.

Z novo centralo bodo v železarni spremenjene tudi telefonske številke. Vse bodo štirimestne (po delovnih področjih bodo dodane različne prve številke), nekaj bo novih, predvsem zaradi dvojčkov, ki naj bi jih odpravili.

Nenazadnje je sodobna telefonska centrala pomembna tudi zato, ker bodo v njej neprimerno boljši delovni pogoji za telefoniste.

Podrobnosti v zvezi z novo centralo bomo sproti objavljali v Novicah.

Naše delo v decembru

Decembrski plan skupne proizvodnje smo dosegli 98,8 odst., v kumulativu 96,2 odst. Odprema je bila dosežena 90,5 odst., v kumulativu 102,5 odst. Fakturirano realizacijo smo presegli za 22,6 odst., v kumulativu 9,9 odst., prav tako tudi vrednost prodaje na domačem trgu za 33,5 odst., v kumulativu 15,9 odst. Zaostali pa smo pri izvozu, in sicer znaša dolarški zaostanek 29,6 odst., v kumulativu 23,5 odst., pri dinarjih pa 16,1 odst., v kumulativu 29,5 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

Operativni plan so v Jeklarni presegli za 0,9 odst., za dvanajstino letnega plana pa so zaostali 1,7 odst., v kumulativu za 2,0 odst. Proizvodnja je bila ovirana v novi jeklarni, kjer še vedno delajo brez enega žerjava (Litostroj kasni že dva meseca). V decembru se je precej poslabšal izplen, prav tako je narasel izmeček. Oskrba z materiali je bila zadovoljiva, velik problem pa povzroča pomešanost nelegiranih in legiranih odpadkov ter splošno slab odnos do povratnih materialov v celi delovni organizaciji.

V Jeklolivarni so zaostali za predvidenim planom 12,4 odst. Kriv je kompliciran asortiment. Ta zahteva več dela na tono litine in daje zelo slabe izplete. Premajhne količine tekočega jekla onemogočajo večje doseganje proizvodnje. Za večjo proizvodnjo tekočega jekla na VF pečeh v Jeklarni bo nujno potrebno pospešiti montažo visoko frekvenčnega pretvornika. Čimprej morajo rešiti prepočasno investicijsko izgradnjo in tisti del prodajnih cen, kjer ne pokrivajo materialnih stroškov.

Operativni plan so v Valjarni presegli za 2,6 odst. Pri gredicah za 8,7 odst., srednjih profilih 0,5 odst., medtem ko so ga pri lahkkih profilih dosegli le 23,2 odst. Na težki progi so imeli okvaro črpalke v škajni jami, težave pa so bile tudi pri vročem razrezu profilov. Potrebujemo novo tornjo žago za razrez profilov na srednji progi.

Ob premajhni odpremi materiala v žarilnico so v Kovačnici zaostali za planom 11,0 odst., v kumulativu pa so letni plan presegli za 0,2 odst. Delo je dobro potekalo. Skovali so več, kot so predvidevali, zato je ostalo več materiala na regulirnem ohlajanju. Nekaj izpadov proizvodnje je bilo zaradi okvare manipulatorjev — pomanjkanje rezervnih delov.

Proizvodnja v Jeklovleku je potekala zadovoljivo, saj je bil plan presežen za 1,7 odst. Pri luščenem jeklu 5,4 odst., vlečenem jeklu 6,1 odst. in žici 20,0 odst. Za planom so zaostali le pri vlečenem jeklu za 4,2 odst.

Od mehansko predelovalnih tozov so plan presegli TRO za 2,9 odst., Bratstvo 10,8 odst. in Monter 23,7 odst. Za planom pa so zaostali TSD 0,1 odst., Orodjarna 3,5 odst., Stroji in deli 34,7 odst., Industrijski noži pri proizvodnji nožev in brzoznega orodja 7,1 odst., Pnevmatični stroji 8,2 odst., Vzmetarna 22,2 odst., Kovinarstvo 23,4 odst. in Armature za 25,4 odst.

V nekaterih tozih primanjkuje naročil, v Orodjarni za orodne plošče, ustreznih naročil pa ni v Strojih

in delih in v Vzmetarni. V TRO in v Pnevmatičnih strojih je proizvodnjo zaviralo popravilo strojev. Armature pa imajo težave z velikimi zalogami za Bolgarijo.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Količinska prodaja na domačem trgu je bila dosežena 96,7 odst., v kumulativu 113,8 odst. Vrednostno smo plan presegli za 33,5 odst., v kumulativu 15,9 odst. Za količinskim planom so zaostali Jeklolivarna 18,0 odst., Valjarna 2,6 odst., Kovačnica 2,2 odst., TSD 61,4 odst., Orodjarna 53,3 odst., Stroji in deli 24,5 odst., Industrijski noži 50,1 odst., Pnevmatični stroji 4,9 odst., Vzmetarna 16,2 odst., Kovinarstvo 9,5 odst. in Armature 18,4 odst. Plan pa so presegli: Jeklovlek 10,8 odst., TRO 20,3 odst., Bratstvo 12,0 odst. in Monter 34,7 odst.

Vrednostni plan pa je bil presežen v Jeklolivarni 8,1 odst., Valjarni 10,1 odst., Kovačnici 38,8 odst., Jeklovleku 28,5 odst., TSD 131,4 odst., Strojih in delih 71,4 odst., Pnevmatičnih strojih 29,1 odst., Vzmetarni 21,5 odst., TRO 39,2 odst., Kovinarstvu 47,0 odst., Armaturah 9,9 odst., Bratstvu 68,7 odst. in Monterju 98,6 odst. Za planom pa so zaostali Industrijski noži 10,4 odst., in v Orodjarni za 75,0 odst. Vzrok je slaba oskrba z vložnim materialom in vračanje proizvodov trgovskih hiš Kovinotehne in Metalke.

UVOZ

V decembru novih uvoznih poslov za repromateriale nismo zaključevali, ker nam je že konec novembra zmanjkalo uvoznih pravic. Prek ko-

operacije S & B smo uvozili ferolegure in elektrode ter prek Astre — Ljubljana livarske materiale.

S tem smo konec decembra pri A-materialih zagotovili 2 do 3 mesečne zaloge z izjemo ognjevzdržnega materiala, kjer nam DIDIER kljub urgencam ni dovolil nujno potrebnih pozicij.

V decembru smo zaradi bojzani pred novimi predpisi v prihodnjem letu forsirali uvoz zaključene opreme. Tako smo v zadnjem tednu leta uvozili opremo Göckel, Wotan, Kässbohrer, Schiees. Likvidnost poslovnih bank se ni izboljšala, tako da smo leto zaključili z neizvršenimi blagovnimi plačili v višini 1,70 mio \$, odprtih blagovnih plačil pa je ostalo za 250.000 \$.

IZVOZ

Brez predvidenega izvoza za TSD smo dosegli letni plan 91,0 odst. Na konvertibilno področje 96,0 odst. in kliring 79,0 odst. planirane vrednosti. Tako smo v primerjavi z letom 1985 povečali konvertibilni izvoz za okoli 15,0 odst. V skladu s strateško usmeritvijo železarne smo v letu 1986 uspeli tudi izboljšati blagovno strukturo v primerjavi s prejšnjim letom. V skupnem konvertibilnem in klirinskem izvozu znaša delež finalnih izdelkov 49 odst. in delež metalurških izdelkov 51 odst.

Na splošno so bili pogoji vključevanja v mednarodno delitev dela, predvsem na področju cen, zaradi gospodarske krize v jeklarstvu izredno zahtevni. Konkurenčne cene so bile precej nižje od naših, ki so se v nasprotju s trendi na zahodnih trgih skozi vse leto močno zviševale.

Tudi junijsko povečanje izvoznih stimulacij zaradi nerealnega tečaja dinarja in visoke inflacije ni ublažilo povečanja disparitetnih odnosov med našimi proizvodnimi stroški in izvoznimi cenami. V drugem polletju 1986 smo zaradi velikega padca cen izdel-

kov črne metalurgije morali znižati cene že po obstoječih naročilih, predvsem tistih, kjer smo dobavne roke že prekoračili.

V letu 1986 smo nadaljevali s sklenjenjem pogodb o dolgoročnih proizvodnih kooperacijah, prek katerih smo realizirali okoli 40 odst. konvertibilnega izvoza. Sicer pa je večina naše prodaje na tuja tržišča potekala direktno, le nekateri posli, ki so se nanašali na sodelovanje z vzhodnoevropskimi državami, so potekali prek naših trgovskih organizacij.

NABAVA

Na nekaterih področjih se tržišče počasi umirja, kljub temu so še težave s pravočasno nabavo nekaterih vrst materialov. Občutno je manjkalo fleksibilnih gumijastih cevi, elektromotorjev, instalacijskega materiala in specialnega orodja.

Zaloge starega železa so se spet povečale, zato smo dohod na obeh skladiščih ustavili. Prevzemali smo samo staro železo iz uvoza. Dobava ferolegur je bila zadovoljiva.

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V decembru znaša izkoristek delovnega časa 78,48 odst., odsotnosti 21,52 odst. Odsotnosti so bile razdeljene takole:

— letni dopust	8,67 %
— izredno plačani dopust	0,48 %
— službena potovanja	0,30 %
— prazniki	3,54 %
— bolezni	7,19 %
— druge plačane odsotnosti	1,18 %
— neplačane odsotnosti	0,16 %
— ure v podaljšanem delovnem času	1,67 %

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE									
	SKUPNA PROIZVODNJA ton		ODPREMA ton		FAKTURIRANA REALIZACIJA din		IZVOZ %		IZVOZ din	
	decemb.	zbir	decemb.	zbir	decemb.	zbir	decemb.	zbir	decemb.	zbir
JEKLARNA	98,3	98,0	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	87,6	87,9	94,3	91,8	121,8	97,3	204,3	191,3	237,2	149,9
VALJARNA	102,6	95,6	94,8	109,7	111,3	120,3	102,9	110,4	116,0	100,1
KOVAČNICA	89,0	100,2	73,6	102,2	123,3	115,0	16,8	80,2	17,6	67,7
JEKLOVLEK	101,7	76,1	99,0	76,8	125,3	92,7	92,5	54,1	106,9	50,3
TEŽKI STROJNI DELI	99,9	92,2	21,9	81,3	114,5	65,6	2,8	16,5	4,2	17,4
ORODJARNA	96,5	102,9	51,7	110,4	41,1	131,1	507,4	134,3	637,0	127,0
STROJI IN DELI	65,3	82,1	65,7	83,4	127,7	105,1	27,5	70,9	31,5	64,6
- NOŽI, BRZOREZ. OROD.	92,9	83,9	119,7	84,0	163,4	101,4	290,4	110,4	329,3	105,1
- GREDICE	-	58,5	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	49,0	71,9	119,7	92,1	165,5	103,9	292,0	118,6	330,9	111,0
PNEVMATIČNI STROJI	91,8	106,7	98,7	106,9	131,9	118,2	187,4	264,2	228,9	241,7
VZMETARNA	77,8	84,1	77,7	84,6	116,6	107,4	-	154,8	-	143,8
T R O	102,9	103,7	158,5	103,9	152,5	106,5	177,7	85,3	209,3	79,3
KOVINARSTVO	76,6	99,6	90,0	110,5	142,9	118,8	29,7	116,9	29,0	103,1
ARMATURE	74,6	70,2	75,5	68,1	99,9	65,1	87,5	60,2	93,0	54,3
BRATSTVO -PILE "t"	110,8	77,2	112,0	82,1	170,2	162,6	-	-	-	-
MONTER	123,7	114,0	133,4	122,2	176,0	139,6	66,4	109,0	62,0	96,1
KALILNICA	-	-	-	-	149,3	181,4	-	-	-	-
STORITVE DRUGIH TOZD,DS	-	-	-	-	98,3	81,6	-	-	-	-
DELOVNA ORGANIZACIJA	98,8	96,2	90,5	102,5	122,6	105,9	70,4	76,5	83,9	70,5

INOVATIVNOST JE NUJNA TUDI V ZK

Zapis z akcijske konference

2. akcijska konferenca OO ZK v železarni je bila na temo Prenova ZK; toda čeprav pereča in nepapirnatna tema, sicer obravnavana izven delovnega časa 7. januarja od 16. do 18. ure, je pritegnila le dobrih 60% delegatov.

Ni presenetljivega, takšen odstotek, če ga primerjamo z drugimi številkami, ki jih je Alfonz Polajner, predsednik akcijske konference OO ZK v železarni, navedel kot izhodišče za razpravo. Do njih so prišli z odgovori na posebno anketo o dejavnosti OO, na katero je blagovolila odgovoriti tretjina organizacij! Z njo so ugotovili, da je poprečna udeležba na sestankih v 10 OO okrog 80% in da se jih od 171 v anketi zajetih članov 5% sploh ne udeležuje sej. Prav tako so na konferenci postregli s podatkom, da so v letu 1986 v vrste ZK v železarni stopili le trije člani.

Ni bolj negativne ocene ZK kot dejstvo, da nima podmladka

Če povzamemo, sta izhodiščni težavi med komunisti železarne tako dve:

— nezadostna obnova članstva (najbolj naravno jo je opredelil Ivan Zagar z besedami iz mednaslova)

— nedelavnost in nezainteresiranost tistih, ki so člani.

Seveda se je konferenca takoj vprašala, kje so vzroki za to. Ugotovila je, da je povod nezaupanja nečlanstva v organizacijo ZK gotovo neložnat jugoslovanski družbenopolitični in gospodarski položaj ter dejstvo, »da komunisti ne držijo besede«, kot se je izrazil delegat Avgust Lajmiš iz Jeklovarne. Niso redki očitki, da je partija režimska. Lik komunisti je zato razvrednoten. Članarina je presegla vse razumne meje, saj npr. topilec, ki mu za osnovo vzamejo vse dodatke, plača tudi stari milijon članarine mesečno! V modi so alternativna gibanja, ne ZK itd.

Ob tem — kar pa čuti članstvo ZK kot izrazito kritiko ali, kot se je izrazila Alenka Mičovič, delegatka OO ZK KSZ — izrazit je pritisk nečlanov na člane — pa je konferenca priznala, da v osnovnih organizacijah res ni vse tako, kot bi moralo biti. Celotno med komunisti samimi vlada nezaupanje. ZK je premalo udarna, sicer pa tudi posebne motivacije za to nima, kot je naglasil Jože Sedelšak, podpredsednik akcijske konference. Sklepi in stališča iz lokalnih OO ne prodirajo v občinske, iz teh ne naprej; razvrednotilo se je politično delo v primerjavi s strokovnim, razvrednotene so resolucije, po katerih se le redkokdaj dela in ravna. Vprašanje je tudi, če je kadrovanje vedno najboljšje. T. i. »vračanje v bazo« je samo še parola. Nezadostna je informiranost članstva, to čutijo mnogi. Zato so nekateri kar na konferenci zahtevali pojasnilo v zvezi »z gonjo ob praznovanju božiča«, govorom ljubljanskega metropolita po radiu lani ob koncu leta itd. Anton Breznik, delegat iz Pnevmatičnih strojev, je izpostavil tudi vprašanje vse močnejšega vpliva duhovnikov na mladino. Zadevo je pojasnil Ivan Zagar, član PO in član CK ZKS. Poudaril je, da gre v vseh teh primerih za zavestno akcijo v SZDL, za legalno soočenje vseh mnenj in pogledov; dejansko za nič novega, le legalna je postala konfrontacija.

Čepeti v kotu je premalo

Takšna so bila samokritična dejstva na konferenci, opis stanja, ki zahteva prenojo.

Toda čeprav so delegati nekaterih okoliš izrazili nemoč pred »novo akcijo«, se je večina jasno in odločno zavzela zanj. Izpostavila je več možnosti za izboljšanje dela.

● **Aktivnejši odnos do ljudi** sploh ali drugače rečeno: nehati se mora izraziti neinovativnost pri urejanju odnosov med ljudmi.

● **Dobre metode dela** so porok uspeha. V RPT so se npr. že lotili dela po neformalnih skupinah; v vsaki je po en član sekretariata; razprava v OO je tako poenostavljena.

● **Jasni in stvarni programi dela** pomenijo isto kot dobri plani v gospodarstvu. Brez njih ni rezultatov. Na osnovi lastnih programov bo železarna lahko zahtevala programe tudi z višjih ravni.

● **Kontrola dela** oz. spremljanje izvajanja sklepov je nujno za ugotavljanje odgovornosti, ki jo bo treba še bolj izpostaviti.

● **Mladinske organizacije** so osnovne celice, iz katerih prihaja podmladek ZK. Zato je treba njihovo delo nujno poživiti.

● **Izobraževanje političnega kadra** ne sme biti samo sebi namen. Tiste, ki pridejo s šolanja, je treba takoj vključiti v delo, kajti četudi izobraženi, komunisti nič niso vredni, »če čepijo v kotu«.

● **Pravočasne in natančne informacije** so nujne za dobre politične odločitve in samozavest članstva. Zato se bodo sekretarji redno mesečno sestajali, predsedstvo akcijske konference pa bo skrbelo za celovite informacije.

● **Priznanja** so motivacijska. Zato ni treba skopariti z njimi, če so upravičena.

● **Članarina ZK** je pomemben dejavnik. Ne sme temeljiti na fiksnem znesku, ampak se mora osnova spreminjati s stopnjo inflacije.

2. akcijska konferenca OO ZK v železarni je tako kljub pesimističnemu začetku izvenela v trdnem prepričanju, da bo po teh usmeritvah prenojo ZK v železarni možno izvesti. Njeni nosilci pa so seveda ljudje.

Helena Merkač

Zimski cvet

Delo kolektivnih izvršilnih organov

Odbor za varstvo pri delu je sprejel stališče, ki zadeva varstvo pri delu in varstvo okolja v širšem smislu ter stališča, ki zadevajo kajenje. Ponovno je obravnaval bolniški red in ugotovil, da imamo predpise dobre, zato je zahteval, da se jih tudi držimo. Delovna skupnost za kadre in splošne zadeve je opozorila vse tozde na način uveljavljanja pravic zdravstvenega varstva in s tem v zvezi na bolniški red. (To objavljamo posebej.)

Odbor je nadalje ugotavljal, da prihaja do odstopanj pri izdajanju zaščitnih sredstev in zahteval od službe za VPD pa tudi od komisij v tozidih, da nadzor nad izdajanjem zaščitnih sredstev maksimalno zaostrijo.

Sprejel je tudi poročilo o izvajanju neposredne svobodne menjave dela s Koroškim zdravstvenim domom Ravne in program razširjenega varstva delavcev za leto 1987, ki je podlaga ureditve tega sporazuma.

Odbor za kadre in splošne zadeve je poleg splošne kadrovske problematike ponovno ocenil, da je situacija v študentskih domovih v Ljubljani slaba in da je treba najti način, da bi železarna svojim študentom bolj organizirano pomagala. Zahteval je od kadrovske službe podrobno informacijo vključno z rezultati razgovorov s predstavniki študentskih domov in podatke o tem, kje in v kakšnih pogojih naši študenti bivajo ter idejo oz. predloge, na kakšen način bi jim pomagali. Kot kaže, je ena od osnovnih pomoči v tem, da se železarna čimprej odloči za pomoč pri investiranju v bivalne kapacitete študentskih domov.

Potrdil je tudi predlog programa usposabljanja vodij delegacij, ki ga je pripravila Delavska univerza Ravne. Kljub stališčem, da so oblike oz. načini izvedbe tovrstnega dopolnilnega izobraževanja taki, da ne dajo pravih rezultatov, saj so premalo prak-

tično naravnani, se ji daje neka splošna podpora.

Odbor je širše obravnaval tudi plan kadrov za leto 1987. Generalno na plan ni imel veliko pripomb, ponovno pa se je soočil s problemom zaposlovanja žensk. Po mnenju odbora bi veliko naredili, ne nazadnje tudi proti odporom do zaposlovanja žensk v nekaterih sredinah, če bi imeli opisni seznam delovnih mest, strojev oz. naprav, ki so oz. niso primerni za ženske. Odbor namreč tudi meni, da trmasto načelno vztrajanje, da lahko ženske delajo skoraj na vseh delih, ne vodi nikamor, saj spoznanja iz prakse to zanikajo. Odbor je tako zahteval od kadrovske službe, da do naslednje seje pripravi in poda vsaj metodološki pristop k projektu zaposlovanja žensk. Na tej podlagi bi nato vodstveni delavci in komisije za kadre v tozidih lahko situacijo resno in objektivno preučili.

Širše se je dotaknil tudi vprašanja vseh vrst dotacij in pomoči železarne. Ugotovil je, da je prošnja za materialno in denarno pomoč ogromno in da vsem objektivno ni mogoče ugoditi. Ne glede na to pa je menil, da bi morali imeti neko določeno politiko, če že ne kriterije ali merila, kar je tudi zahteval. Predpostavljamo, da jih bomo v kratkem pripravili. Na pobudo odbora je sedaj v osnutku sklada skupne porabe tudi večja namenska postavka. O tem bo verjetno spregovoril na naslednji seji ob verifikaciji sprejema sklada skupne porabe tudi delavski svet.

Odbor je ponovno opozoril na pomoči pri strokovnih ekskurzijah za dijake in študente in druge ekskurzije ter predlagal, da se tudi to vprašanje bolj sistematično reši.

V zvezi s povedanim je ponovno zahteval, da pričnemo intenzivneje delati na spremembah Pravilnika o delovnih razmerjih v širšem smislu.

Zagovarja tak metodološki pristop, da bi posamezna aktualna vprašanja najprej strokovno obdelali, nato pa o njih razpravljali širše, tako da bi v končni fazi sprejemanja akta ne bilo časovne stiske in premalo preučnih rešitev.

Odbor za proizvodnjo je ocenil rezultate poslovanja, govor pa je bil tudi o prognozi za leto 1987, kjer bomo predvsem morali delati na kvalitetnem premiku asortimenta. Poudarek bo treba dati vprašanju zalog, hitrejšemu prilagajanju asortimenta naročil glede na naročila, ki niso več stalna in na dolge roke, kot je bilo v preteklosti. Vse to pa bo zahtevalo bolj dinamično prilagajanje organizacije proizvodnje, ki bo uspelo le, če bodo v vseh tozidih in službah gledali na končni optimalni rezultat celotne delovne organizacije, kar zaenkrat še ni povsod in vedno primer.

Ugotovljeno je tudi bilo, da imamo v železarni še veliko težkih fizičnih del in slabega okolja, da se kljub prizadevanjem na težkih fizičnih delih ni naredilo kaj bistvenega.

Odbor bo v bodoče trimesečno obravnaval neuspelo proizvodnjo in medsebojne dobave kot eno prioriteten stalnih nalog. Kar zadeva neuspelo proizvodnjo v prejšnjem letu, je ugotovljen napredek v več tozidih. Prizadevati pa si moramo, da bo neuspela proizvodnja še naprej upadala. Tudi pri medsebojnih dobavah je storjen korak naprej, čeprav bodo zaradi nihajočih naročil in splošne zaostrene tržne situacije v letu 1987 verjetno še problemi. Odbor med drugim apelira na optimiranje — združevanje — naročil v posameznih tozidih, kolikor je to le možno, da bi tozidi, ki predajajo material, čim manj spreminjali proizvodni program; tak je zlasti primer Valjarne. Ponovno je poudarjena vloga proizvodne koordinacije. Kar zadeva metodo dela odbora, pa je dogovorjeno, da bo služba za ponudbe in koordinacijo v tozidu RPT v bodoče pripravljala ustrezne podatke, ki bodo podlaga za razpravo o gibanju medsebojnih dobav, k temu pa še podatke o zasedenosti z naročili.

deja

BESEDA DELAVCEV:

40-urni delovni teden - poskusno

Po 1. januarju 1987 smo v Železarni Ravne poskusno uvedli 40-urni delovni teden. Za večino zaposlenih pomeni to skrajšanje delovnega časa oziroma proste sobote, za delavce 4. izmene pa tudi kak drugi prosti dan v tednu. Za nekatere, npr. vzdrževalce, pa se bo v nekaterih primerih delovni teden celo podaljšal ali bodo morali preiti na nov, kombiniran delovni čas, če popravi na agregatih ne bodo kako drugače razporedili.

Iz pogovorov z delavci je zaznati, da se večina čudi, ker smo o uvedbi skrajšanega delovnega časa tako malo razpravljali. Ravnatelj Delovne skupnosti za kadre in splošne zadeve MILAN ZAFOSNIK meni, da smo se za ta korak v železarni strokovno dovolj dolgo pripravljali, prvi elaborat je bil izdelan že lani aprila, sam prehod na skrajšan delovni teden pa je bil bolj odvisen od drugih kot od naše delovne organizacije, oziroma od ekonomskih kazalcev, ki so nam ta prehod omogočili. Ker je prišla odločitev o tem, da smo ena izmed slovenskih DO, ki lahko poskusno skrajša delovni teden, dokaj pozno,

tudi za daljše razprave ni bilo časa. Sicer pa bi morala biti debata v tozidih usmerjena predvsem v to, kako izboljšati organizacijo dela in kaj storiti, da bomo bolj izrabili delovni čas, ne pa v oblikovanje novega delovnega koledarja, ki je odvisen predvsem od potreb proizvodnje.

Ceprav smo uvedli skrajšani delovni teden poskusno za dve leti, pa bo prenehal veljati lahko že prej, takoj, ko ne bomo več dosegali zakonsko določenih pogojev. Ne smejo se zmanjšati:

- dohodek na delavca
- dohodek na povprečno porabljena poslovna sredstva
- del čistega dohodka za osebne dohodke in skupna poraba delavcev v organizaciji združenega dela na delavca
- akumulacija na delavca
- akumulacija na povprečno porabljena poslovna sredstva
- fizična produktivnost.

Jeklarji delajo do junija še po starem, štiri izmene normalno tečejo, zato topilec pri 7. peči v novi topilnici VILJEM ROŽEJ še nič ni mogel povedati iz izkušnje. Dejal je: »Skrajšani delovni teden nas bo 'prizadel' šele v polletnih mesecih. Od junija do sep-

lago, zato lahko ta dan največ naredimo. Razen tega se bo zaradi proste nedelje zmanjšala tudi storilnost zadnjega sobotnega in prvega ponedeljkovega šihita. V soboto po 7. ali 8. uri ne bo več mogoče naložiti nove šarže, v nedeljo ponoči pa bo prva šarža

sporazume prej ali slej zgledili. Navsezadnje smo imeli dežurne sobote že tudi lani, le da smo jih usklajevali z delovnimi sobotami, višek delovnih dni pa smo ob koncu leta izrabili za dopust. Fantje se zavedajo, da je od njihovega dela odvisna proizvodnja

mo delati, ga moramo najprej otajati.

In to še ni vse. Imamo na novo urejene garderobe, pa so tako mrzle, da nam je v najhujši zimi topla voda v tuših zmrznila. Zdaj so nam obljubili druga okna in grelce, a kaj nam to pomaga —

Viljem Rožej

Franc Gostenčnik

Dušan Rus

Oto Pur

Etbin Melanšek

tembra bomo namreč ob nedeljah prosti, vmes pa je še letni remont, kar pomeni za nas kolektivni dopust. Tako bomo poleti, v času počitnic, tudi mi, ki delamo v štirih izmenah, vse nedelje s svojimi družinami.

Po drugi strani pa se bojim, da bo zaradi prostih nedelj naš delovni cikel razbit. Kdor bo npr. do sobote opravil štiri šihite, bo želel v ponedeljek vzeti dopust; takemu, ki je doma v drugi republiki, se bo za štiri dni splačalo iti domov. Poleti je bilo pri nas že prej težko, ker so delavci pogosto jemali dopust. Proste nedelje bodo nekaj tega že rešile, vsega pa ne, ker ljudje pač radi proste dneve združujejo.

Mogoče bi se dalo najti za usklajevanje delovnega koledarja 4. izmene še kako drugo, boljše rešitev, a nas, delavcev, nihče ni vprašal. Na sestanku so nam rekli, da imamo na voljo samo to možnost, in morali smo jo sprejeti. Zdaj pa ugotavljamo, da bi bilo mogoče bolj pametno, da bi poletne delovne nedelje obdržali. Višek delovnih dni bi izrabili kot kolektivni dopust, naš redni letni dopust pa bi nam ostal, da bi ga izrabili, kadar sami želimo in moremo.

Za proizvodnjo bi bilo tako boljše, saj je ob nedeljah energija cenejša in je dovolj na razpo-

daljša, ker se bo morala peč šele ogreti.

V oddelku priprave ponove je 17 ljudi, med njimi je precej invalidov, ki so bili na to delovno mesto premeščeni s 4-izmenskega dela. Tu delajo samo v eni izmeni, vendar zato, ker pripravljajo ponovce za neprekinjeni 4-izmenski cikel topilnice, ne morejo imeti prostih vseh sobot. Razdeljeni so v tri skupine in od novega leta velja zanje koledar dežurnih sobot. Vsaka skupina dela eno do dve soboti na mesec in dežurni soboti sledi prost ponedeljek.

Delavci tega oddelka se ne strinjajo, ker je delavski svet sprejel delovni koledar, ne da bi prej njih kdo kaj vprašal. FRANC GRM je v pogovoru dejal, da se mu prosti ponedeljek ne zdi enakovredna zamenjava za prosto soboto, njegovi sodelavci — invalidi pa tudi ne bi bili za to, da bi jim za delovne sobote pisali nadure, saj bi tedaj kmalu prekoračili cenzus, ki jim še omogoča, da dobijo razliko za invalidnost. Eden izmed ponovčarjev je napravil disciplinski prekršek, ko po tolikem govorjenju o prostih sobotah prvo — zanj delovno soboto — ni prišel na delo.

»Prepričan sem«, je povzel delovodja FRANC GOSTENČNIK, »da bomo te začetne ne-

jekla, zato se ne branijo priti na šihit, kadar je treba, tudi ponoči ali na praznik. Mislim pa, da ko bi v železarni reševali proizvodne probleme tako počasi, kakor delovne in druge probleme ljudi, bi proizvodnja že davno obstala.

V naši skupini je veliko invalidov. Zdravniki jih usmerjajo k nam, ker niso več zmožni delati v štirih izmenah. Delo pa tu ni lažje, ampak je fizično težje kot pri pečeh. Ponovce obzidavamo ročno; pri 34-tonski ponovci gre skozi roke ljudi 17 do 22 ton ognjevarnega materiala. Pri rušenju ponove uporabljamo pnevmatična kladiva, ki povzročajo hrup in močne tresljaje, ki so pri vakuumskih ponovcih zaradi trdega materiala še hujši. Za zdravje so škodljive še temperaturne razlike, ki jih pri delu trpimo. V obraz nam udarja vročina iz ponove, v hrbet pa mraz iz hale, ki je v novi topilnici včasih segel tudi do 18 stopinj pod ničlo. Ko pa na te nemogoče razmere opozorimo vodstvo tozda, dobimo odgovor, da na to halo ni mogoče montirati vrat, ki bi dobro zapirala prostor.

Zaradi mraza imamo težave tudi z gradbenim materialom. Iz skladišča, ki je grajeno menda za tropske razmere, dobimo v najbolj mrzlih dneh popolnoma zmrznjen material. Preden začne-

navsezadnje se dan pred kolino svinja ne pita.

V naši skupini se zavedamo svojih delovnih dolžnosti in radi pridemo na delo kadarkoli, toda želimo, da bi naše delo cenili tudi drugi v tozdu in nam omogočili normalne delovne razmere. Tedaj bi prihajali na šihit z veseljem in ne s strahom, kdaj bomo iz delno nezmožnih za delo postali 100-odstotni delovni invalidi.

Vzdrževalci, ki delajo za proizvodne tozde, se včasih morda po krivici, včasih pa tudi upravičeno čutijo zapostavljene. Tudi ob prehodu na 40-urni delovni teden je prva reakcija ta: Oni (jeklarji, valjarji) so poskrbeli zase, na nas vzdrževalce pa se niso ozirali.

Večina vzdrževalcev dela v eni izmeni, s četrto pa samo dežurni. Doslej so opravili večino popravil v rednem delovnem času, ob spremenjenem delovnem tednu 4. izmene pa zna to biti drugače. Kako, se sprašuje tudi DUŠAN RUS, električar v Jeklarni:

»Vprašanje je, kako bo z vzdrževanjem v mesecih, ko bodo jeklarji ob nedeljah prosti. Najbrž računajo, da bo tedaj, ko naprave ne bodo delale, največ remontov, tako bodo lahko delovni čas med tednom najboljše izrabili. To pa bi pomenilo, da bi morali biti poleti vzdrževalci vse nedelje na šihitu. Še bolj kot električarji bo-

do to čutili industrijski zidarji in ključavničarji, ki imajo na pečeh ob remontih več dela kot mi. Proste nedelje jeklarjev pomenijo prenos bremena 4. izmene na vzdrževalce. Remont ob nedeljah je otežen, ker ta dan skladišča niso odprta, ne delujejo pomožne službe, pa tudi vodstvenih in strokovnih delavcev ni na šifitu.

V Valjarni so se odločili, da imajo delavci 4. izmene na valjavskih progah vsak zadnji popoldanski šifit prost. Z njimi delajo tudi dežurni ključavničarji. Tako bo delala vsaka izmena 2032 ur, kar je s 7 plačanimi prazniki normativ za 40-urni delovni teden. V žarilnici je zaradi tehnološkega procesa delovni koledar drugačen. Štiri izmene bodo delale naprej kot doslej, posamezniki pa bodo prosti ob različnih dnevih, po razporedu, ki jim ga je določil vodja oddelka. Za vse druge delavce tozda, ki delajo v eni, dveh ali treh izmenah, velja normalen urnik brez delovnih sobot.

Da je tak delovni koledar za valjarje ugoden, misli tudi OTO PUR, delovodja srednje in lahke proge:

»Čeprav smo delovni čas skrajšali, v Valjarni upamo, da se pro-

dan v tednu nujno morali delati popoldne.

Nismo se še odločili, ali bomo ta šifit šteli kot nadure ali ga bomo izrabili v dopoldanskem času. Če imamo en šifit v tednu obvezno popoldne, naše delo ni več enozmerno. In tudi pri rednem dopoldanskem delu težko pogrešamo ljudi.

V Valjarni smo že doslej imeli po štiri ure na teden namenjene za čiščenje in popravilo prog. Šteli smo jih kot nadure. Če se je pri delu pokazalo, da je potrebno daljše popravilo, smo pač potegnili. Zdaj od 22. ure naprej ne moremo podaljševati šifita, ker pa bodo hkrati stale vse tri proge, bo popravila še težje organizirati. Predvsem mi ni jasno, kako bomo popoldne prišli do materiala v skladiščih in kako bo z uslugami centralne delavnice.

VIKTOR KRAMER, vzdrževalec SGV v Valjarni:

»Nas vzdrževalcev v valjarni niso vprašali, kako bi uredili novi delovni koledar. Sprašujemo se, zakaj morajo imeti prost popoldanski šifit. Zanje je to enkrat na mesec in pridobijo manj, kot mi izgubimo. Ko bi si za prosti dan izbrali prvi dan jutranje izmene,

nju, ampak to možnost delno že izrabljajo, in to pri ostrem brušenju krožnih žag, kjer delata brusilki **MARIJA TOMC** in **VLASTA ŠTEBLE**, ki sta, strnjeno, povedali:

»V resnici imamo tu štiri stroje za ostro brušenje krožnih žag, na njih pa delamo tri delavke. Kadar smo vse na šifitu, se vrstimo: en dan ena streže dvema strojema, drugi dan druga, tretji dan tretja. Ker pa je trenutno najina sodelavka v bolniški, delava midve vsaka pri dveh strojih, če ni kakih drugih ovir za delo. Delovni proces to dopušča, saj je precej dolg in vsaj na enem stroju dokaj avtomatiziran. Ko je obdelovanec na mestu, je treba stroj samo nadzorovati.

Delo imamo razporejeno tako, da na »svojem« stroju delamo za proizvodnjo, na normo, na dodatnem pa opravljamo usluge — brusimo žage za naš tozda, za Orodjarno, RPT in še za nekatere. Moti nas, ker to delo ni posebej ovrednoteno. Plačane smo samo za tisto, kar naredimo na normo, ostalo delamo zastoj oziroma v dobro tozda. Vesele bi bile, ko bi se to dodatno delo vsaj malo poznalo pri OD. Navsezadnje smo

možnosti študija ob delu, še posebno ne mlajši delavci, na katerih sloni naša prihodnost. Mladim bi morali dati tudi več možnosti, da bi se uveljavili kot proizvodni delavci, strokovnjaki ali vodstveni delavci. Ne verjamem, da mladi ne bi imeli čuta odgovornosti. Če jim daš zahtevno in odgovorno delo, ga bodo tudi opravili, vsaj večina.

Tudi **BARBARA SUŠNIK**, socialna delavka v KSZ, ne čuti problemov zaradi skrajšanja delovnega časa:

»Uvedba prostih sobot oziroma skrajšanje delovnega časa se mi zdi pametno. Po eni strani bom sicer delovne sobote pogrešala, saj sem ta dan, ker ni bilo dela s strankami, lahko marsikaj uredila, preštudirala tudi kako literaturo, ki jo pri delu moram poznati. Vendar pa to v sistemu premakljivega delovnega časa ni neresljiv problem. Moje redno delo pa zaradi tega tudi ne bo trpelo, ker že prej ob sobotah ni bilo strank. Sicer je pa od naše delovne zavesti odvisno, ali se bo skrajšani delovni čas obnesel ali ne.

Bojazen, da bi petki postali prejšnje delovne sobote, po moje

Viktor Kramer

Marija Tomc

Vlasta Šteble

Barbara Sušnik

Maks Mikl

izvodnja v našem tozdu ne bo zmanjšala. Nasprotno, planirali smo celo večjo kot lani, saj računamo, da se bo z novo ogrevno pečjo produktivnost naših prog, predvsem lahke, precej povečala. Zdaj mora lahka proga velikokrat stati, ker je zmogljivost ene peči premajhna za obe progi, pa tudi zato, ker ne moremo hkrati ogrevati tako različnih kvalitete materiala. Ko bosta delali obe peči, teh nevšečnosti ne bo več.

Mislím, da zastojev na progah tudi zaradi vložka ne bomo imeli, saj s tem že lani ni bilo težav. Torej bo naša proizvodnja odvisna predvsem od nas, delavcev Valjarne, in v veliki meri tudi od naših vzdrževalcev. Vsak se mora zavedati, da nam dodatna prosta sobota ali kak drugi prosti dan v tednu ni podarjen, ampak moramo tisto delo opraviti v preostalem delovnem času.

O novi razporeditvi delovnega časa vzdrževalcev Valjarne pa nimata najboljšega mnenja delavca tozda SGV.

ETBIN MELANŠEK, delovodja vzdrževanja valjavskih prog:

»Menim, da namen 40-urnega delovnega tedna ni bil ta, da bi imeli en dan v tednu na razpolago za popravilo prog, ampak da bi bile sobote proste. Vzdrževalci valjarne bomo imeli sobote res večidel proste, zato pa bomo en

bi bili prav tako prosti tri dni skupaj, nam pa remont ne bi povzročal organizacijskih težav.

Napisano je, da se za eno-, dvo- in tri izmensko delo zaradi skrajšanega delovnega časa nič ne spremeni. Za nas pa se. Če delamo v podaljšanem delovnem času, ne dobimo toplih malic, kar pa še zaradi tega, ker smo tedaj itak brez kosila, za naše zdravje ni dobro. Za prehrano tudi v času letnih remontov ni dobro poskrbljeno.

Stanje je tako, da bi bila večina nas vzdrževalcev za ohranitev 42-urnega delovnega tedna. Mi s skrajšanim delovnim časom nič ne pridobimo, ampak izgubimo.

V tozdu Industrijski noži se radi pohvalijo, da imajo delavce, ki razumejo potrebe proizvodnje, po drugi strani pa ugotavljajo, da imajo še precej rezerv v izrabi delovnega časa, kar je ob uvedbi 40-urnega delovnega tedna znova postalo aktualno. Tako pri strojih, kjer je delovni proces sorazmerno dolg in delo precej avtomatizirano, razporeditev 1 stroj: 1 delavec ni najbolj racionalna. Ob primerni organizaciji dela in razporeditvi strojev bi lahko posamezni delavec upravljal dva ali celo več strojev.

V Industrijskih nožih glede tega niso ostali samo pri razmišlja-

lani od aprila naprej zbrusile nad 900 žag. Lahko rečem, da smo vse to naredile iz dobre volje, ampak končno ti tudi te začne zmanjkovati, če je vsaka plača nekaj odnese.

V tozdu TRO skrajšanje delovnega časa ni povzročilo težav, saj delajo le na eno in dve izmeni. Kot je povedal vodja brusilnice **MAKS MIKL**, se tudi ne bojijo, da bi jim zaradi tega padla produktivnost, a čisto brez bojazni le niso: »Ljudje so prostih sobot seveda veseli, bojijo pa se, da bi bili zaradi tega prikrajšani pri plači, zato tudi brez godrnjanja sprejemajo ukrepe za boljšo izrabo delovnega časa. Tako smo po novem letu podaljšali efektivni delovni čas s tem, da začnemo stroje čistiti ob 13.45, prej pa smo jih že nekaj prej. Želimo, da bi tako tudi ostalo.

Posebnih sestankov o izboljšanju discipline in organizaciji dela nismo imeli, pogovarjali pa smo se o tem z delavci. Menim, da imamo dovolj rezerve, da bi lahko v skrajšanem delovnem tednu storilnost še povečali, in to z boljšo organizacijo dela, z novejšimi tehnološkimi pristopi, z boljšimi napravami, z večjim znanjem. Seveda to ni nagel proces, da se pa še veliko storiti in bomo tudi morali, če hočemo s časom naprej. Predvsem ne bi smeli zmetavati

ni upravičena, saj so ljudje jemali ob sobotah dopuste predvsem zato, da so družine imele kaj od vikenda, matere pa so tudi nerade puščale otroke doma same do popoldneva, in so odhajale z dela predčasno. Vemo, da ob sobotah šole nimajo pouka in tudi večina vrtecev je zaprtih.

Prav je, da so predčasni odhodi z dela ob petkih omejeni, ne zdi pa se mi pametno, da ti mora ta dan dati dovoljenje za dopust ravnatelj. Saj delovodja ali vodja najbolj ve, ali bo delo trpelo, če bo ta ali oni delavec manjkali, ali ne. Večina se jih tudi zaveda, da morajo omogočiti nemoten delovni proces, in ne bodo poslali človeka domov, če ga nujno potrebujejo na delu. Če bo hotel ravnatelj prav odločiti, se bo torej moral posvetovati z delovodjem. To pa pomeni izgubo časa in prelaganje odgovornosti. Prepričana sem, da ima vsak dober ravnatelj dovolj drugega, potrebnejšega dela.

Ne bi smeli pozabiti tudi na možnosti, ki nam jih daje premakljivi delovni čas. Saj omogoča tako razporeditev delovnega časa in dela, da tisto, kar je treba, narediš pravočasno, ne da bi dohodek delovne organizacije obremenjeval z nadurami.

Mojca Potočnik

Kaj je lani naredil sindikat

Preteklo leto je bilo zelo aktivno. Gospodarske težave, ki nas spremljajo iz leta v leto, z njimi pa tudi veliko breme inflacije, ki nikomur ne prizanaša, so nas združevale v skupni boj za čim boljše rezultate in doseganje osebnega standarda. Izvedli smo zelo zahtevno in odgovorno delo, volitve za vse organe na vseh nivojih. Zelo aktivno smo se vključevali v predkongresno in kongresno obdobje.

Priprave na volitve in volitve so potekale normalno. Iz rezultatov in dejavnosti naših organov je razvidno, da smo evidentiranje pravilno začrtali. Še vedno pa ne moremo biti zadovoljni s povratnimi informacijami delegatov in delegacij; kajti zavedati se moramo, da smo delegirani in izvoljeni iz baze ter da njej tudi odgovarjamo.

Zelo pada interes za delo v delegacijah SIS. Z delom strokovnih služb SIS nismo zadovoljni, saj gradiva drobijo, namesto da bi jih združevali. Tudi v INDOK centru bodo morali spremeniti svoj način dela, saj morajo biti informacije bolj ažurne in kratke. Delegati imajo občutek, da sprejemajo že odločeno in da nimajo nobenega vpliva.

Naslednja večja aktivnost je bila ob kongresu, od katerega je članstvo pričakovalo, da bo pospešil razreševanje problemov v našem gospodarstvu in v našem načinu delovanja. Na kongresih smo se dogovorili za bolj konkretno delo, bolj aktivno in odločno, da bomo bolj prisluhnili problemom vsega članstva in da bomo presegli dosedanje neučinkovito delo. Vendar smo s počasnim sprejemanjem sklepov dokaj omajali prizadevnost, pripravljenost in ugled organizacije. Zato tudi zahtevamo, da takoj začnemo vsi, do najvišjih nivojev, reševati za nas boleče probleme inflacije, gospodarjenja, socialne varnosti, da ne izgubimo zaupanja, ki smo ga pri izvolitvi dobili.

Tudi lani smo organizirali kredit za oziromno. V prihodnje bomo morali izdelati kriterije za razdelitev teh kreditov, da bodo ti prišli v prave roke; kajti za vse zaposlene ni dovolj sredstev.

Zelo aktivno smo se vključili v dograjevanje pravilnika za razdelitev dohodka in sredstev za OD. Zavedamo pa se, da še niso vsa področja dorečena in da bo treba še veliko truda in znanja, da bomo lahko sedanji sistem še izpopolnili, kajti pri takšnih nestabilnih gospodarskih razmerah je le težko sestaviti ali dajati časa obdržati neki sistem. To smo obravnavali na problemski konferenci.

Izvedli smo problemsko konferenco na temo varstva pri delu in varstva okolja. Ocenjevati uspešnost te konference je še prehitro, vendar pa moramo poskrbeti, da se bodo sklepi izvedli v dogovorjenem roku.

Ne smemo mimo akcije solidarnosti za občini Dravograd in Radlje, ki jo mnogi ocenjujejo kot naš padec na izpitu iz solidarnosti. S tem se ne strinjamo; predvsem zato ne, ker je železarna dala svoj prispevek in ni bilo dovolj konkretnih odgovorov na vprašanja, ki so jih zastavili delavci. Tudi konkretnega načrta sanacije teh krajev ni bilo.

Letos smo poskusno prešli na 40-urni delovnik. To od vseh nas zahteva bolj zavzeto opravljanje svojega dela. Tudi mi, politični aktivisti, moramo k temu pridati svoj delež, predvsem z dobro pripravljenimi sejami (da bodo čim krajše), z odgovornim uresničevanjem dogovorjenih stališč, da ne bodo potrebne seje zaradi sej, z izvajanjem aktivnosti tudi izven delovnega časa itd.

— Vedno več je negodovanj zaradi slabe organiziranosti in založenosti tržnic v naši občini. Veliko smo govorili tudi o kakovosti komunalnih storitev in o prehrani na delu.

Poseben problem znova postaja stanovanjska dejavnost. Vsem tem problemom bomo v prihodnje morali posvetiti posebno pozornost.

Sodelovanje z ZSMS in ZKS v Železarni Ravne je ostalo približno takšno kot v preteklem obdobju. Več vsebinskega sodelovanja je bilo v okviru OO, kjer so na skupnih sejah obravnavali predvsem problematiko v svojih tozidih oz. delovnih skupnostih. Na nivoju DO je bilo bolj uspešno dogovarjanje o samoupravnih in političnih aktivnostih v DO, manj pa je bilo vsebinskega sodelovanja, kar je treba izboljšati. Nosilec skupnih aktivnosti je bil v večini primerov sindikat in zaželeno je, da bi večkrat nastopila kot pobudnika in organizatorja skupnega dela ZKS in ZSMS, kajti vsem subjektivnim silam škodi zapiranje v okvir svoje organizacije. To velikokrat povzroči, da se ukvarjamo samo s sabo, in ne s problemi dela ter življenja in odnosov v OZD ali širše. Zapiranje vase pogosto tudi zmeraj več forumskega dela, kar bistveno krči učinkovitost dela, saj tako sprejete odločitve ne angažirajo celotnega članstva za realizacijo usmeritev v praksi.

Vključevanje sindikata v delo organov samoupravljanja in delegacij še ni dovolj pogosto in kvalitetno, zato bo v prihodnje na tem področju treba še več angažiranja. Osnovni vzrok za to pomanjkljivost pa je nedvomno izredno kratek čas za obravnavo in obširni dnevni redi. Skoraj pravilo je, da gradivo kasni in ni celovito, obravnava pa se tudi kopica vprašanj, katerih pristojnost obravnave in odgovornost za razreševanje je v raznih strokovnih službah ter poslovnih krogih.

Sodelovanje z občinskim svetom sindikata je bilo dobro, saj smo se tako v okviru OOS kot na nivoju konference vključevali v aktivnosti OSS, ki verjetno premalo upošteva pobude OSS. OSS imajo predvsem veliko pripomb na učinkovitost dela v OSS, saj določena stališča Železarn Ravne več let ponavljamo (SKIS, SSS), pa se v praksi še do danes ni ničesar spremenilo. Večjo prodornost in učinkovitost sindikata OOS v zadnjem obdobju zahteva predvsem RS ZSS in ZSJ.

PO je na DPK DO sproti obveščal predstavnike DPO in DS SO o aktualnih vprašanjih v DO ter o poteku in izvajanju nalog na področju proizvodnje in poslovne politike. Pobude sindikata pri pripravi predlogov za odločanje na organih samoupravljanja so bile v večji meri upoštevane, dana pa je bila tudi možnost, da posamezna odprta vprašanja uskladimo v organih samoupravljanja.

Za sodelovanje sindikata na nivoju SOZD SZ so značilna športna in kulturna srečanja železarjev sozda ter obravnava rezultatov poslovanja v posameznih obdobjih. Kljub spoznanju, da je nekatere oblike srečanj čas že prerasel, ni bil dosežen dogovor o spremembah, čeprav je IO konference sindikata Železarn Ravne dal konkretne predloge. Nekaj več je sodelovanja na področju družbenega standarda (letovanja), bistveno manj pa na vseh drugih področjih (proizvodnja, delitev dela in programov, urejanje DEO itd.) To pomanjkljivost bi morali v prihodnje skušati odpraviti.

V letu 1986 je bila konferenca OOS Železarn Ravne nosilec tako regijskega kot republiškega delovnega srečanja kovinarjev. Srečanja sta bili zelo dobro izvedeni, kar je omogočilo primerno razpoloženje in dober odnos celotnega kolektiva do teh prireditelj. Pri delu je bilo angažiranih veliko strokovnih in poslovnih delavcev, organizatorjev proizvodnje in

političnih aktivistov, ki so s svojim trudom in ustvarjalnim delom veliko prispevali k uspešni izvedbi, zato jim velja posebna zahvala. Še posebej razveseljivo je, da so zelo dobre rezultate na teh dveh srečanjih in tudi na zveznem dosegli prav delavci Železarn Ravne.

Največ pozornosti pa smo tako kot osnovne organizacije posvetili uresničevanju planskih nalog in doseganju čimboljših rezultatov poslovanja.

Pri obravnavi vse te problematike je bil vsakozi prisoten kritični pristop do lastnih slabosti in nepravilnosti v delovni organizaciji ter tudi do zunanjih pomanjkljivosti.

V tem poročilu so zajete le najbolj značilne aktivnosti sindikata, tudi slabosti. Z njim ne bi hoteli narediti vtisa, da sindikat v tem letu ni bil uspešen. O uspešnosti ali neuspešnosti pa pričakujemo, da bodo OO sprejemale v razpravi.

Izvršni odbor konference
OO ZSS Železarn Ravne

Sistem zdravstvenega in socialnega varstva delavcev

UVOD

V Delovni skupnosti za kadre in splošne zadeve smo v zadnji tretjini preteklega leta intenzivno iskali rešitve za celovitejšo obravnavanje delavcev v primeru daljše bolezenske odsotnosti, v primeru zasnovenosti in zmanjšane delovne zmožnosti. Ob tem smo se vzporedno ustavili tudi pri sorazmerno visoki mesečni in skupni bolniški v letu 1986:

— bolezen in nesreče	5,84 % (98.489 dni)
— nega in spremstvo	0,21 % (3.586 dni)
— porodniški dopust	1,15 % (19.461 dni)
— skupaj	7,20 % (121.545 dni)

V letu 1985 je bila skupna odsotnost za 0,39 % nižja. Čez celo leto je bilo tako poprečno vsak dan odsotnih 444 delavcev.

Izven metalurgije so zaradi bolezni ali poškodb visoko Orodjarna 6,31, Stroji in deli 6,05, Industrijski noži 6,86, Vzmetarna 8,57, TRO 6,28, Družbeni standard 7,27 %. V decembru je omenjena odsotnost zelo visoka v Monterju 9,22, TRO 8,32, Vzmetarna 9,75 %.

Nadomestil za odsotnost v letu 1986 (brez porodniških) smo izplačali 379 milijonov dinarjev.

Tudi na področju nastajanja invalidov so se negativni trendi nadaljevali: skoraj 200 obravnav, necelovita rehabilitacija, dolg postopek, povečan odstotek invalidov na vse delavce.

Zaradi opisanih razmer in zaustavitve omenjenih negativnih trendov smo skupaj s Koroškim zdravstvenim domom dopolnili oziroma spremenili veljavni sistem, ki ga na kratko predstavljamo.

CELOVITA ZDRAVSTVENA IN SOCIALNA OBRAVNAVA DELAVCEV

1. Sistem iskanja zdravstvenega varstva, kontrola in posledice

Izdelanih je 10 podrobnejših navodil, ki jih objavljamo na koncu. Bolniški stalež bomo, poleg veljavnega, v oddelku za zdravstveno varstvo spremljali za operativno ukrepanje: visok odstotek, pogost obisk pri zdravniku, daljše trajanje odsotnosti. Po vzrokih pa pristojni zdravnik.

Ugotovitve bomo obravnavali s pristojnim zdravnikom, nemedicinske vzroke in delazmožnost pa enkrat mesečno tudi z vodstvom tozda in delovne skupnosti.

2. Medicinsko rehabilitacijo razširjamo na socialni in delovni del.

Razlog: celovita obravnava delavcev od začetka vključitve na delo in zaradi morebitnega zmanjšanja ali izgube delovne zmožnosti. S tem bomo z medicinsko rehabilitacijo zagotovili celovito usposobitev delavca z ZACASNO ali TRAJNO spremenjeno (zmanjšano) delazmožnostjo za svoje oziroma drugo ustrezno delo. Cilj: naučiti oziroma usposobiti delavca za ponovno produktivno vključitev v delovni proces.

Kako bomo to dosegli?

Zdravnik bo programiral medicinski del rehabilitacije (delo, zdravljenje, terapija), morebiti omejil del nalog oziroma delovni čas na delovnem mestu, sodeloval pri vključitvi na delovno mesto, delavca ves čas rehabilitacije spremljal. Mi bomo dodali socialni in profesionalni del rehabilitacije. V tem času morajo biti odkriti vzroki za zmanjšano delovno zmožnost, temu ustrezno pa za predvideno preostalo delazmožnost izdelan program rehabilitacije (zasvojenost, ustrezna strokovna znanja za drugo ustrezno delo...). V primeru potrebe bo ob taki obravnavi IK postopek praviloma končan v 30 dneh.

Zdravstveno in osnovno socialno obdelavo delavca bomo združili v službi za VPD in VO. Psihosocialno obravnavanje delavca (priprava in napotitev na zdravljenje delavca, svetovanje in pomoč v primeru socialne potrebe) bosta še naprej izvajala socialni delavec in psiholog v kadrovske službi.

UKREPI ZA DRUGE OBLIKE VARSTVA

1. Na preventivne preglede bomo delavce pošiljali na podlagi predpisov usmerjeno — ciljano in v okviru standardov.
 2. Kratkoročne kadrovske težave v obratni ambulanti bo Koroški zdravstveni dom praviloma reševal z zdravniki dispanzerja za medicino dela.
 3. Posebna zobna ambulanta za železarno je od januarja zasedena s kompletnim timom in ima svoj ordinacijski čas.
 4. Ocenjevalna analiza delovnih mest je podlaga za ugotavljanje delovnih razmer, za načrtovanje rehabilitacije in za druge potrebne ukrepe.
 5. Nadaljujejo se vse začete aktivnosti na področju odkrivanja razvad in socialnih potreb.
- Z informacijo o dopolnjenem in spremenjenem sistemu zdravstvenega in socialnega varstva seznanjamo tudi komisije za varstvo pri delu, kar predstavlja prvo stopnjo podružbljanja omenjene problematike. Brez tega in vključitve vodstev tozdov in delovnih skupnosti ni mogoče pričakovati večjih in trajnejših učinkov.

Ravnatelj Delovne skupnosti KSZ
Milan Zafošnik

NAVODILA ZA ISKANJE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

1. Ko se delavec iz zdravstvenega razloga ne počuti delazmožnega in v primeru nege družinskega člana, mora pri delovodji — vodji dvigniti napotnico za iskanje zdravstvenega varstva.
2. Z napotnico in zdravstveno izkaznico se mora delavec javiti v obratni ambulanti Koroškega zdravstvenega doma Ravne najpozneje do 8.30 oziroma do 13.30. Ker odsotnost za nego odobri šolski dispanzer, se mora delavec zatem javiti v obratni ambulanti.
3. Pristojni vodja je dolžan na napotnici vpisati podatek o izmenškem delu tistega dne.
4. V primeru hujšega nenadnega obolenja ali poškodbe izven dela morajo svojci ali sodelavci v oddelek za zdravstveno varstvo (telefon 250) najpozneje v 24 urah sporočiti to delavčovo odsotnost.
5. Če se delavec poškoduje pri delu, se mora javiti v oddelek za zdravstveno varstvo. Oddelek izdela obvestilo o prvi pomoči, ki je hkrati napotnica.
6. Ko je delavec opravil zdravniški pregled, pa ni razlogov za začasno zadržanost z dela, mora na delo.
7. V času zdravljenja se delavec mora ravnati po navodilih pristojnega zdravnika in storiti vse, da je zdravljenje učinkovito.
8. Če je ugotovljeno, da delavec ne izvaja predpisanih navodil za zdravljenje in s tem učinkovitost ter čas zdravljenja podaljšuje, bo proti njemu uveden disciplinski postopek ter začasna ustavitev oziroma ukinitve nadomestila osebnega dohodka.
9. Prijava za kršitev poda zdravnik, kontrolor oziroma drug delavec, ki za kršitev ve. Disciplinski postopek uvede pristojni vodja tozda oziroma delovne skupnosti.
10. Delavci se morajo naročenega dne javiti na kontrolni pregled, na zdravniški konzilij, izvajati zdravnikova navodila in predpisano rehabilitacijo, v nasprotnem primeru kršijo delavci obveznosti, v disciplinskem postopku pa bo ugotovljena njihova odgovornost.

Vodja službe za varstvo pri delu
Franc Čegovnik

Ali smo naredili vse za strokovni razvoj

Ko iz vseh koncev dobivamo tiha in glasna priznanja za vključitev strokovnosti in ustvarjalnosti v sistem delitve dohodka, nas to dodatno vzpodbuja k razmišljanju, če smo v tem trenutku naredili vse, kar zmoremo in ali nismo morda nehoti ali hote naredili oziroma pozabili odpraviti nekaj napak. Obstaja dilema in praksa kaže, da smo nagradili strokovnost in pozabili na stroko.

Želimo poudariti, da ni strokovnosti brez stroke in da strokovnost ali intenzivnost reševanja problemov narašča s specializacijo. Čim ožje je strokovnjak specializiran, tem učinkovitejši bo in obratno, tisti, ki se na vse spozna, običajno govori več, kot lahko stori in taki so prisotni povsod, žal tudi na ključnih delovnih mestih.

Z usmerjenim izobraževanjem želimo že šolajočo mladino strokovno usmeriti, da bo po končanem šolanju čim bolj pripravljena na opravljanje svojega poklica.

Visokošolski študij se je razvijal in delil v skladu z razvojem strok na fakultete in npr. metalurška fakulteta v Ljubljani kot najstarejša na Balkanu ima svoje zametke v katedri za fužinarstvo takratne rudarske fakultete. Metalurgija kot sestavni del montanističnih ved pa je na današnji stopnji razvoja tako širok pojem, da skriva v sebi železarje, ječlarje, predelovalce, metalografe in druge, ki so znotraj teh področij še ožje specializirani in s tem usposobljeni uspešno reševati strokovne probleme. Poklic metalurga smo izbrali zato, ker smo železarna, ki gradi nadaljnji razvoj na finalizaciji svojega jekla in prav ta razvoj nas sili k iskanju novih jekel in materialov. Nasprotno temu dejstvu pa ugotavljamo, da nivo »metalurgije« v železarni pada, saj se vpis v šole za poklic topilec, kovač in valjar zmanjšuje, potrebe po absolutnih metalurških fakultetah so večje od njihovega števila, sta-

PRIZNANJA SO SPODBUDA ZA NAPREJ

Konec lanskega leta je bila v vrsti slavnostnih sej in občnih zborov tudi slavnostna seja centralnega delavskega sveta s točko dnevnega reda »podelitev priznanj«. V znak zahvale in prepričanja, da je vsako priznanje predvsem motivacija za dobro delo ali sodelovanje tudi v prihodnje, je Železarna Ravne podelila osem priznanj zunanjim firmam oz. sodelavcem in osemnajst svojim delavcem.

Izjema med dobitniki je bil **Anton Vehovar** (na fotografiji v sredi-ni), saj je prejel kar dve priznanji: kot inovator leta in za večletno uspešno delo v SLO in družbeni samozaščiti. Tako je na slavnostni seji velika pozornost veljala njemu in njegovima priznanjema.

H. M.

rejši metalurgi odhajajo v pokoj. Kot primer naj navedemo, da je na razvoju metalurških tehnologij in raziskav delalo v sedemdesetih letih več metalurških inženirjev kot dancs. Posledica tega je, da »čista« metalurška delovna mesta zasedajo nemetalurgi in še več, že razpisni pogoji za ključna delovna mesta vsebujejo alternativo, ki dopušča, da vodi in organizira proizvodnjo organizator dela, ne glede na področje. To je razumljivo, če ima organizator dela prejšnjo izobrazbo tehnične smeri in da študira ob delu, kjer si nabira bogate izkušnje. Dopuščanje možnosti, da lahko vodi metalografske in druge raziskave, ki so stroga domena metalurške stroke, npr. strojnik, ki se uči metalurgije manj kot metalurgi tehniškega risanja, strojnih elementov in mehanike, pomeni isto, kot da lahko delovno mesto kirurga zasede zobozdravnik ali farmacevt. Stroki sta zelo različni kljub skupnim stičnim točkam in sta v železarni najštevilnejši, zato ju tudi navajamo kot primer.

Dopuščamo in podpiramo celo spremembo razpisnih pogojev, če predvideni kandidat zaradi neustrezne stroke na razpisu ne bi uspel. Razpisne pogoje sprejemajo delavski sveti na predlog posameznikov in strokovnih služb. Da s tem delamo škodo železarni, ni treba posebej poudarjati. Pri tem se moramo vprašati, ali smo res naredili vse za strokovnost, ki izvira iz stroke in kakšne stroje in orodja bodo konstruirali leta 2000 konstrukterji, če jim bodo jekla in zlitine razvijali »približno ustrezni strokovnjaki«.

Metalurg je poklic, ki je v Železarni Ravne vse manj dominanten, žal ne samo na račun razvoja sorodnih strok in finali-

zacije naših jekel. Redke so proizvodne sredine, ki imajo zadosti ustreznih strokovnjakov. Ali jih niso mogli ali hoteli pridobiti, ali pa so jim pobegnili in ponekod še bežijo. Tudi to je sestavni del strokovnega razvoja in ne samo kadrovske politike, ki ji takšni primeri ne morejo biti v ponos, našemu skupnemu jutrišnjemu dnevu pa so slaba naložba.

S tem sestavkom smo se oglašili zato, da opozorimo tudi na to plat strokovnosti, ki jo že leta vztrajno porivamo vstran, a je še kako pomembna za osebni razvoj posameznika. Vemo, da do nedavnega nismo znali nagraditi kreativnosti mladih strokovnjakov, ki so svoj prosti čas žrtvovali za osebni razvoj in da jih tudi danes ne moremo toliko stimulirati, da bodo zaradi sistema OD vpisovali razne oblike podiplomskega študija. Korenine za odločitev segajo znatno globlje od osebnega dohodka. Zaliva jih občutek, da pripadaš svoji stroki, za katero si se odločil in v kateri se želiš dokazovati kot sposoben strokovnjak, ki bo z leti lahko pokazal sadove svojega dela tudi na nivoju, ki ga posamezna stroka v železarni dosega v primerjavi z razvitim svetom. Vsakršna oblika zapostavljanja stroke je za mlade, perspektivne kadre hud udarec, saj neposredno ruši ideale, ki so gonilna sila osebnega razvoja. Nad tem bi se morali zamisliti vsi, ki dopuščajo proti stroki usmerjene alternative in spremembe razpisnih pogojev, ki dopuščajo životarjenje mladih strokovnjakov, ki dopuščajo, da odhajajo mladi in tudi starejši strokovnjaki iz okolij, ki bi morala biti zibelka kadrov.

Društvo inženirjev in tehnikov
Ravne

Varčevanje pri obveščanju

Pozoren bralec Informativnega fužinarja je zadnje mesece lanskega leta opazil pri našem časopisu vsaj dve spremembi:

— Fužinar se je od prej rednih 28 str. skrčil na 20

— Mladi fužinar ni več priloga v vsaki številki.

Vzrok za to so bili zmeraj višji računi tiskarne, ki jih najboljše ponazarjajo naslednje številke o Informativnem fužinarju po mesecih (prva rubrika pomeni številko časnika, druga število strani, tretja račun v milijonih din):

Št.	str.	mio din
1.	28	0,85
2.	28	1,04
3.	28	1,25
4.	32	1,51
5.	28	1,40
6.	28	1,41
7.	24	1,40
8.	20	1,39
9.	28	1,81
10.	28	1,60
11.	20	1,70
12.	20	1,70

Nimamo na voljo podatkov o tem, kolikokrat in za koliko se je lani podražil papir, koliko storitve. Vemo le, da je do podražitev nasploh prihajalo v valovih vsaj vsak kvartal in da je inflacija konec leta znašala med 90 in 100 odst. Zato enako povišanje stroškov za natis fužinarja niti ne preseneča. Podobno je zadevo presodil tudi uredniški odbor lanske jesen. Stališče tega odbora je na kratko naslednje:

Ob takšnih splošnih trendih rasti stroškov, podražitev in inflacije je tudi višji strošek za fužinar še zmeraj tako zanemarljiva postavka, da samo zaradi tega ne kaže krčiti obsega glasila, sploh pa ne, če bi se zaradi tega poslabšala obveščenost delavcev ali če bi izpadla dobra besedila. Ni pa imel uredniški odbor seveda nič proti, če uspe uredništvo na

manjšem obsegu podati približno enako število informacij, če so članki krajši ali natisnjeni z manjšimi črkami.

Številke kažejo, da je za 8. str. manjši obseg fužinarja začasno res ustalil stroške, seveda pa le do naslednjega vala podražitev.

Zato velja za naprej naslednje:

— Trudili se bomo na 20–24 straneh povedati čim več.

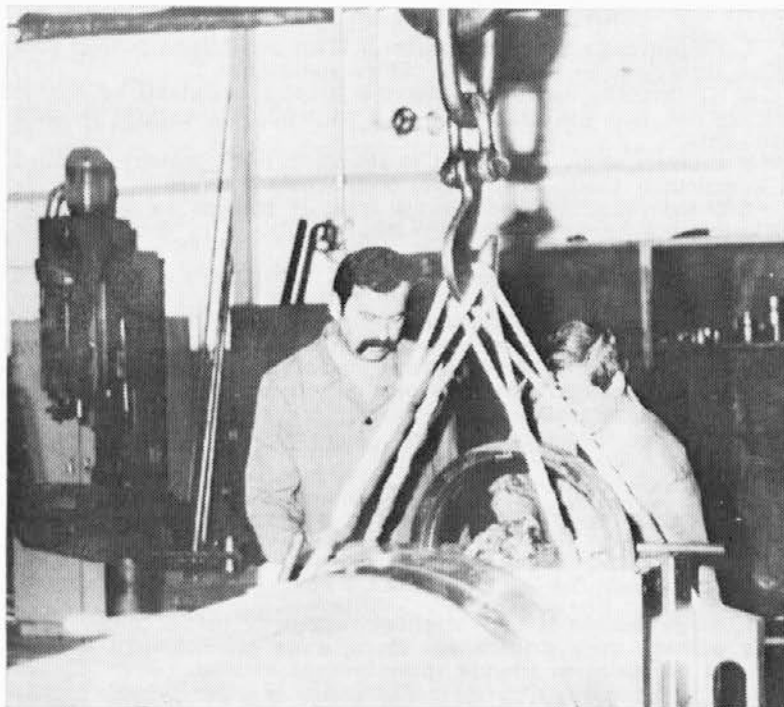
— Ker novinarji znamo pisati informacije kot kratke novice, kot članke in reportaže v zahtevanem obsegu, drugi pisci pa običajno obsega ne prilagajajo vsebini in raje pišejo dolga kot kratka besedila, prosimo, da bi bili v prihodnje sicer zanimivi, a hkrati jedrnat. Vsak strokovnjak, ki je kdaj kaj objavil v strokovni reviji, je moral dodati kratek povzetek napisanega ali pa so mu ga napisali drugi. — Za našo rabo so torej zaželeni ne pretirano razširjeni povzetki, ki obsegajo 100 do 120 vrstic, pa čim manj tabel in skic.

— Zelo dragocene so kratke informacije o novostih ali sploh dogajanjih v proizvodnji in v raziskovalni dejavnosti. Iz takšnega telefonskega obvestila lahko oblikujemo zanimivo vest, morda ji dodamo primerno fotografijo, lahko pa preraste tudi v članek ali intervju.

Skupni strošek za Informativni fužinar v letu 1986 je znašal 17.637.124 din, od tega smo izplačali honorarjev 529.117 din. Honorarji znašajo le 3 odstotke vseh stroškov, kar ni veliko. In ko smo že pri njih: morda marsikdo ne ve, da že nekaj let honorarjev ne izračunavamo več po številu objavljenih vrstic, ampak po pomembnosti teme in kakovosti obdelave. Zato se spleta pisati krajša, a dobra besedila. Zdaj znaša razpon od 500 do 5000 din.

Torej vabimo vse delavce k sodelovanju, da bo naš časopis čim bolj pester.

Urednik

Montaža

pričakovati pri študentih odziva, s katerim bi bili zadovoljni. Naš namen — spodbujati povezovanje učencev in študentov z delovno organizacijo, omogočati raziskovalno delo na konkretnih nalogah, vključevati znanja v konkretne probleme — ni naletel na tak odziv pri profesorjih, učencih in študentih, kot smo ga pričakovali in želeli.

KAKO SMO SEZNANJALI O NOVO USTANOVLJENEM NATEČAJU IN VABI K SODELOVANJU

Poleg objave natečaja v Informativnem fužinarju in Delu smo objavili dispozicije tem in način sodelovanja v natečaju na posebnih plakatih, ki smo jih razobesili na srednjih šolah v koroški krajini in višjih ter visokih šolah v Ljubljani in Mariboru.

Predstavnike srednjih šol smo povabili na srečanje z mentorji, da so se dogovorili za način sodelovanja. Na ravenški srednji šoli so mentorji iz železarne učencem višjih razredov vseh usmeritev predstavili teme in jih motivirali za sodelovanje. To so na pobudo članov sveta nagrade naredili tudi profesorji na višjih in visokih šolah v Ljubljani in Mariboru.

DOSEDANJI ODZIV TER ZANIMANJE ZA RAZPISANE TEME

Za teme za višje in visoke šole je bilo dosedanje zanimanje slabo, podrobnejše informacije o temah je iskalo le šest kandidatov (Energetska bilanca mehanskih stiskalnic — 2 kandidata, Eliminacija vpliva vibracij žerjava in nihanje bremen na točnost tehtanja mikroprocesorsko krmiljene tehtnice — 1 kandidat, Teoretični in praktični vidik delovne organizacije v ustanavljanju — 3 kandidati.) Za ostale teme ni bilo zanimanja.

Na srednješolskem nivoju so interese za sodelovanje pokazali na ravenški in slovenjgraški srednji šoli. Temo iz metalurgije bo

obdelalo 12 učencev, ki bodo delali v dveh skupinah. Z delom naj bi začeli po zimskih počitnicah. Kinematike kombiniranega ročnega mehanizma se je lotilo 10 učencev, ki delajo v 3 izmenah. Na prvem sestanku z mentorjem in po natančnih navodilih za delo je bilo dogovorjeno, da se z mentorjem v prihodnje srečujejo po potrebi, ko naletijo na problem.

Po številu prijavljenih sodeč je bil največji odziv za temi Učinkovitost samoupravne delovne skupine v Železarni Ravne in Analiza sistema informacij za samoupravno odločanje. Za obe temi se je prijavilo 22 učencev, ki naj bi delovali v 8 skupinah, vendar z delom še niso začeli.

Izmed obeh računalniških tem je bila učencem zanimiva le Izdelava programa prvi koraki pri uporabi računalnika. V dveh skupinah se je bodo lotili učenci po počitnicah.

Najbolj resno poteka delo na področju kemije, kjer sta dve skupini, ki sta obdelovali tematski sklop o onesnaževanju voda v železarni, tako rekoč končali delo. Dve naslednji skupini pa bosta obdelali še onesnaževanje zraka. Za resen pristop k delu imata nedvomno največ zaslug prizadevna mentorja Jožko Kert in Darko Rapnik, kar seveda kaže na zelo pomembno vlogo mentorjev.

Dve učenki iz zdravstvene usmeritve srednje šole v Slovenj Gradcu bosta obdelali vpliv onesnaženega zraka na zdravje ljudi.

Ali bodo vsi, ki so pokazali interes za sodelovanje v natečaju, tudi oddali naloge do 31. marca, ko bo natečaj zaključen, ne vemo. Upamo in prizadevali si bomo, da jih bo čim več in da bomo v maju lahko podelili prve nagrade Železarne. Naslednji razpis, v katerem bomo upoštevali ugotovljene pomanjkljivosti letošnjega razpisa, in ko bo tudi ideja med učenci, študenti ter profesorji že zaživela, bo prav gotovo bolj uspešen.

Ana Pavše

Kako poteka natečaj za nagrado Železarne Ravne

Ko smo v lanskim novembrski številki Informativnega fužinarja predstavljali natečaj za nagrado Železarne Ravne, smo zapisali, da bo potekal vsako leto od septembra do maja. V septembru in oktobru naj bi zbrali teme in objavili natečaj; v novembru, decembru, januarju, februarju in marcu bi udeleženci natečaja izdelovali naloge; v aprilu komisije ocenijo oddane naloge, ob dnevu mladosti pa podelimo nagrade najboljšim.

Če bi vse potekalo tako, kot smo predvidevali, bi v tem času že morali poročati, kako poteka delo, na kakšne probleme so naleteli učenci in študentje pri obdelavi posamezne teme, na katerih področjih jim primanjkuje

teoretičnega znanja, katere probleme jim pomagajo reševati mentorji v železarni in podobno.

Na žalost, pa ni tako!

Pri vseh, razen pri srednješolski temi s področja kemije, kjer sta dve skupini že obdelali tematski sklop o vodah, se resno delo še ni začelo. Da bi se, smo začeli ob koncu decembra ponovno opozarjati učence in profesorje srednje šole, ki so že pokazali interes za sodelovanje, naj vendarle pričnejo z delom. Na profesorje fakultet pa smo se obrnili s prošnjo, da motivirajo in opozorijo študente na sodelovanje v natečaju. Nekateri so nam zagotovili sodelovanje v drugem semestru, drugi nas opozarjajo, da v prvem letu ne moremo

POLEMIKA

Nekaj razmišljanj o Pnevmatiki

Že dolgo delam v železarni, v tozdu Pnevmatični stroji. Sem sem prišla po končani poklicni šoli. Kot vsak sem tudi jaz bila vesela, da sem dobila zaposlitev. V začetku mi je bilo še kar všeč, toda z leti pri nas ni več moč zdržati, saj je zmeraj slabše. Sprašujem se, ali je še kje v železarni tako neprijeten toz, kot je naša Pnevmatika. Ali se je sploh že kdo vprašal, kaj se z njo dogaja?

Ko pogledam današnje stanje v oddelku strugarne, bi lahko na prste preštela delavce, ki pri nas zdržijo več kot tri leta. Prihajajo in odhajajo. Smo kot velika čakalnica na postaji, kjer čakajo vlak, da jih odpelje naprej, čim dlje od Pnevmatike.

Ali imajo naši vodilni zaprte oči, da nič ne vidijo, in zamašena ušesa, da nič ne slišijo, kaj se dogaja? Kaj je krivo temu?

Morda ritem in monotonost dela in seveda te naše astronomske norme. Ženske na revolvericah so postale že pravi roboti, ki osem ur, od 6. do 14. ure vrtijo revolversko glavo kot kolo, ki se vrti pri avtomobilu. — Pa še vedno so kritike, da se premalo dela, da ne znamo dovolj izkoristiti svojega delovnega časa, da preveč sedimo, pijemo kavo in kaj še vse, samo delamo ne.

Sama sem na boljšem, ker delam na NC stružnici in mi ni treba tako fizično delati. Ko pa se mi stroj pokvari in si zami-

slim, kakšno delo me čaka, bi najraje zapustila naš tozd. Ker mi delo na NC-ki dopušča malo več svobode, si med delom tudi ogledujem naše sosede in me kar stisne pri srcu.

Pogledam npr. rezkalko in strugarki v neposredni bližini. Njihov izkoristek delovnega časa je največ 4–5 ur. Tudi v brusilnici ni nič boljše. Ko se ti svedri ali noži zatopijo, te je kar strah, tako grdo gledajo, če jim prineseš neplanirano delo. Njih rešuje režijsko delo. Ko prestopijo prag železarne, naj naredijo kaj ali ne, jim je konec meseca zagotovljeno do 60 % in še več presežka. Naše delavke pa trdo delajo, če ne celo garajo, da si zagotovijo tja od 40 do 50 % (malo katera več), seveda skupaj s presežki, ki nam ga dodeli sistem OD. Vemo pa, kakšne so plače, če ni presežka.

Da so pri nas norme pretirane, vidimo tudi, če jih primerjamo z onimi pri podobnih delih v tozdu Stroji in deli.

Najslabše je torej v strugarni, in to že nekaj let, pa se še vedno nič ne ukrene. Mlade delavke, ki so prišle, težko dosegaajo normo, malo katera jo sploh doseže kljub pridnemu delu. Zato ni čudno, če si kdo poišče boljše, lažje in bolje plačano delo.

Poglejmo resnici v oči in se odkrito pomenimo o teh stvareh.

Vesna Ošlak,
tozda Pnevmatični stroji

ODGOVOR VODSTVA TOZDA PNEVMATIČNI STROJI

Avtorica članka se je res po končanem šolanju zaposlila v takrat mehanskih obratih kot strugarka. Delala je na različnih strojih in kot navaja, bila z delom tudi zadovoljna. Lahko rečemo, da se delovne norme od takrat pa do danes niso bistveno spremenile, kljub temu da smo nabavili precej novih strojev, s katerimi je možno delati hitreje in kvalitetneje. Zato je tudi presežek delovnih norm večji, vendar še vedno nekoliko nižji kot v ostalih oddelkih našega tozda, in to zato, ker je delo na revolver-skih stružnicah bolj merljivo in je odvisno od vsakega pasameznika glede njegove sposobnosti in iznajdljivosti.

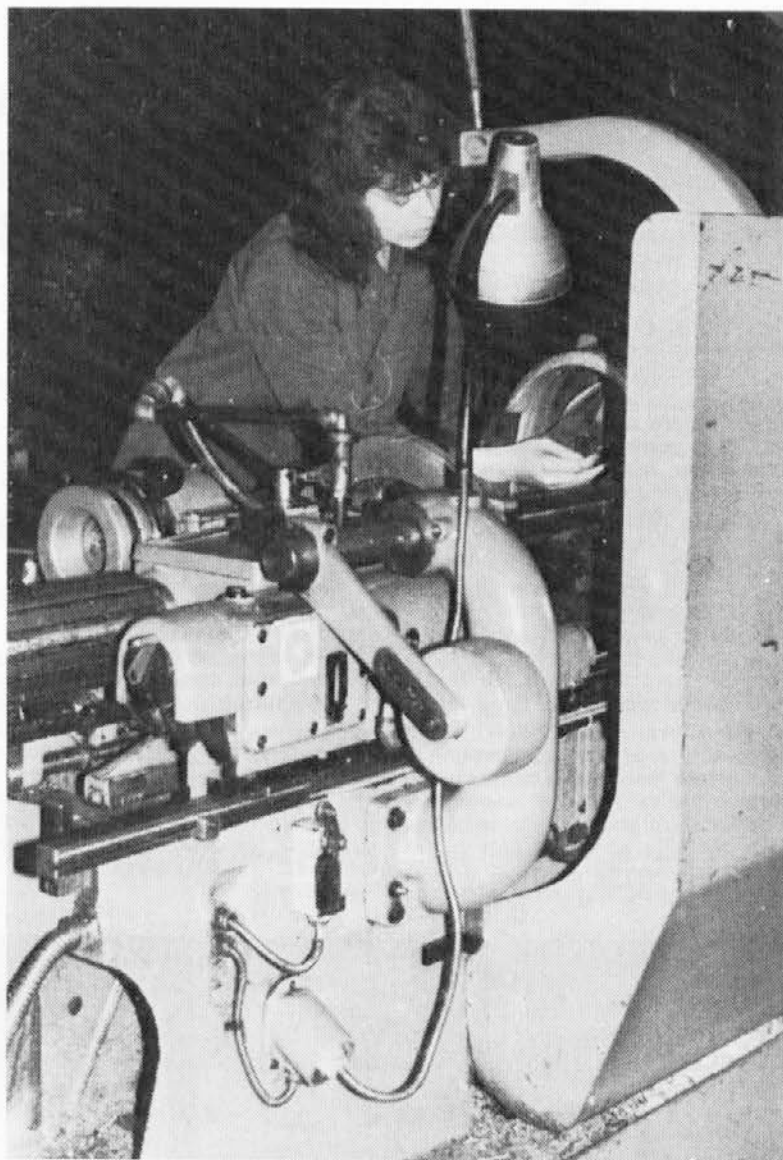
Da bi lahko govorili tako ali drugače o Pnevmatiki, je treba poznati ozadje oziroma zgodovino njenega razvoja. Za dosednji razvoj bi lahko rekli, da je specifičen, tako kot je specifično delo, še posebej v oddelku strugarne.

Zavedajoč se celotne situacije, v kateri se je tozd nahajal, smo ob vsaki priložnosti opozarjali odgovorne delavce v železarni ter prek treh problemskih konferenc, ki jih je tedaj organiziral IO OOS, terjali jasen odgovor o perspektivi nadaljnjega razvoja. Rezultati teh prizadevanj so danes vidni. V sorazmerno kratkem obdobju nam bo s celotno preselitvijo v nove prostore delo bistveno olajšano, z nabavo nekaterih novih sodobnejših strojev pa bo tudi

delo v strugarni lažje. Bistvo naše proizvodnje ostaja nespremenjeno. Tudi v prihodnje bomo delali rudarske in gradbeniške stroje s potrebnim orodjem, s čimer smo se na jugoslovanskem tržišču tudi uveljavili kot edini proizvajalci. Glede na takšno proizvodnjo tudi oprema v neki meri ostane (revolverske stružnice), kar pomeni odrejen ritem dela. Za takšno delo prevladuje manjši interes in je točna ugotovitev, da ljudje iščejo delo tam, kjer se ni treba toliko naprezati, zaslužek pa ni nič manjši.

Zaradi teh ugotovitev že od vsega začetka uveljavljanja sistema s področja OD nismo zapirali oči in ušesa, temveč smo dokaj agresivno opozarjali in vztrajali na tem, da se dela in naloge v strugarni drugače tretirajo in primerno ovrednotijo, kar lahko potrdisjo tako v službi za sistem OD, kakor tudi ostali mehanski tozdi. Rezultat teh prizadevanj ni izostal, saj so službe v zadnjem usklajevalnem postopku leta 1982 priznale raznolikost del naših strugarjev, kar je pomenilo za revolver-ske stružnice iz naslova obremenitev višjo skupino SSD.

Res je tudi, da smo imeli predvsem v strugarni nekaj več težav pri zadovoljevanju kadrovskega potreb, kar je tudi eden od dodatnih razlogov za drugačno ovrednotenje obremenitev na revolver-skih stružnicah in s tem večja SSD.

Delo na revolverici v tozdu Pnevmatični stroji

Posebno bi lahko ugotovili, da je bil eden izmed utemeljenih razlogov za realizacijo projekta pnevmatičnih strojev tudi ta razlog, da bi delavcem zagotovili normalne pogoje dela in svetlejšo perspektivo v razvoju te vrste proizvodnje.

Vendar je treba omeniti, da je na paru rok in nog premalo prstov, da bi na njih preštevali delavce v strugarni, ki so na teh delih vzdržali več kot tri leta. Po podatkih, ki so vsakomur na razpolago, lahko ugotovimo, da je

od 39 zaposlenih (brez delovodij) kar 26 delavcev ali 66,6 %, ki opravljajo dela v strugarni več kot tri leta. Iz teh podatkov je razvidno, da je čakalnica delavcev iz pnevmatike bolj prazna in da vlak odhajajočih ni prepoln. Čudimo pa se, da avtorica članka ni opazila naših prizadevanj na področju razvoja, kljub temu, da so rezultati vidni.

Franc Hirtl,
ravnatelj tozda
Pnevmatični stroji

ODPADI – industrijska dejavnost, ki spoznava svoje dolžnosti

Razvoj industrije za proizvodnjo železa in jekla je zelo ozko povezan z nizom problemov preskrbe osnovnih surovin, energije itd. Glavna surovina je vsekakor jekleni odpadki, ki velja kot sekundarna surovina v črni metalurgiji za nujno potrebno in strateško surovino. Kakovost tega vložnega materiala po obliki in čistosti kot tudi po kemijski sestavi vpliva na vse vrste dosežkov in kakovostnih kazalnikov gospodarjenja dejavnosti. Tega se tudi v naši družbi vse bolj zavedamo. Lahko zaznamo že prve aktivnosti skupnega nastopanja.

V Aradjelovcu je bilo v začetku decembra 1986 posvetovanje na temo: Jekleni odpadki in njegov vpliv na proizvodnjo jekla in jeklene litine. To manifestacijo sta skupaj organizirala Združenje črne metalurgije Jugoslavije in INOT (poslovna skupnost organizacij združenega dela za zbiranje, pripravo in predelavo sekundarnih surovin). V dvodnevem delu so strokovni delavci obeh dejavnosti predstavili vrsto referatov. V spontani in delovni atmosferi je bila obravnavana problematika:

OSKRBA Z ENERGIJO V DECEMBRU

V decembru je bila oskrba železarne s primarno energijo v redu, prav tako pa so bili dokaj normalno oskrbovani vsi porabniki z vsemi energenti. Bilo je nekaj manjših motenj, ki pa niso vplivale na zastoj v proizvodnji.

Poraba energije je bila nekoliko višja, kot je bil plan povprečne letne. Tako je bila specifična poraba toplote na ogrevalnih in žarilnih pečeh višja za 7,85 %. Največja prekoračitev je bila v tozidih metalurške proizvodnje. Večja poraba je predvsem zaradi nizkih zunanjskih temperatur, ki povzročajo dodatne toplotne izgube. Če upoštevamo tudi porabo toplote za ogrevanje proizvodnih hal oziroma delovnih mest, pa je specifična poraba tudi zaradi tega večja.

Ugodnejše pa so bile specifične porabe vseh toplot v nekaterih primerljivih tozidih osnovnih dejavnosti, kjer je specifična toplota presegla le 1,23 % povprečne letne specifične porabe. Skupna porabljenost toplote, izračunana iz porab zemeljskega plina, UNP in kurilnih olj, pa je bila v decembru za okoli 5,2 % manjša, kot smo planirali.

Ker je poraba acetilena narasla na zgornjo mejo zmogljivosti razvijalnika acetilena, smo plan v decembru prekoračili za 13,94 %, letno pa za 25,3 %. Poraba je narasla predvsem zaradi namenske proizvodnje. Zaradi prekomernih prekoračitev plana in preobremenitev razvijalnika bomo v letu 1987 nekatere porabnike preorientirali na propan-butan oziroma zemeljski plin. Tako bodo v TSD februarja pričeli med varjenjem dogrevati varjence z zemeljskim plinom. Za ta namen smo že naročili primerne gorilnike. Pripravljamo zamenjavo ogrevalnega plina tudi za flemanje ingotov v Kovačnici.

Decembra so se podražili: butan-propan za 14 %, koks za 25 %, plinsko olje za 20 % in aceten v jeklenkah za 17 %. Skupni stroški porabljene energije v železarni so znašali v decembru 1.286 milijonov din, kar je za 11 % več kot v prejšnjem mesecu. Skupni stroški energije na tono proizvodnje so znašali v decembru 27.334 din.

Količinski in vrednostni pregled porabe energentov v železarni v decembru 1986 je razviden v tabeli.

1. Primarni energenti

ENERGENT	Poraba	Stroški v 10 ³ din
ELEKTRO ENERGIJA	21.875.584 kWh	587.836
ZEMELJSKI PLIN	6.280.524 Sm ³	351.741
BUTAN-PROPAN	24.699 kg	2.894
MAZUT	778.410 kg	59.942
KOKS	1.570 kg	95
KARBID	18.660 kg	3.930

2. Sekundarni energenti

ENERGENT	Poraba	Stroški v 10 ³ din
ACETILEN	6.458 kg	6.620
INDUSTRIJSKA VODA	1.650.176 m ³	56.854
SANIT. TOPLA VODA	11.820 m ³	4.868
PARA	5.223.500 kg	40.920
CENTRALNO OGREVANJE	17.508.000 MWh	139.112
KISIK	504.315 kg	76.661
KOMPRIMIRANI ZRAK	6.280.000 m ³	31.919
ČISTI DUŠIK	1.599 m ³	1.264
TEHNIČNI DUŠIK	50.094 m ³	3.160
ARGON	9.562 m ³	13.276

TOZD Energija

— o vplivu jeklenega odpadka na proizvodnjo jekla in jeklene litine

— o kakovostnih in kvantitativnih zadevah po jeklenem odpadku, odvisno od funkcije razvoja črne metalurgije do leta 1990

— stopnje razvitosti industrije za zbiranje, pripravo in predelavo sekundarnih surovin in smeri razvoja do leta 1990

— vloga jeklenega odpadka v proizvodnji jekla in jeklene litine

— legirani jekleni odpadki in njegov vpliv na kakovostno proizvodnjo jekla

— potreba izdelave enotnega klasifikacijskega sistema za legirani jekleni odpadki

— raziskovalno delo pri odstranjevanju vode in olja iz ostružkov s pomočjo termičnih postopkov

— kontrola kakovosti ostružkov in briketov iz ostružkov jekla in sive litine itd.

Vsebinska in praktična vrednost podanih referatov, velik odziv (prek 60 udeležencev) in plodna diskusija potrjujejo upravičenost srečanja strokovnih delavcev s področij priprave in uporabe jeklenih odpadkov. Dosežen je osnovni cilj, da si udeleženci zamenjajo tehnično-tehnološke informacije, lastne praktične izkušnje in drugo.

Organizator srečanja je na osnovi analize prispevkov in diskusije za izhodišče priprave skupnih smernic za nadaljnje reševanje problematike jeklenega odpadka zajel probleme:

— dejanskega stanja pri zbiranju, predelavi in pripravi odpadkov glede na tehnično opremljenost in izkoriščenost obstoječih kapacitet

— potrošnje dragocene železne substance

— domače izkušnje in trendi razvoja asociacij za zbiranje in pripravo ter porabo sekundarnih surovin.

Da bi povečali obseg in kakovost domačega jeklenega odpadka in dosegali bolj ekonomično in kakovostno proizvodnjo, so udeleženci sprejeli predlagane zaključke:

1. Jekleni odpadki so potrebni in strateška surovina. Da bi jo v proizvodnji jekla lahko racionalno izkoriščali, mora kot taka nujno imeti kakovostne lastnosti v smislu enotnosti, kemijske sestave, čistosti glede na prisotnost nekovinskih primesi in oligoelementov, visoke prostorninske teže in zadovoljivih gabaritov.

2. Organizacije, ki se ukvarjajo z zbiranjem, predelavo in dodelavo jeklenega odpadka, so v večini tehnično slabo opremljene. Manjka jim skladiščnega in delovnega prostora in ustreznih tehničnih — strokovnih kadrov. Večje število organizacij za predelavo železne substance premalo in neenakomerno vlaga v nabavo sodobne opreme, kar je večinoma posledica manjka lastnih sredstev. Zato pričakujemo razširitev mreže za zbiranje in sodobno pripravo jeklenega odpadka, kar je bistvena predpostavka tekoče in kakovostne oskrbe črne metalurgije, večjega izkoriščanja domačih virov surovin in povečanje produktivnosti metalurških agregatov.

3. Jekleni odpadki morajo pripravljati v organizacijah za zbiranje, ki morajo biti organizirane in specializirane, da pripravijo odpadke za direktno uporabo v agregatih uporabnikov. To pogojuje večje investicijsko vlaganje v ustrezno opremo. Zato bi skupna vlaganja zbiralcev in potrošnikov jeklenega odpadka morala predstavljati najboljši način za reševanje skupnih problemov v smeri racionalnejšega zbiranja, predelave in pretaljevanja jeklenega odpadka v proizvodnji jekla.

4. Zavedajoč se, da potrošnja jeklenega odpadka ne zadeva samo tehnološko in ekonomsko problematiko, temveč je del razvojnega koncepta vsake države, tako tudi naše, narekuje potrebo po neodložljivem pregledu vprašanj racionalizacije in prerazporeditve jeklenih odpadkov (jeklarstvo — livarstvo).

5. Pri reševanju vrste tehnično-ekonomskih vprašanj in problemov med imetniki in potrošniki jeklenega odpadka bo uvedba skupno sprejete klasifikacije jeklenega odpadka za navadne kvalitete prinesla niz ugodnosti. Prav tako je nujno nadaljevati izdelavo enotnega predloga za klasifikacijo legiranih jeklenih odpadkov.

6. Rezultati raziskav in dobljeni rezultati pri termičnem od-

stranjevanju vode in olja iz ostružkov in njihovo briketiranje narekuje potrebo po vključevanju znanstveno-raziskovalnih institucij v procese racionalne porabe vseh vidov železne substance in osvajanje take tehnologije priprave in dodelave jeklenih odpadkov, da bodo v kakovostnem smislu ustrezali sodobnim zahtevam proizvajalcev jekla in jeklene litine.

7. Tematična opredelitev, vsebina in odzivi posvetovanja kažejo na upravičenost srečanja in večjega sodelovanja strokovnjakov združene črne metalurgije in članov poslovnega združenja INOT na:

— skupnem ocenjevanju doseženega nivoja zbiranja, predelave, dodelave in potrošnje jeklenega odpadka

— izmenjavi tehnično-tehnoloških informacij in lastnih izkušenj

— skupnem reševanju problemov v zvezi s tehnično opremo, tehnologijo priprave in predelave, izbiro lokacij in velikosti novih kapacitet itd.

8. Udeleženci enotno ocenjujejo, da je te vrste skupnih posvetovanj treba organizirati vsake 2—3 leta.

V obravnavo problematike jeklenega odpadka so bili vključeni tudi predstavniki Železarne Ravne. Predstavljena je bila predvsem zelo pereča problematika pomešanih in onesnaženih odpadkov legiranega jekla. Priporočilo in ugotovitve, da je za vsa dogajanja na področju vračanja legiranih odpadkov v proces proizvodnje lahko zadolžen le eden udeleženec, to je dejavnost, ki pripravlja sekundarne surovine, je doživela širši odmev. Prav tako je obravnavano in sprejeto priporočilo, da je prava rešitev problemov legiranih jeklenih odpadkov le s pravilnim zajemanjem in razporejanjem odpadka na samem izvoru — to je v predelavi.

Misel, zajemati legirani jekleni odpadki na samem izvoru — to je v predelavi po kvalitativnih skupinah ali kvalitativnih markah, ni nova. To je včasih v Železarni Ravne bilo že zelo dobro uvedeno. Danes se razmišlja o sodobnih pripomočkih in računalnikih, pozablja pa na osnovni red. Tako velik delež problemov vračanja legiranih odpadkov v proces proizvodnje (napačne raztalitve-nekurante šarže, nepravne kombinacije elementov-jeklo za vložek) nastaja zaradi lastne nedoslednosti in napak v celotni reprovirgi železarne. Pri zbiranju, združevanju in vračanju ostružkov legiranega jekla pa sploh ni zaslediti potrebnega posluha in odgovornosti.

Res je, da je v železarni vrsta problemov, od prostora (priprava vložka), do primerne opreme. O tej problematiki je bilo v zadnjem času že veliko povedanega. Kot dobri gospodarji se bomo morali v kratkem času lotiti reševanja celotne problematike. Ob že poznanih izgubah oz. povečanih stroških, ki jih lahko enostavno ovrednotimo, se na tem področju zapravljajo sredstva, ki jih z minimalnim vlaganjem in normalnim prizadevanjem lahko zajamemo in spremenimo v dohodek.

Stanko Kovačič, tozid Jeklarna

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto XIV

Ravne na Koroškem, 13. februarja 1987

Št. 1

Mladi fužinar izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Marta Vrenčur, Saša Meško, Alojz Lipovnik, Barbara Sušnik in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino.

Poročilo o delu Sveta ZSMS za leto 1986

Poročilo poskuša predvsem zajeti številne aktivnosti ter akcije Sveta ZSMS v obdobju januar—december 1986. Odveč bi bilo naštevati ter podrobnejša razčlenitev, saj to potrjujejo rezultati, doseženi v tem obdobju. Vsekakor pa ne moremo mimo nekaterih preprek v mladinskem vsakdanu. Ne bomo ponavljali tudi vseh tistih ugotovitev, ki smo jih zapisali ob polletni analizi dela Sveta ZSMS. S tem poročilom naj bi vse skupaj tvorilo celoviti kompleks, ki pa naj bo združen tudi z nekaterimi skupnimi usmeritvami za še boljše delo volilno-programске konference.

Mladinska organizacija se srečuje s finančnimi in kadrovskimi problemi in s problemi forumskega dela. Vse to jo potiska na stranski tir, v položaj, ko se ukvarja sama s seboj, s športnimi ter kulturnimi aktivnostmi, z mladinskimi delovnimi akcijami, skratka v položaj, katerega si najbolj vneti nasprotniki mladinske organizacije znotraj in zunaj nje želijo. Takšno stanje in početje pa potem mlade odbija, ne čutijo potrebe po organiziranju, ZSMS jim postaja tuja, ne zaupajo več v njeno moč reševanja njihovih problemov na področju zaposlovanja, štipendiranja, reševanja socialnih, stanovanjskih problemov ter podobno. In ob vsej tej problematiki se torej postavlja vprašanje, kakšen je naš položaj in ali vsi ti problemi ne blokirajo razvoja ter krepitve mladinske organizacije, jo vsi ti problemi in reševanje le-teh ne potiska počasi ter vztrajno na obrobje družbenega odločanja. To v neki meri zavira uveljavljanje programskih usmeritev slovenskega in jugoslovanskega mladinskega kongresa. In ko govorimo ali pa ocenjujemo stanje v mladinski organizaciji, potem vidimo, da je tudi mesto sveta ZSMS v njej več ali manj podobno. Jasno pa je, da ne moremo in ne smemo negirati vseh tistih pozitivnih dosežkov, ki smo jih dosegli v svetu ZSMS ali pa v slovenskem mladinskem prostoru. Nekateri med njimi so naravnost osupljivi ter nesprejemljivi za večji del jugoslovanske mladine. Mi pa vemo, da se tudi s takšnimi sodobnimi prijemami in metodami da marsikaj doseči ter se preriniti iz ozadja scene v ospredje (polemike o zvezni štafeti, ekologiji, civilnem služenju vojaškega roka, ...). To pa so področja, ki nas v tem trenutku živo zanimajo. Tudi v svetu ZSMS moramo voditi nadaljnje aktivnosti pri tem, da začetne akcije ne bodo zvođenele, prav tako pa je to ena stalnih usmeritev v prihodnje.

Kakšna pa je razčlenitev aktivnosti v tem obdobju?

— Svet ZSMS se je sestel desetkrat, kar je nedvomno redno sklicevanje sestankov (tudi po programu). Delegati so se sej redno udeleževali, vsaka druga pa je bila bodisi v železarnah ali pa po delovnih organizacijah predelovalcev. To pa predvsem zaradi boljše povezovanja mladih v SOZD ter s spoznavanjem proizvodnih in tehnoloških procesov, pa tudi problemov. Prizadevali smo si, da bi bila vloga in mesto Sveta ZSMS čim bolj jasna, povezanost s KS OO ZSMS in OO ZSMS

pa čim trdnjša, pa tudi da bi bile povratne informacije čim bolj elastične. Delno nam je to uspevalo, vendar pa moramo hkrati omeniti, da so informacije prihajale le od sveta ZSMS, povratnih in koordinacijskih svetov in OO ZSMS pa skoraj ni bilo. Tu se odraža resnost in zavest bodisi predsednikov ali pa članov predsedstev, delno pa je krivda tudi to, da so mandati članov sveta in vodstva sila kratki, tako da je opazen generacijski premik.

Seminar je bil zanimiv

— Redno smo se seznanjali z rezultati poslovanja ter obravnavali gospodarski položaj na nivoju SOZD Slovenske železarne ali pa po delovnih organizacijah, seznanili pa smo se tudi s srednjeročnim planom do leta 1990 v Slovenskih železarnah, in še bi lahko naštevali.

— Sodelovanje sveta ZSMS s KPO, koordinacijskim odborom sindikata, delavskim svetom SOZD ter z ostalimi političnimi dejavniki je bilo dobro, saj smo bili vedno deležni njihove pomoči ter nasvetov in želeli bi, da takšni pristni odnosi ostanejo tudi v prihodnje ter da se še okrepijo.

— 54 mladincev iz Slovenskih železarn se je udeležilo 9. tradicionalnega srečanja mladih jugoslovanskih železarn v Lukavcu, kjer so s svojo prisotnostjo naredili na ostale udeležence iz Jugoslavije izjemen vtis. Vsekakor pa bi veljalo opozoriti na visoke stroške (tu je mišljen zgolj prevoz) za tovrstna srečanja in prav je, da se v prihodnje dokončno uredi financiranje prevoza (poslovni sklad posameznih delovnih organizacij).

— V mladinski delovni brigadi mladih jugoslovanskih železarn »Norbert Weber« je sodelovalo sedem brigadirjev; tu so namreč vključeni tudi brigadirji, ki so delali v treh izrednih izmenah na obnovi hladne valjarne železarne Smederevo, ki jo je prizadejal požar marca 1986. Treba je ponovno pohvaliti

železarne, saj so nosile pretežni del bremena pri zagotavljanju brigadirjev, kajti predelovalci so imeli tokrat kopico problemov z zagotavljanjem le-teh. Pohvaliti moramo tudi organizacijo ter delo brigadirjev, ki so s svojim delom pomagali odpravljati posledice, pokazali pa so tudi veliko mero solidarnosti in strokovnosti. Kajti ta brigada in tudi akcija se je razlikovala od klasičnih po načinu dela kakor tudi po strukturi brigadirjev, ki so v njej sodelovali.

— Izredno lepo sta uspeli tudi Mladinski delovni akciji »Ivarčko jezero '86« ter »Jesenice '86«, kjer je sodelovalo veliko število brigadirjev iz železarn in nekaterih delovnih organizacij iz drugih republik (Krušik, Celik—Beograd, ...). Stalna delovna brigada mladih iz Slovenskih železarn bo s tovrstnimi

oblikami dela nadaljevala tudi v 1987. letu, predvsem na akciji »Ivarčko jezero '87«, na Jesenicah pa bo tabor mladih kovinarjev.

— Lani je bilo pet sestankov koordinacijskega odbora splošnega združenja črne in barvne metalurgije Jugoslavije. Ker je brigada »Norbert Weber« delala v izrednih izmenah v Smederevu, so tudi vsi sestanki, razen enega bili v tem mestu. Glavni moto sestankov je bila obravnava SaS splošnega združenja mladih, kjer je precizirano delo KO, pa organizacija tradicionalnih srečanj mladih jug. železarn, brigade Norbert Weber, ... Na vsakem sestanku v Smederevu so delegati obiskali brigadirje, ki so delali v valjarni, ter si ogledali tudi nekatere obrate železarne Smederevo. (Ker so bile tri seje izredne, so vzporedno s tem narasli tudi stroški, ki so bili predvideni v finančni postavki za 1986. leto.)

— Približno 250 mladih se je udeležilo tradicionalnega srečanja mladih Slovenskih železarn, ki je bilo v maju. Organizirala sta ga KS OO ZSMS Železarne Store in OO ZSMS Žična Celje. Udeleženci so se zbrali na Celjskem gradu, nato so si ogledali zgodovinske in kulturne znamenitosti Celja, športni in družabni del srečanja pa je bil v Storah.

— Izredno lepo je uspelo srečanje nekdanjih mladinskih aktivistov SOZD-a sloven-

(Nadaljevanje na 12. str.)

(Nadaljevanje z 11. strani)

ske železarne. Organizator je bil koordinacijski svet OO ZSMS železarne Jesenice.

— Svet ZSMS je organiziral v okviru svojega rednega izobraževanja okroglo mizo na temo Civilno služenje vojaškega roka, ki je sodila v sklop razprav slovenske mladine o tej tematiki. Posveta se je udeležil predsednik komisije za SLO in DS pri RK ZSMS Zoran Klemenčič.

— Svet ZSMS je sodeloval pri izmenjavi mnenj in izkušenj na mladinskem področju še z ostalimi velikimi sistemi (Iskra, TAM Maribor, Ljubljanska banka...); kajti pokazalo se je, da ima sleherni od teh drugačni način organiziranosti, tako da je ta pretok informacij potekal zgolj na informativnem področju.

(Poročilo pripravil Silvo Jaš)

PROGRAMSKE USMERITVE DELA SVETA ZSMS SOZD ZA 1987. LETO

Programske usmeritve dela Sveta ZSMS za prihodnje leto izhajajo iz kongresnih usmeritev slovenskega in jugoslovanskega mladinskega kongresa.

OD TU IN TAM

V decembru se je v Smederevu končala zadnja, šesta izmena mladinske delovne akcije, v kateri so sodelovali mladi jugoslovanskih železarn. Ta akcija je bila ena najdaljših v Jugoslaviji v lanskem brigadirskem poletju, hkrati pa se je razlikovala po mnogočem od klasičnih, običajnih. Mladi iz vseh jugoslovanskih železarn in predelovalcev, ki so združeni v tej veliki metalurški verigi, so šest mesecev pomagali odstranjevati posledice velike požarne stihije, ki je lanskega marca zajela hladno valjarno železarne Smederevo in jo skoraj v celoti uničila. V takšnih trenutkih pa je prišlo do izraza pravo prijateljstvo in solidarnost, ki povezuje mlade metalurge Jugoslavije. V okviru svojega koordinacijskega odbora so formirali izredno brigado mladih jugoslovanskih železarn »Norbert Weber«, ki je delala na gradbišču valjarne od julija do začetka decembra. To ni bila klasična brigada, temveč so v njej sodelovali mladi ljudje različnih poklicev, ki so potrebni pri obnovi tako velikega projekta. Tako so bili v vseh izmenah vključeni brigadirji od ključavničarjev iz Štor, pa strugarji iz Skopja, varilci in električarji iz Jesenice, Zenice, Nikšića, Siska, imeli so tudi modelnega mizarja iz Železarne Ravne. Kar 170 se jih je zvrstilo v vseh izmenah in med njimi so tudi mladi slovenskih železarn nosili pomemben delež. Prav zato je bila brigada Norbert Weber na sestanku koordinacijskega odbora splošnega združenja mladih črne in barvne metalurgije Jugoslavije predlagana na področju mladinskega prostovoljnega dela za najvišje priznanje ZSM—plaketo Veljko Vlahović in posebno priznanje mladosti, ki se podeljuje na zveznem nivoju ob mesecu mladosti.

Ko smo napisali, da je v brigadi železarjev v Smederevu sodeloval tudi modelni mizar iz naše železarne, je prav, da izdamo tudi njegovo ime. To je bil Robert Gregelj, simpatičen mladinec iz modelne mizarne, tozdr Jeklovarna. Robi, kot ga kličejo prijatelji, je aktiven v svoji OO ZSMS, prizadeven pa je tudi na delovnem mestu in zato nič čudnega, da se je udeležil te akcije. Povedal je, da je bil z akcijo zelo zadovoljen, spoznal je veliko novih znancev in prijateljev. Tudi delo je bilo pestro in zanimivo. Vsi brigadirji so namreč pomagali monterjem iz Anglije in Nemčije pri montaži, vsak pač za svoje področje. Ko sem ga v šaljivem tonu vprašal, če so uporabljali tudi kaj lesa vmes, se je samo nasmehnil ter dodal, da so ga uporabljali skoraj povsod, bil je celo za pomoč v skladišču. Skratka, njegovi vtisi in spomini so lepi in če bo le možnost, jo bo tudi letos mahnil kam na akcijo.

Svet ZSMS Slovenske železarne in koordinacijski svet OO ZSMS Železarne Jesenice sta decembra pripravila tradicionalno sreča-

Trenutna gospodarska situacija zahteva od mladih v SOZD Slovenske železarne, da se kar najbolj aktivno vključijo v razreševanje le-teh skupaj z ostalimi dejavniki SOZD, kajti kopičenje problemov lahko samo še poslabša stanje. Ravno zaradi tega mora biti delovanje Sveta ZSMS predvsem osredotočeno na:

— Še tesnejše sodelovanje in povezavo med OO ZSMS in KS OO ZSMS na nivoju SOZD.

— Tesno sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi dejavniki in samoupravnimi organi SOZD Slovenske železarne ter poslovnim svetom.

— Zavzemati se za uresničitev investicijske potrošnje v vrednosti obračunane amortizacije.

— Tudi v prihodnje bomo sodelovali z mladimi ostalih železarn Jugoslavije s skupnim ciljem krepiti bratstvo in enotnost, hkrati pa dati poudarek na izmenjavo delovnih ter ostalih izkušenj med mladimi.

— Dati še večji poudarek idejnopolitičnemu izobraževanju mladih v SOZD z najrazličnejšimi oblikami (okrogle mize, seminarji, ...)

— Aktivno vključevanje slehernega mladince na vseh področjih dela in življenja, kjer je prisotnost mladih potrebna.

nje nekdanjih mladinskih aktivistov Slovenskih železarn na Jesenicah. Tako je bilo tudi tokrat resnično srečanje starih in novih generacij in v pristrčenem vzdušju je minil ves dan. Udeleženci so si najprej ogledali gradbišče jeklarne 2., potem pa je sledil pogovor z zdajšnjim vodstvom mladih Slovenskih železarn in koordinacijskega sveta Železarne Jesenice. Predstavljen je bil utrip dela in aktivnosti mladih SOZD, še več pa je bilo koristnih napotkov za delo v ZSMS za prihodnje obdobje. Nekdanji aktivisti so z zanimanjem prisluhnili konceptu tabora mladih kovinarjev, ki bo junija v Železarni Jesenice, in programu del mladinske delovne akcije Ivarčko jezero '87, kjer bo sodelovala brigada mladih Slovenskih železarn. Tudi tukaj bodo poiskali nekatere nove alternative mladinskega prostovoljnega dela. Letos se bodo aktivisti srečali v Štorah.

Ob 22. decembru, dnevu JLA, so mladi iz železarne skupaj s predstavniki DPO obiskali karavlo Sonjak (zanjo so tudi zadolženi) ter

PREDLOG ZA PROJEKT OBELEŽEVANJA DNEVA MLADOSTI 1987 V NAŠI OBČINI IN REGIJI

Letos smo v Sloveniji gostitelji in organizatorji odhoda štafete mladosti. Že leta razpravljamo o njej in njeni drugačnosti, novi vsebini, so pa tudi glasovi o njeni ukinitvi. Sele v zadnjih mesecih lanskega leta je prišlo na obzorje nekaj inovativnih zamisli, ki pomenijo miselni in vsebinski preskok obeleževanja dneva mladosti v naši republiki. Razprava o konceptu »štafete« je bila formalno zaključena 20. 11. 1986. Njen koncept pa se še vedno izpopolnjuje. Ob njem so se pojavljala tudi taka mnenja, ki se izključujejo. Predsedstvo Univerzitetne konference ZSMS Ljubljana vztraja pri njeni ukinitvi, nekatere OK ZSMS pa so še vedno za to, da ostane klasičen način obeleževanja tako kot v drugih republikah.

Po vseh razpravah, ki smo jih imeli na predsedstvu republiške konference ZSMS in na raznih posvetih, razumemo štafeto mladosti iz njene opredelitve kot način simbolnega obeleževanja povezanosti mlade generacije Jugoslavije kot tudi njene skupne odgovornosti za razvoj družbe v celoti.

Naše mnenje je, da odgovornosti za razvoj Jugoslavije ne moremo izražati samo na manifestativni ravni (kot doslej) potrjevanja načelnih opredelitev družbe. Ravno zaradi tega tudi štafeta ne more postati samo potovalno manifestativno sporočilo, temveč predstavitev vseh inovativnih, kreativnih sposobnosti mladih in ne samo mladih, ki lahko s svojim

pripravili izredno pester kulturni program. V pristrčenem vzdušju je z vojniki minil več popoldan, ni manjkalo pogovorov, pa radovednih vprašanj o življenju braniteljev naših meja, odigrali so tudi nekaj partij šaha, okusen pasulj pa je še popestril njihov obisk.

V drugi polovici decembra so se zbrali v Portorožu mladi iz Slovenskih železarn na dvodnevem seminarju, ki je bil združen z volilno-programsko konferenco. Delegati iz železarn ter delovnih organizacij, ki so združene v svet ZSMS, so zelo kritično spregovorili o svojem delu, predvsem pa opozorili na nekatera neresena vprašanja s področja mladinskega prostovoljnega dela. Tu gre predvsem za brigado mladih iz jugoslovanskih železarn »Norbert Weber«. Stroški za brigadirje iz slovenskih železarn so dokaj visoki, pa tudi poročila, ki so prihajala z nekaterih akcij, so bila premalo vsebinska ter skopa. To področje bo moral celovito rešiti koordinacijski odbor združenja mladih črne in barvne metalurgije Jugoslavije na eni od prvih sej letošnjega leta.

V nadaljevanju seminarja je Igor Uršič, predsednik poslovnega sveta slovenskih železarn, odgovarjal na vrsto vprašanj z gospodarskega in družbenoekonomskega položaja železarn. Izredno zanimivo ter dinamično temo okrog aktualnega trenutka v ZSMS s področja ekologije, civilnega služenja vojaškega roka in štafete mladosti sta pripravila Tone Anderlič, predsednik RK ZSMS, in Igor Lavš, vodja centra za informiranje, založništvo in propagandno dejavnost pri RK ZSMS. Skratka, seminar je po vsebinski in številni plati nedvomno dosegel ali pa celo presegel svoj namen.

V drugi polovici februarja pripravljala koordinacijski svet ZSMS programsko konferenco, kjer se bodo zbrali predstavniki mladih iz vseh OO ZSMS ter kritično spregovorili o svojem delu na nivoju Železarne Ravne. Mladi razpravljali bodo na konferenci sodelovali z vrsto tematskih sklopov, kot so mladinsko prostovoljno delo, način in nove alternativne oblike, ekologija, informiranje v ZSMS, vključevanje mladih delavcev iz drugih republik v številne oblike mladinskega dela v železarni in še bi lahko naštevali.

Silvo Jaš

angažiranjem rešujejo družbena protislovja in probleme.

Praska, ki jo poznamo iz prejšnjih let, je ta problem reševala z izdelano mikročasovnico potovanja po vseh slovenskih občinah. Pri vsem tem je bilo zgolj vprašanje minut ali ur postanka štafete v posameznih okoljih, zmanjkovalo pa je moči za bistveno, vsebinsko osmišljanje tega časa.

Ravno zaradi tega predlagamo, da v letu 1987 štafeta ne bo tekla in tudi ne obiskala vseh slovenskih občin. Zato pa bo nastopala samo v določenih vsebinsko problemstkih središčih, ki bodo locirana v skladu z vsebino po posameznih regijah. V tem času bi znotraj tega prostora predstavili dejavnost, znanje, uspehe in probleme, ki so specifični. V tem času bodo na posameznih področjih organizirane kulturne in zabavne prireditve, ki so tudi del ustvarjanja mlade generacije.

V Sloveniji bo sedem problemskih sklopov realiziranih ob nastopu štafete mladosti po regijah. Eden takih sklopov je tudi Koroška (občine Ravne, Radlje, Slovenj Gradec in Dravograd), kjer bomo prikazali vprašanje odmiranja gozdov in ekološko problematiko Mežiške doline, aktualen gospodarski razvoj in inovativno dejavnost. V dogovoru z RTV bo vsako področje (od sedmih) imelo en dan na razpolago, da prikaže določeno dejavnost in problematiko ali uspehe. Na televiziji bo rezervirano 20 minut, v katerih bodo vse te dejavnosti ob štafeti mladosti predstavljene

širšemu »jugoslovanskemu prostoru« v »špiči« najbolj gledanega časa. Na tak način bomo predstavili probleme ali pa uspehe v do- ločenih okoljih. Vemo, da problem ekologije ali gospodarstva ni prisoten samo v Sloveniji, ampak je to dejansko problem cele Jugosla- vije.

S takim pozitivnim pristopom bi spodbudi- li vse, ki jim ni vseeno, v kakem okolju ži- vijo in kakšno bo njihovo gospodarstvo, k razmišljanju, da bi vsak po svoji moči po- magal reševati posamezne probleme. Pri or- ganiziranju te manifestacije pričakujemo po- moč vseh družbenopolitičnih organizacij kot tudi delovnih organizacij.

Seveda pa bo tudi potrebno največ pomoči poiskati v OO ZSMS občine in regije. Zato tudi v osnovnih organizacijah ZSMS razmi- šljajte o prireditvah, ki bi jih v tem času organizirali (predvidoma naj bi to bilo okrog 26. marca).

V tem času bomo organizirali dobrodelne koncerte, katerih izkupiček bomo namenili določenim organizacijam in društvom. Pod- robnejšo informacijo o obeleževanju dneva mladosti (oz. meseca) boste dobili na pro- gramsko volilni konferenci, ki bo predvidoma konec januarja ali v začetku februarja. Do tedaj bomo imeli že podrobneje izdelan pro- gram obeleževanja štafete mladosti. Kolikor imate že sedaj predloge, ki bi bili vsebinsko primerni, nam javite na OK ZSMS Ravne na Koroškem.

Sekretar OK ZSMS

Ravne na Koroškem

Edi LUŽNIK

PREDSTAVLJAMO VAM

PREDSTAVLJAMO VAM, takšen naziv bo imela nova rubrika v Mladem fužinarju, ki jo tokrat začnemo. V njej vam bomo posku- šali predstaviti mlade v železarni, po OO ZSMS, posameznike ali skupine. Takšne mla- dince pač, ki so s svojim delom na delovnem mestu ali pri družbenopolitičnem delu zaslu- žili, da jih spozna širši krog bralcev. Kar malce smo v dvomih, ker ne vemo natančno, ali bomo lahko vedno našli pravišnje, najbolj primerne. Zato pozivamo tudi vas, da nam pomagate z vašimi predlogi oblikovati to rubriko.

Tokrat smo poklepetali s Stevom Rikičem iz Jeklolivarne.

Steva Rikiča, malce plahega in nekoliko zadržanega mladince smo srečali v težki livar- ni, kjer je ravno brusil odlitek. Temna obleka, očala in prašen obraz sta ga naredila še neko- liko manjšega. Sedem let je že v Sloveniji, kamor je prišel iz Zvornika na Drini, od tega pa je v železarni pet let. Prej je delal v ko- vačnici, sedaj pa se je preselil v Jeklolivarno. Priden in miren delavec je in to vedo o njem povedati tudi njegovi nadrejeni. Rad pomaga vsakomur. Nisva se toliko pogovarjala o nje- govi družini, temveč bolj o njegovem vsakda- nu, skoparila pa nisva tudi pri besedah, ki se nanašajo na delo v ZSMS. 29 let ima, pa še vedno hoče ostati član ZSMS. Njegovo področje dela so mladinske delovne akcije,

saj je hodil nanje še, ko je bil doma v Zvor- niku. Veliko ima tudi lokalnih akcij, zato ni nič čudnega, da je izrazil željo, če bi se mu ponudila, da bi jo tudi sedaj mahnil med

Steva Rikič

brigadirje. »Človek se vsega tega nekako na- vadi, pride mu v kri«, je še dodal Stevo. Še sva se pogovarjala, pa kaj, ko ga je čakalo delo. Nič zato, sem si mislil, bova pa drugič kaj več spregovorila. Stevo se je v soju isker brušenja sklanjal nad obdelovanec, sam pa sem odhajal z mislijo, da je mozaik mladinc- ev, ki jih poznam, bogatejši za Steva.

Silvo Jaš

ZAKLJUČKI IN USMERITVE ZA DELO V PRIHODNJEM OBDOBJU CENTRA ZA MLADINSKO PROSTOVOLJNO DELO PRI RK ZSMS

Ocena delovanja na področju mladinskega prostovoljnega dela v tekočem letu zveni pre- cej kritično, nikakor pa ne pesimistično, zato je treba na koncu še enkrat zapisati, da smo v celoti s stanjem na tem področju zadovoljni. V ZSMS smo se odločili za pristop, da osvetli- mo vse pomanjkljivosti, predvsem zato, da bo lažje fiksirati tiste točke, na katerih je nujno odpravljati pomanjkljivosti in napake ter graditi naprej.

Predvsem smo zaskrbljeni nad dvema zade- vama:

- upadanjem števila brigadirjev
- ter izmikanje večjega števila podpisni- kov Družbenega dogovora in Samoupravnega sporazuma, da poravnajo svoje obveznosti.

Hkrati pa seveda menimo, da je sistem družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja dober okvir za urejanje vseh vprašanj okrog mladinskega prostovoljnega dela. Upanje in zaupanje pa vpliva tudi na od- boru sprejet, širok in spremembam ter različ- nim pobudam odprt koncept mladinskega pro- stovoljnega dela.

Zato je treba tudi v prihodnje graditi ravno na temeljih, ki jih postavlja Družbeni dogo- vor.

Letos je treba več pozornosti posvetiti vpra- šanju postavljanja »nove podobe akcij«. Pro- pagandna akcija, ki jo kanimo nadaljevati, pisanje in tudi razpravljanje o mladinskem

V ZSMS pričakujemo bolj odločno podporo drugih DPO, ne samo v načelnem smislu, temveč povsod tam, kjer nastopajo problemi. RS ZSS bi se nedvomno moral angažirati, da se več delavcev udeleži oblik MPD, predvsem pa bi v vseh primerih moral poskrbeti, da ne bi bilo problemov za odhod v štabe akcij. Pričakujemo, da bodo tudi vse DPO to pro- bematiko obravnavale na svojih organih.

Ustrezni organi bi morali poskrbeti, da se udeležba na MDA učencem brezpogojno priz- na za delovno prakso in to ne samo v naj- nižjih letnikih. Sole bi celo lahko razmislile, da skupaj z ZSMS skušajo v organizirani obliki izvesti delovno prakso v okviru oblik MPD.

Kljub številnim pripombam si bo ZSMS prizadevala, da čimveč mladih ljudi pošlje na delovišča širom Jugoslavije. To je eden redkih načinov spoznavanja naše stvarnosti. Seveda bo treba vzporedno s pošiljanjem bri- gadirjev v jugoslovanskih medijih in organi- zacijah ZSMJ pojasnjevati našo koncepcijo prostovoljnega dela.

ZSMS bo morala skupaj z drugimi zaintere- siranimi subjekti posebej pretehtati prob- lematiko pionirskega prostovoljnega dela. V času akcij pa bo treba zagotoviti pionirjem primerna delovišča in programe družbenih dejavnosti.

Skupaj z Raziskovalno skupnostjo Slovenije bo treba najti ustrezno strokovno institucijo, ki bi pomagala izdelati koncept spremljanja problematike MPD ter izdelati ustrezno me- todologijo za zbiranje podatkov.

(Povzeto iz Informacij RK ZSMS)

UČENCI OSNOVNIH ŠOL PIŠEJO

Moj oče delavec

Moj oče dela v Železarni Ravne. V službo hodi zjutraj. Dela od šestih do dveh.

Dela načrte; če je kakšen stroj pokvarjen, mora določiti delavce, da ga popravijo. Nad- zoruje delavce, načrte dela v pisarni s svin- čnikom. Ko dela, ima haljo. Iz službe pride izmučen, ker je njegovo delo naporno.

Njegovo delo spoštujem, ker me hrani in vzdržuje.

Dominik Potočnik, 3. č. r.
dopisniški krožek
COŠ Koroški jeklarji
Ravne na Koroškem

Hodim v glasbeno šolo

V glasbeno šolo sem začela hoditi v drugem razredu. To je bila moja pripravnica. Takrat smo spoznavali prve note, največ pa smo se učili novih pesmic. Naslednje leto sem že igrala na prvi instrument — blok flavto. To je trajalo dve leti, ker moji prsti niso bili dovolj dolgi za kitaro. Ta instrument sem si dokončno izbrala.

Zdaj obiskujem drugi letnik kitare. Vaje imam dvakrat tedensko. Priznam, da mi obi- skovanje glasbene šole odvzame veliko pro- stega časa, ki bi ga lahko porabila za igro, vendar mi tega ni žal.

Katja Uršič, 6. c.
COŠ Koroški jeklarji
Ravne na Koroškem

ŠTOSI ITALIJANSKE MLADINE

Kako grozno: zmeraj isti frisi, samo isti frisi.

Večje sranje od sestanka je samo to, da greš po sestanku domov.

Nikamor ne grem, ampak grozno se mi mudi, da bi prišel.

Ušesa si šopamo s ploščami, ker ne vemo, kaj bi se sploh pogovarjali.

Pop glasba je ekvivalent za masturbacijo, funkcionalen v prehodni fazi sublimacijske depresije.

PREDSEDNIKI OO ZSMS TOZDOV IN DELOVNIH SKUPNOSTI

»Tovariš Andrej Ferarič, ti si predsednik OO ZSMS v tozdu Orodjarna. Bi nam hotel najprej predstaviti vašo osnovno organizacijo?«

»Naša osnovna organizacija šteje okoli 48 mladincev, aktivno pa se v delo vključuje le peščica mladih.«

»Leto 1986 je za nami. Je bilo za vašo osnovno organizacijo uspešno?«

»V lanskem obdobju smo mladi v naši osnovni organizaciji še kar zadovoljivo izvedli načrtovane aktivnosti iz letnega programa. Dobro smo uspeli organizirati in izvesti tradicionalne naloge, manj uspešni pa smo bili

Z vodstvom tozda tudi uspešno sodelujemo in ni problemov glede odsotnosti na sestankih.«

»Andrej, za tvoje odgovore najlepša hvala, pri nadaljnjem delu pa ti želim veliko uspehov.«

Pogovarjala se je
Marta Vrenčur

V tozdu Težki strojni deli je zaposlenih mnogo mladih. Zanimalo nas je, kakšno je delo njihove osnovne organizacije. Sedanji predsednik OO ZSMS TSD, ki je bila ustanovljena pred štirimi leti, je **Bogdan Peruš**.

Andrej Ferarič

pri pripravi in izvedbah problemskih sej za reševanje mladinskih problemov. Predsedstvo osnovne organizacije se je v tem obdobju sestajalo redno. Na sejah smo obravnavali različna vprašanja iz dela in življenja mladih. Tu moram poudariti problem aktivnosti in pripravljenosti za akcije članov osnovne organizacije, saj smo večino akcij izvedli isti člani osnovne organizacije in mentor. Tu naj poudarim, da smo sodelovali pri pripravi na štafeto, organizirali smo akcije, kot je čiščenje hale, sodelovali smo pri akcijah KS, pri obrambnem dnevu, udeležili smo se seminarja na Rinskem vrelcu in na Rogli, udeležili smo se srečanja mladih v Kropi in poslali mladince na MDA.

»In kakšen program dela ste si začrtali za letošnje leto?«

»Mladinska organizacija, kot družbenopolitična vzgojna organizacija je soodgovorna za vzgojo mladih ljudi, da bomo sposobni prevzeti najodgovornejše naloge na družbenoekonomskem in političnem področju. Na osnovi naših uspehov in neuspehov se ponovno potrjuje nujna, da moramo več časa in pozornosti posvetiti organiziranju in izvajanju različnih oblik usposabljanja, za kar pa so potrebna materialna in finančna sredstva, usposobljen kader, prostor in še kaj. Odsev našega dela ali nedela pa se delno odraža tudi v naši kadrovske politiki. Približati se moramo cilju, da bo naše usposabljanje kvalitetno, s tem pa bo kvalitetnejša tudi izbira kadrov. Rezultat tega pa bo predvsem boljša sposobnost razreševanja problemov mlade generacije.«

»Verjetno se tudi vi srečujete s problemi. Bi nam hotel o tem kaj povedati?«

»Kot sem že dejal, je pri naši osnovni organizaciji problem število aktivnih mladincev, ki bi bili pripravljeni aktivno sodelovati pri delu naše osnovne organizacije. Večji poudarek moramo dati tudi disciplini in hitrejšemu reševanju stanovanjskih problemov.«

»Ti si šele nekaj časa predsednik. Verjetno pa si že spoznal in si nabral toliko izkušenj, da bi lahko predlagal, kako naj osnovna organizacija dela, da bi bila uspešna?«

»Predvsem dajem poudarek na številčnosti mladih pri akcijah. Ne bi nas smela biti le peščica za dobro delo osnovne organizacije.«

»Kakšno pa je sodelovanje vas mladih z drugimi DPO v tozdu in z vodstvom?«

»Aktivno in uspešno sodelujemo z osnovno organizacijo sindikata na športnem področju.

Bogdan Peruš

»Najbolje bo, da se kar sam predstaviš!«

»V železarni delam od leta 1976. Prej sem bil zaposlen v Industrijskih nožih, zdaj pa delam v tozdu TSD kot ključavničar. Kljub temu, da že imam družino, me to pri delu v mladinski organizaciji ni preveč oviralo, kar je večkrat razlog za neaktivnost starejših mladincev. V OO ZSMS TSD so me izvolili za predsednika.«

»Koliko mladih pa je v vaši temeljni organizaciji?«

»Mladih v TSD je 120, od tega 23 mladink. Večinoma so kvalificirani delavci in imajo velike možnosti napredovanja. V našo osnovno organizacijo so vključeni tudi delavci iz drugih republik.«

»Na katerih področjih dela ste bili mladinci najbolj aktivni?«

»Predvsem smo prirejali razna športna srečanja. Pozimi smo skupaj s sindikatom organizirali zimske igre. Letos jih nameravamo sami. Poleti smo izvedli tekmovanja v odbojki in v namiznem tenisu. V športu glede udeležbe nikoli ni bilo problemov.

Koordinacijski svet v železarni je lani nekajkrat organiziral akcije čiščenja okolja. Naša osnovna organizacija je vedno zagotovila precej udeležencev. Moram tudi povedati, da nam je vodstvo pri naših akcijah pustilo proste roke.«

»Katere dejavnosti nameravate v tem letu bolj razviti?«

»Letos smo si zadali nalogo, da popestrimo življenje na kulturnem področju. Imamo možnosti v likovni dejavnosti in glasbi. V veliko pomoč nam bo predsednica komisije za kulturo pri KS OO ZSMS Zdenka Kadlec, ki je zaposlena v TSD.

Mladi so tudi dali pobudo, da bi novo sprejete delavce, ki so večinoma mladinci, na kratko seznanili z njihovimi pravicami in dolžnostmi. Doslej se je dogajalo, da so le podpisali izjavo, da soglašajo s samoupravnimi akti, čeprav jih niti ne poznajo.«

»Kaj mlade v tozdu TSD najbolj ovira pri še boljšem delu v mladinski organizaciji?«

»Da je aktivna le peščica mladih oziroma predsedstvo, je že stara pesem. Tako je tudi v drugih tozdih, ne le pri nas. So pa razlogi, ki jih je treba razumeti. Veliko mladih dela na tri izmene, obenem pa so raztreseni po celi Koroški od Radelj do Črne.«

»Tov. Peruš, hvala za razgovor!«

Barbara Sušnik

Dolina

Zakon o sanaciji in prenehanju organizacije združenega dela

S tem prispevkom želim opozoriti na najpomembnejša določila navedenega zakona. Zakon podrobno obravnava tudi stečaj in redno likvidacijo, ki pa ju zaradi obširnosti nisem obdelal, pa tudi za naše pogoje poslovanja zaenkrat nista aktualna. Zato sem se omejil le na tisti del zakona, ki obravnava predsanacijski in sanacijski postopek.

Zakon ureja:

- predsanacijski postopek
- postopek in pogoje sanacije
- postopek stečaja
- postopek redne likvidacije.

Predsanacijski postopek zajema:

- odpravo nelikvidnosti
- odstranitev vzrokov za motnje
- odstranitev vzrokov za izgubo.

Sanacijski postopek zajema opravila in ukrepe:

- za odstranitev izgube po ZR
- za zagotovitev sredstev za nekrito izgubo po ZR
- za zagotovitev pogojev za trajno uspešno poslovanje.

Stečaj oz. začetek stečaja se uvede, če sanacija ni uspešna, ali če se ne uvede in dolžnik trajneje ne izpolnjuje obveznosti.

Redna likvidacija se opravi:

- po zakonu, če je izrečen ukrep prepovedi opravljanja dejavnosti
- če to ne more trajneje obnavljati družbenih sredstev — enostavna reprodukcija
- če ni naravnih pogojev za opravljanje dejavnosti
- zaradi ničnosti vpisa v sodni register.

Procedure in aktivnosti posameznih postopkov so taksativno navedene in kazensko opredeljene. Nanašajo se na TOZD, DO, SOZD, SDK, občino, sodišče in sanatorije, če so imenovani.

Podlaga posameznih postopkov je program in zahtevki za ekonomsko in drugo pomoč, ki jih mora izdelati TOZD.

DO, SOZD ali sanator lahko dopolnijo program, če ugotovijo, da program ni tak, da bi rešili problem.

Casovno so aktivnosti točno opredeljene, začne pa jo po zakonu SDK, če tega ni storila TOZD sama.

Sanacijski program mora vsebovati vzroke, ki so pripeljali do take situacije (likvidnost, izgubo itd.), ukrepe za odpravo vzrokov in odgovornost poslovnih delavcev in delavcev s posebnimi pooblastili.

Zakon zahteva obvezno obveščanje o nastali problematiki druge TOZD, DO, SOZD, občino in druge DO, banko — kreditorja.

Zakon predvideva, da s programom lahko TOZD predlaga zmanjšanje obveznosti do SIS, nerazvitih, odpis ali odložitev obveznosti, odpis obresti in kreditov itd.

Zakonsko je opredeljeno spremljanje realizacije programa ukrepov in učinkovitosti (DO, SOZD, SDK, banka, občine).

V skrajnih primerih lahko družbenopolitična skupnost uvede tudi ukrep družbenega varstva — samoupravnih pravic in družbene lastnine, predvsem pa takrat, ko TOZD ni pristopila k reševanju problematike ali pa je bilo reševanje neučinkovito.

S težo ekonomskega položaja TOZD je tudi povezan postopek, ki

je lahko predsanacija, sanacija, stečaj ali redna likvidacija.

Zakon loči:

- motnje v poslovanju
- izgubo po periodičnih obračunih
- krito izgubo po ZR
- nekrito izgubo po ZR.

Za vse faze je treba izdelati programe, obvezno pa za izkazano izgubo za obdobje januar—september in za izgubo po zaključnem računu.

Za pokrivanje izgube po zaključnem računu lahko TOZD uporabi:

- svoj rezervni sklad
- sredstva skupnih rezerv DO, SOZD, drugih TOZD (SaS)
- sredstva rizičnega sklada
- druga nepovratna sredstva.

Delavci TOZD morajo v primeru izgube ob sprejetju zaključnega računa sprejeti sklep o začetku sanacijskega postopka. Ta sklep vsebuje:

- postopek in roke, v katerih morajo biti ugotovljeni vzroki za nastalo izgubo
- roke za ugotovitev odgovornosti organov upravljanja in poslovnega organa ter delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
- postopek in roke, v katerih mora biti sprejet sanacijski program
- druge ukrepe, ki so pomembni za sanacijski postopek.

Sanacijski program mora vsebovati:

- znesek celotne izgube in znesek nekrita izgube
- ugotovljene vzroke za izgubo, ukrepe in roke za njihovo odstranitev

- način in roke za zagotovitev sredstev za kritje izgube in pogojev, ob katerih so ta sredstva dobljena
- rok trajanja sanacije.

Če pa je izguba posledica zastarele tehnologije in slabe organizacije, pa mora sanacijski program vsebovati tudi:

- načrt modernizacije
- potrebna obratna sredstva
- ukrepe za izboljšanje organizacije poslovanja.

TOZD dostavi sanacijski program:

- TO znotraj DO in SOZD
- TO, s katerim je sklenila SaS o združevanju dela in sredstev z medsebojnimi riziki

- DO in TOZD, kjer ima združena rezervna sredstva
- banki — kreditorju
- SDK, občini.

V sanacijskem programu mora biti finančna konstrukcija pokrivanja izgube:

- lastna sredstva TOZD
- z vključevanjem sredstev DO in SOZD
- z vključevanjem bančnih sredstev
- z vključevanjem sredstev drugih TOZD, DO
- s sredstvi sanatorja.

Sanator oz. več sanatorjev uredijo s TO, ki jo sanirajo, medsebojne pravice in obveznosti s posebno pogodbo ali SaS. Posebej mora biti opredeljeno:

- znesek sredstev za kritje izgube
- način dajanja sredstev (brezповratno, kredit)
- pogoji in roki dajanja sredstev
- druge pomoči (organizacijske, kadrovske, prenos tehnologije, marketinške, prestrukturiranje itd.).

Posebej je treba v tej pogodbi ali SaS opredeliti OD v času sanacije in problematiko zaposlitve, kjer se odpuščanje delavcev ne predvideva.

Očitno je, da imajo sanator oz. sanatorji težko, rizično in odgovorno

nalogo. Odgovoren je za pokritje izgube, za pozitivno finančno poslovanje in za razvoj, ne da bi pri tem imel možnosti neposrednega odločanja.

Zakon določa, s kakšnimi sredstvi se lahko pokriva izguba:

- s sredstvi brez vračilne obveznosti
- z odpisom terjatev pri upnikih
- s sanacijskim kreditom, ki pa je lahko le do višine 70 % izgube, medtem ko 30 % sredstev za pokrivanje izgube mora biti brez vračilne obveznosti.

Zakon predpisuje tudi finančno tehniko pridobivanja sredstev za pokrivanje izgube.

Temeljne organizacije s področja namenske proizvodnje morajo obvestiti o začetku sanacijskega postopka tudi Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo in mu poslati sanacijski program.

Če TOZD ne pokrije izgube do 30. 6. tekočega leta po ZR za preteklo leto, SDK brez odlašanja obvesti družbenopolitično skupnost s pobudo, da se uvede postopek za začetek stečaja nad to TO.

Osební dohodki v času sanacije

Temeljna organizacija, ki je in dokler je nelikvidna, lahko izplačuje OD iz živega dela na delavca do zneska iz predhodnega obračunskega obdobja.

Temeljna organizacija, ki ima in dokler ima motnje v poslovanju, lahko izplačuje OD iz živega dela do zneska, določenega v samoupravnem splošnem aktu. Kolikor je temeljna organizacija izkazala izgubo v periodičnem obračunu januar—september, sme do predložitve zaključnega računa izplačevati akontacije OD do višine poprečnega mesečnega OD iz živega dela na delavca za preteklo obračunsko obdobje.

Če višina izgube ne presega rezervnega sklada ali če obstaja obveznost medsebojnega kritja izgub, sme

NOVI STROJI – NOV DELOVNI ELAN V JEKLOVLEKU

Pri skupni proizvodnji je lani tozd Jeklovlek večkrat izkazoval zelo negativne številke. Novembra npr. je imel celo nad 40 % minusa, največ pri brušenem jeklu, nekaj pa tudi pri drugih treh kvalitetah: vlečenem in brušenem jeklu ter pri vlečeni žici.

Toda za letošnje leto v Jeklovleku niso črnogledi. Pri luščenem jeklu računajo na nov stroj KIESEL-LING, ki po nekajmesečnem poskusnem obratovanju že daje dobre rezultate in dela z etiketo t. i. tajega partnerstva (namesto denarja daje tozd dobavitelju material), ter na novo luščilno — ravnalno linijo, ki jo v tozdu v tem času postavljajo. Zaradi teh dveh novih zmogljivosti so si v Jeklovleku za leto 1987 postavili tudi visok delovni cilj, plan, povečan od lanskega za 30 %. Tržišče, tako domače kot tuje, imajo zagotovljeno. Ker bo v Valjarni začela obratovati nova ogrevalna peč, pa so prepričani, da bo končno rešen tudi problem dobave vložka.

H. M.

temeljna organizacija izplačati OD do zneska, določenega v samoupravnem splošnem aktu ali v samoupravnem sporazumu, če so bila sredstva tudi efektivno prenesena na njen račun.

V primeru nekritične izgube po zaključnem računu sme temeljna organizacija do kritja izgube izplačevati OD v višini z zakonom zajamčenih OD. Če je izguba pokrita s sredstvi brez obveznosti vračanja, sme temeljna organizacija do dneva, ko ugotovi, da posluje v tekočem letu brez izgube, izplačevati akontacije osebnih dohodkov delavcev največ do višine

osebnih dohodkov iz živega dela, določenih po samoupravnem splošnem aktu. Če je nekritična izguba nadomestljena s sanacijskim kreditom, določeno OD za čas, ko temeljna organizacija ugotovi, da posluje brez izgube, sanatoriji. Tudi v tem primeru je zgornja meja OD omejena z zneskom, določenim v samoupravnem splošnem aktu.

Zakon vsebuje 271 členov, kar kaže na obširnost in resnost problematike v našem poslovnem življenju. Rešili pa je ne bomo s členi, temveč z boljšim poslovanjem.

Edo Javornik, dipl. oec.

INOVACIJE

V septembru, oktobru, novembru in decembru so bile odobrene naslednje inovacije:

TOZD VALJARNA

Vladu Hrnčiču in še dvanajstim avtorjem je bilo odobreno drugo in tretje nadomestilo v vrednosti 4.606.320 din za spremembo tehnologije žarjenja s prekristalizacijo. V drugem in tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda letno za 224.892.152 din. Pri delitvi so avtorji deleženi z od 2–20 odstotki delitve nadomestila.

Stanku Triglavu in Rudolfu Bosiljcu je bilo dodeljeno tretje nadomestilo v vrednosti 250.763 din za izboljšanje tesnjenja pokrovov na globinskih pečeh pri težki prog. V tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 2.786.250 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Dragu Golobu je bilo dodeljeno prvo in drugo pavšalno nadomestilo v vrednosti 170.417 din za vgradnjo pnevmatičnega cilindra na 60 t žarilni peči. Prvo pavšalno nadomestilo je bilo izplačano v višini 50 % poprečnega OD v ZR in je znašalo 73.932 din, drugo pa v višini 60 % OD v ZR, znašalo pa je 96.481 din.

Stanku Triglavu, Danijelu Kretu in Marjanu Stočku je bilo dodeljeno enkratno pavšalno nadomestilo v višini 200 % poprečnega OD v ZR, ki znaša 147.864 din, za spremembo plana vtikov za vtikanje gredic 100 x 10 na težki prog. Pri delitvi nadomestila so deleženi Triglav s 50, Kret in Stočko pa s po 25 odstotki.

TOZD KOVAČNICA

Jožetu Merkaču in Zdravku Mlakarju je bilo dodeljeno drugo nadomestilo v vrednosti 883.210 din za izboljšavo orodja za kovanje kolotov. V drugem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 9.813.433 din. Pri delitvi sta udeležena Merkač s 60 in Mlakar s 40 odstotki.

Jožetu Rodiču, Stanetu Lenasiju, Ivanu Pungartniku, Kolomanu Vrečiču, Stanku Kovačiču in Alojzu Rozmanu je bilo dodeljeno tretje nadomestilo v vrednosti 2.073.353 din za izdelavo orodij za kovaški stroj in s tem odpravo uvoza orodij. V četrtem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 149.828.410 din. Nadomestilo si avtorji delijo na enake dele.

Ivanu Pungartniku, Jožetu Rodiču, Kolomanu Vrečiču, Andreju Kokalju in Ivanu Jehartu je bilo dodeljeno tretje nadomestilo v vrednosti 1.706.837 din za izdelavo trnov za kovanje cevi. V četrtem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 108.104.345 din. Pri delitvi nadomestila so deleženi Rodič, Vrečič in Kokalj z 20 ter Jehart z 10 odstotki.

Albinu Cebularju, Stefanu Pečniku, Kristijanu Knezu in Jožetu Kovačecu je bilo dodeljeno tretje nadomestilo v vrednosti 536.362 din za izboljšavo transportne odkovke v avtomatski kovačnici. V tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 5.959.573 din. Nadomestilo si avtorji delijo na enake dele.

Stanku Rihterju je bilo dodeljeno prvo, drugo in tretje nadomestilo v vrednosti 358.164 din za izboljšavo cirkulacijskega sistema za oljno emulzijo 1200 t in 1800 t stiskalnice v kovačnici. V prvem, drugem in tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 7.959.200 din.

TOZD JEKLOVLEK

Antonuu Godecu, Jožetu Trokšarju in Francu Rateju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 300.000 din za poenostavitev in avtomatizacijo nalaganja kolobarjev na odvaljalni boben pri

vlečno ravnalnem stroju Schumag. Nadomestilo si avtorji delijo na enake dele.

TOZD INDUSTRIJSKI NOZI

Felixu Senici in Mirku Slatineku je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 24.167 din za odpravo zarisanja iz vrtin M 6 pri vrtanju nožev za sekiro-stroj. V četrtem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 268.520 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Leopoldu Rancu, Erhardu Srebotniku in Adolfu Petriču je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 19.333 din za izboljšanje vrtnalnih priprav za vrtanje diskov za krožne žage. V četrtem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 429.676 din. Nadomestilo si avtorji delijo na enake dele.

DS ZA GOSPODARJENJE

Jožetu Seglu in Antonu Vučko je bilo dodeljeno prvo in drugo nadomestilo 24.180 din za izdelavo avtomatskega izračuna dodatka ferolegur ob javljanju predporab. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 268.669 din. Pri delitvi sta udeležena Segel s 60 in Vučko s 40 odstotki.

TOZD TRO

Jakobu Paradižu in Martinu Novaku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 77.551 din za izboljšavo tehnologije rezkanja knjigovoznih nožev dimenzije 90 x 10 x 570 mm. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 1.723.364 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Milanu Podojsteršku, Stefanu Vovku in Stojanu Gerdeju je bilo dodeljeno četrto — zadnje nadomestilo 659.404 din za zmanjšanje vložne dimenzije za izdelavo HSS skobelnikov preseka 30 x 3 in 25 x 3 mm. V petem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 16.569.863 din. Pri delitvi so udeleženi Gerdej s 50 ter Podojsteršek in Vovk s po 25 odstotki.

TOZD SGV

Jožetu Potočniku, Eriku Ottu, Jožetu Trbižanu in Dominiku Naberniku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 436.748 din za posodobitev mazanja težke proge v valjarni. Po drugem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 9.705.504 din. Pri delitvi nadomestila so udeleženi Potočnik in Ott s 70 in Nabernik ter Trbižan s 15 odstotki.

TOZD TSD

Andreju Erjavcu in Andreju Spalirju je bilo dodeljeno tretje nadomestilo v vrednosti 128.798 din za izboljšavo tehnologije obdelave pokrovov za posebno proizvodnjo. V tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 2.031.093 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI

Ivanu Gostenčniku in Jožetu Kosu je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 11.546 din za izdelavo priprave ščitnikov RRK-10 za kaljenje. V drugem in tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 221.224 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Alojzu Pečniku I. je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 966.699 din za izdelavo kladiva VK-24 s podporno nogo PN-67/1300. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 10.741.102 din.

Jožetu Kordežu je bilo dodeljeno drugo in tretje nadomestilo 17.174 din za spremembo tehnologije izdelave bata 38501013. V drugem in tretjem letu

uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 190.816 din.

Ivanu Gorinšku je bilo dodeljeno drugo in tretje nadomestilo 5.132 din za izboljšavo tehnologije rezkanja ohišij kladiva CK-30. V drugem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 28.514 din.

Ivanu Gostenčniku in Jožetu Kosu je bilo dodeljeno tretje in četrto — zadnje nadomestilo 27.390 din za izboljšanje priprave ščitnikov RRK-10 za kaljenje. V četrtem in petem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 304.328 din. Nadomestilo si avtorja delita na enake dele.

TOZD JEKLOLIVARNA

Otmariju Lešu in Jožetu Sedelšaku je bilo dodeljeno tretje in četrto — zadnje nadomestilo 371.208 din za rekonstrukcijo 500 kg VF peči v mini livarni. V četrtem in petem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 8.249.060 din. Pri delitvi sta udeležena Leš s 96 in Sedelšak s 4 odstotki.

Alojzu Čehu, Stanku Konečniku in Jožetu Heclu je bilo dodeljeno drugo in tretje nadomestilo 132.719 din za predelavo usmerniškega dela na el. aparatu Aremaker za obločno rezanje in čiščenje. V drugem in tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 1.474.655 din. Nadomestilo si avtorji delijo na enake dele.

Ivanu Hajnžetu, Rudolfu Šulerju in Srečku Vdoviču je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 23.850 din za izboljšavo transporta peska. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 265.000 din. Nadomestilo si avtorji delijo na enake dele.

Jožetu Skledarju in Jožetu Strucu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 115.790 din za spremembo tehnologije manganskih plošč. V četrtem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 2.573.125 din. Pri delitvi sta udeležena Struc s 40 in Skledar s 60 odstotki.

Francu Siserniku in Ivanu Hajnžetu je bilo dodeljeno prvo in drugo nadomestilo 115.148 din za uvedbo ločevanja jeklenega granulata od odpadkov pri odpravljanju. V prvem in drugem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 6.157.200 din. Pri delitvi sta udeležena Sisernik s 70 in Hajnže s 30 odstotki.

TOZD ENERGIJA

Antonuu Vehovarju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 700.710 din za nabavo in položitev plinovoda od MRP

do mešalne postaje ZPZ. Z inovacijo je bil ustvarjen enkratni letni prihranek v vrednosti 19.319.582 din.

TOZD VZMETARNA

Ivanu Miheliču, Emilu Poriju in Maksu Jelenu je bilo dodeljeno tretje in četrto — zadnje nadomestilo 545.476 din za izboljšavo prebijanja ovalnih lukenj. V četrtem in petem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 3.030.417 din. Pri delitvi so udeleženi Mihelič s 50 ter Jelen in Pori s po 25 odstotki.

TOZD KALILNICA

Lovru Gorinšku in Mihi Hribniku je bilo dodeljeno tretje in četrto — zadnje nadomestilo v vrednosti 608.113 din za izdelavo priprave za kaljenje delovnih valjev na napravi ASEC. V četrtem in petem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda letno za 6.756.875 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Maksu Paradižu, Valentinu Bartlu in Stefanu Matevžu je bilo dodeljeno drugo in tretje nadomestilo 2.301.870 din za izboljšavo vpenjanja prečnikov za REK Velenje. V drugem in tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda letno za 12.788.169 din. Nadomestilo si avtorji delijo na enake dele.

TOZD STROJI IN DELI

Jožetu Rajsterju je bilo dodeljeno tretje in četrto — zadnje nadomestilo v višini 9.797 din za izdelavo šablon za rezkanje utorov. V četrtem in petem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 108.852 din.

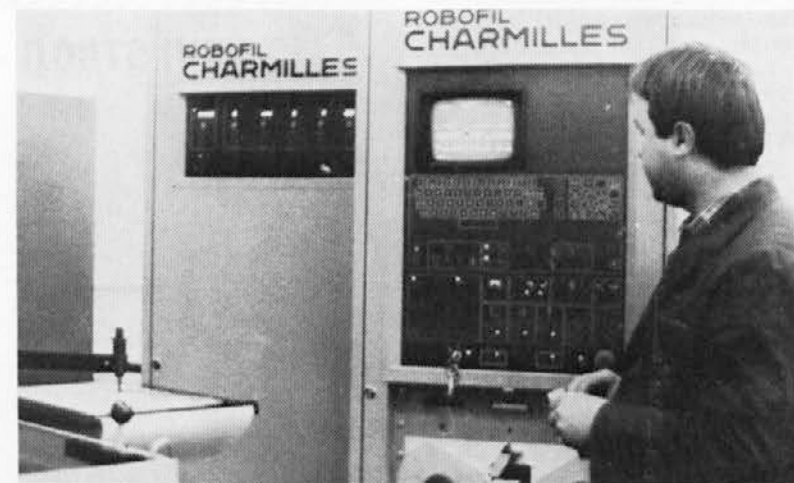
TOZD ARMATURE

Milanu Kolarju, Francu Dobniku in Stanku Maherju je bilo dodeljeno drugo in tretje nadomestilo v vrednosti 164.420 din za spremembo tehnologije pri obdelavi termično obdelanih valjev za valjanje brezivnih cevi. V drugem in tretjem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 3.653.760 din. Obe nadomestili si avtorji delijo na enake dele.

Milanu Kolarju, Francu Dobniku, Stanku Maherju in Srečku Mazganu je bilo dodeljeno prvo, drugo in tretje nadomestilo v vrednosti 97.400 din za spremembo tehnologije pri zunanji obdelavi valjev. Po treh letih uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 2.246.442 din. Vsa tri nadomestila si avtorji delijo na enake dele.

Služba za inovacije

CNC EROZIMAT V TOZDU TRO

Strojni park tozda TRO na Prevaljah je od lani bogatejši za pomembno pridobitev — CNC erozimato Charmilles. Stroj so uvozili iz Švice in plačali zanj 14.470 milijonov dinarjev. Deluje na principu žične elektroerozije in je numerično voden, zato omogoča izjemno natančnost. Uporabljajo ga za izrezovanje zahtevnih oblik (strojna orodja in šablone) in materialov, kot so karbidne trdine, konstrukcijska in orodna jekla v surovem in kaljenem stanju.

Ko bodo v tozdu povsem osvojili tehnologijo in izdelali dovolj programov — kot sta povedala vodja priprave dela Drago Pečnik in programer Peter Klavž, veliko pričakujejo od terminalne povezave z računalniškim centrom železarne — bodo lahko zadovoljevali ne le lastne proizvodne potrebe in potrebe drugih tozdov Železarne Ravne, ampak bodo lahko delali tovrstne usluge tudi za zunanje naročnike.

Letos bodo strojne zmogljivosti v tozdu TRO dopolnili še z dvema CNC strojema, in sicer z vrtnalo-rezkalnim strojem in stružnico. Oba sta že naročena pri tujih proizvajalcih.

M. P.

Kje novo odlagališče odpadkov

Študije kažejo, da je najprimernejša Merkačeva grapa

Da bosta obstoječi lokaciji za odlaganje odpadkov, na Lokovici pri Holmcu za komunalne in v Logu pred Račlom za železarniške, kmalu zapolnjeni, je znano. Zato je treba najti novo lokacijo. Pri reševanju tega problema pa smo že nekoliko v zamudi. Poglavitni vzrok je prav v iskanju ustrezne lokacije, delno pa tudi v tem, da so se odlagale študije in izdelava projektov, ker ni bilo sredstev. Zadeva pa je postala tako pereča, da ne smemo odlagati in se je treba resno lotiti akcije za ureditev novega odlagališča odpadkov.

ZAKAJ JE MERKAČEVO NAJ-PRIMERNEJŠE

Študija pod naslovom »Sanitar-na deponija odpadkov«, ki jo je izdelal SMELT iz Ljubljane, prikazuje raziskavo dveh obstoječih lokacij (Lokovico in Log) ter sedmih novih: Poljana I, Poljana II, Perovje, Malinek, Gradišnikova grapa, dolina Dula — za Javornikom in Merkačeva grapa na Stražišču. Druga območja zaradi oddaljenosti in s tem podražitve transporta odpada iz železarnice niso bila obravnavana. Kako stroški vplivajo na transport, pa kaže tudi nezainteresiranost Rudnika Mežica, da bi vozil odpadke na spodnji konec Mežiške doline. Za daljši čas uporabi lokaciji, kjer bi se splačalo vlagati sredstva za ureditev in dostop do odlagališča, sta dolina Dula in Merkačeva grapa.

Za dolino Dula je ugotovljeno, da so stroški za ureditev odlagališča nižji kot na Stražišču, je pa krajša doba odlaganja. Pri vseh potrebnih ukrepih bi tja lahko odlagali največ 16 let. Za tak objekt pa je to razmeroma kratek čas. Sicer je dolina prostorna in sklepni je, da je ta doba lahko daljša. Vendar je treba upoštevati možnost poplave reke Dule (stolne vode) in preveč približno strmo brežino potoka, ki predstavlja nevarnost izpodkopavanja neutrujene brežine. Še večja nevarnost pa bi bila, če bi potok kanalizirali (spravili v betonske cevi in prekrili z odpadki). V primeru potresa, diverzije in podobnih katastrof bi se lahko cevi premaknile ali zdrobile in zelo hitro bi nastala poplava nad odlagališčem. Ko pa bi se voda pričela prelivati prek odlagališča, bi s seboj nosila odpadke. Ker pa odlagališče ni utrjeno, bi voda toliko hitreje poglobljala strugo in še v večji količini odnašala odpadke. Nastala bi ekološka katastrofa.

Dodatno pa se moramo vprašati, ali odlagališče sodi v neposredno bližino večjega naselja, kot je Javornik in celo Ravne?

Za usposobitev odlagališča z dostopom v Merkačovo grapo je v začetku res potrebnih več sredstev. Ker pa je tu dva- do trikrat večja prostornina, račun pokaže, da so investicijski stroški na m³ odloženih odpadkov nižji kot v

dolini Dula. Po ugotovitvah bi bilo na tem prostoru v najslabšem primeru možno odlagati najmanj 30 let, z ureditvijo pa bi se ta lokacija usposobila za 40 ali celo več let. Tu pa ni všteta sosednja grapa, ki jo je možno urediti in uporabljati vsaj še enkrat toliko časa.

Pri tem moramo pripomniti, da so v projektu posebni in nevarni odpadki izključeni.

ZAKAJ DOSTOP PO DOLINSKI CESTI

Udeleženci ogleda lokacije odlagališča in dostopa ceste so tudi razpravljali o različnih možnostih dostopa. Menili so, da je najprimernejši dostop po cesti skozi dolino. Upoštevati je treba, da mora dostop ustrezati vsem uporabnikom odlagališča. Urejanje in vzdrževanje več dostopov oz. načinov transporta pa ni smotno. Potrditev tega je pokazala tudi Ekspertiza dostopov na odlagališče, ki kot optimalno varianto predlaga cesto po Strojnski Reki. Glavne prednosti so:

- cesta nima večjih vzponov
- del trase gre po obstoječi cesti

- cesta ima velik pomen za območje Strojnske Reke in širšega zaledja

- istočasno s cesto se rešujejo tudi drugi problemi (komunalni vodi: kolektor, vodovod, razsvetljava, primarni plinovod) tako za odlagališče kot za naselje

- vzdrževanje ene ceste, ki služi več namenom.

Slaba stran te povezave je povečanje prometa. Res je, da so lastniki hiš ob cesti sedaj navajeni na relativen mir, vendar glede na naselja, skozi katera poteka regionalna cesta, gostota prometa ni primerljiva.

Druge variante so manj primerne in zato nesprejemljive. Njihove glavne pomanjkljivosti so:

- Žičnica ali transport po tirih zahteva prekladalno in razkladalno postajo, potrebni so kamioni za dovoz oz. odvoz, treba je zgraditi in vzdrževati dostopne ceste. Trasa bi napravila ekološko zarezo v pobočje. Transportiranje težkih kor in komunalnih odpadkov z žičnico je neprimerno.

- Tunel pod Stražiščem bi bil draga investicija. Tudi če bi bil material iz njega uporaben, bi ga bilo treba začasno skladiščiti, vraščanje pa je, kje. Nadaljnje vprašanje je, kdaj bi ga uporabili in če bi ga soloh. Izgradnja tunela je dolgotrajna in zahtevna.

- Izgradnja ceste prek Stražišča mimo Bidriha ima na prvi pogled sprejemljivo rešitev. Toda pri lokacijskem ogledu so projektanti in inšpektorji tako rešitev zavrnili. Glavne pomanjkljivosti so:

- Tehnologija odlaganja odpadkov zahteva, da se prične odlaganje na dnu grape po terasah. Višina terase je med 10 in 20 m. To bi pomenilo, da ves material transportiramo na vrh Stražišča

in potem navzdol v dolino do odlagališča. Nato se ponovno s praznim kamionom povzpemo na vrh Stražišča in zopet navzdol do železarnice. Trasa ceste bi bila zaradi cikcakaste izvedbe na obeh pobočjih lahko celo daljša kot po Strojnski Reki.

- Zaradi premagovanja višinskih razlik bi bila poraba energije in obraba vozil nekajkrat večja.

- Zgraditi bi morali železniški podhod in cesto s Prevalj za dostop komunalnih vozil do priklopke na haldi.

- Vzdrževanje ceste, tako v zimskem kot v letnem času, le za transport odpadkov direktno bremeni prevoz in podraži tudi odvoz odpadkov občanov.

- Vozniki gotovo leta in leta laže vozijo po urejeni dolinski cesti kot po cikcakastih vijugah prek Stražišča.

- Na kakšen drug transport (zračni ipd.) verjetno za sedaj ni računati.

KJE BI ŠLA NOVA CESTA

Našteti vzroki so pogojevali, da je predviden dostop na odlagališče po cesti skozi Strojnsko Reko. Načrtuje se primerna ureditev in rekonstrukcija obstoječe ceste ter del nove trase. Od kino dvorane, kjer je odcep, do naselja se predvideva širina ceste 6 m, pločnik in kolesarska steza. Dalje bi zaradi občutnega padca prometa in ozke soteske potekala le cesta.

Idejna zasnova ceste skozi Strojnsko Reko kaže, da je sedanja trasa mimo Strikarja za prometno žilo in potok preozka. Zato bo treba na odseku od Knepsove žage ali še prej pa do Prosenca potegniti novo traso za potok ali cesto. Ob naselju bi ta trasa potekala južno od mladinskega doma, t. j. pod vznožjem Stražišča. Projektantski predlog, ki ga je sprejel tudi team za izgradnjo, predvideva na omenjenem odseku novo traso za cesto. Ta bi se od sedanje odcepila pod Knepsovo žago in bi se prek Lečnikove parcele nadaljevala pod vznožjem Stražišča vse do Prosenca. Tu bi prečkala sedanjo cesto južno od Prosenovega gospodarskega poslopja, nato bi se priključila obstoječi in se z manjšimi popravki nadaljevala skozi sotesko. Po izstopu iz soteske bi prečkala potok in ponovno potekala ob vznožju Stražišča. Pri Merkačevi grapi bo odcep za odlagališče. Odcepa za naselje pa bi bila pred Magrom in pri Brigiti.

Za varianto ceste pod vznožjem Stražišča so bile odločilne naslednje prednosti:

- cesta ima naravnejšo traso, zato bolj tekoč promet

- enakomerniji vzponi

- od večine hiš bi bila cesta bolj oddaljena kot sedaj, zato bi bil tudi manjši hrup; možna pa je tudi protihrupna zaščita, če bi v ravnici bila potrebna

- potoka ni treba prestavljati, kar je cenejša rešitev

- po novi trasi bi lahko speljali vse komunalije.

Tako Komunalno podjetje Prevalje kot Železarna Ravne pa morata vedeti, če odlagališče potrebujeta — da odlagališče ne more obratovati, če ni vzdrževano in če nima dostopne ceste. Že sedaj imajo krajani pomisleke, polovičarske rešitve pa nikakor ne bodo sprejeli. Najraje bi videli, da se odlagališče uredi drugje. Ker pa ustrezne lokacije ni, bo pač treba na Stražišču narediti, kar je treba. Če bo tako, bi tudi krajani Strojnske Reke morali razumeti potrebe železarnice, saj smo življenjsko vsi odvisni od nje.

KDaj ZAČETEK OBRATOVANJA

Da bi ujeli roke, se morata Komunalno podjetje Prevalje in Železarna Ravne takoj dogovoriti o sodelovanju pri naložbah. Vsako odlaganje bo podaljšalo pričetek obratovanja odlagališča, ki se že sedaj predvideva šele za l. 1990. Sedaj so načrtovani naslednji termini:

- v l. 1986 so bile opravljene nekatere raziskave in lokacijski ogled, izdelana sta idejni tehnološko-ekološki projekt odlagališča in idejni projekt ceste

- v l. 1987: izdelava investicijske dokumentacije (upravna in tehnična), ureditev lastniških razmerij in odškodnin

- v l. 1988: izbira izvajalcev in izvajanje del

- v l. 1989: zaključna dela in tehnični prevzem

- v l. 1990: pričetek rednega obratovanja.

Ta informacija je predvsem namenjena krajanom Strojnske Reke, da bi tako bili celoviteje informirani o poteku projekta; pa tudi tistim, ki ne dojemajo, da bo odlagališče moralo biti kljub ceni, ki jo zahteva. Seveda bo o tem še dosti besed, predvsem pri javni razgrnitvi urbanistične dokumentacije. Če bodo termini tekli, kot so načrtovani, bo to spomladi 1987. Prav pa bi bilo, da bi to bile besede sodelovanja in konstruktivnih predlogov, saj smo istočasno krajani, lastniki in železarji.

Miha Lotrič

Zima ne prizanaša

PO MEŽIŠKI DOLINI

Aktualno v KS Trg in Polje Prevalje

Krajevni samoprispevek

Ker se v vseh KS naše občine nismo odločili za plačevanje samoprispevka, se potrebna sredstva za skupne namene v občini (40 %) zelo počasi zbirajo. To je krivo, da nastopajo resne težave pri dograditvi osnovne šole na Prevaljah. Ker pa so se odgovorni (IS, SO in drugi) stvari resno lotili, kaže, da bi z gradnjo lahko pričeli spomladi, če bi delovne organizacije dosledno poravnale obveznosti iz tega naslova (3 % iz BOD po zaključnem računu).

Za krajevni samoprispevek pa lahko trdimo, da se sredstva trošijo oz. dela izvajajo po planu, kot smo si zastavili. Moramo pohvaliti »odbor za izvajanje in namensko uporabo sredstev iz samoprispevka obeh KS«, ki dosledno izvajajo načrtano politiko. S sredstvi zelo racionalno gospodarimo, pri čemer pa mu izdatno pomagajo SKIS Ravne ter druge ustanove. V letu 1986 je bilo precej narejenega, veliko pa imamo planiranega za to leto (asfaltiranje raznih cest, cestno razsvetljavo, obnovo športnih objektov itd.). Planiramo, da bomo do leta 1989 opravili vsa dela, ki so bila v programu.

Cilj vseh nas pa so prav gotovo lepše Prevalje, ko smo jih imeli v zadnjih letih. Ker bomo spomladi pričeli z urejanjem Prevalj (parki, zelenice idr.), bi bil končno že čas, da svoje storijo tudi gospodarske in predvsem trgovske delovne organizacije (trgovine z izložbami) ter seveda posamezniki.

Popravilo Družbenega doma

Leta 1980 smo zgradili Družbeni dom, nismo pa zadovoljni s tem, kakšen je danes. Iz sezone v sezono imamo večje probleme z vzdrževanjem strehe, ki neprestano toči in ogroža prostore, z avtomatiko na kegljišču in drugo. Da bi objekt zaščitili in tudi nekoliko polepšali videz doma, planiramo popravilo. Za pomoč pri financiranju so se že pozitivno izrekle DO in tozdi s Prevalj in Železarna Ravne. Če pa bomo uspeli v prihodnosti opremiti tudi oder, naj bi bil naš Družbeni dom središče kulturnega dogajanja v naši občini in tako ne bo treba vlagati sredstev v še en dom, saj že sedaj vse velike prireditve te vrste potekajo v njem.

Kabelska antena

Po sklepu sveta KS TRG Prevalje smo pri RTV Ljubljana naročili meritve za sprejem satelitskih programov v našem kraju. V tem mesecu pričakujemo rezultate meritev, nakar planiramo v marcu javno razpravo o možnosti uvajanja kabelskega omrežja na Prevaljah. Aktivnosti na Prevaljah pa bodo sovpadale s skupno akcijo Kotlje — Ravne — Prevalje.

Dograditev prizidka k OŠ Franja Goloba

Na obžalovanje siromašnejših krajev naše občine se za plačevanje samoprispevka nismo odločili v vseh KS, zato se bo za skupni program do marca 1987 nabralo le približno 100.000.000 din.

Ker je celotna investicija dograditve osnovne šole ocenjena čez eno milijardo din, se načrtuje gradnja v fazah. V I. fazi bi zgradili trakt učilnic s kuhinjo in jedilnico (vrednost okoli 850 milijonov din). To pomeni, da s sredstvi samoprispevka nikakor ni mogoče pričeti gradnje.

Bistveno dopolnilo zbiranja sredstev iz referenduma pa je SAMOUPRAVNI SPORAZUM, po katerem vse DO iz gospodarstva po zaključnih računih izločijo sredstva v višini 3 % BOD in jih namenijo za izgradnjo objektov iz prioritete programa. Menimo, da bi morali vsi krajanje Prevalj v svojih DO apelirati, da bi tako vse DO v občini svoje obveznosti, ki izhajajo iz omenjenega SaS, v celoti realizirale. Le tako bomo lahko našim otrokom nudili primerne pogoje za šolanje in za ustvarjanje pravih osebnosti poštenih in delovnih krajanov.

Ogrevanje s plinom

Od strokovnih služb SKIS z Raven smo prejeli naslednjo informacijo: V okviru **razpoložljivih sredstev** bo gradnja plinovoda za ogrevanje posameznih območij Prevalj potekala po naslednjem planu:

— leta 1987 Pod gonjani in Fara

Reška razglednica

— leta 1988 Na produ in Spodnji kraj

— leta 1989 center Prevalj in Prisoje

— leta 1990 Perzonali, Zgornji kraj in ostalo.

KS TRG in POLJE Prevalje

ta dejavnost razširila v Evropo in deset let pozneje tudi k nam.

Psihoonkologija

S psihosomatskim zdravljenjem rakastih bolnikov se v Sloveniji ukvarja psihoonkološki oddelček na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. V svoje skupinske dejavnosti vključuje bolnike kakor tudi njihove svojce. Delo poteka v obliki skupinskih svetovanj ali individualnih pogovorov. Tu se lahko naučimo tudi sprostitvenih vaj in vaj avtogenega treninga.

V okviru te dejavnosti dela tudi klub žena po operaciji dojke, ki ima organizirano delo prostovoljk; to so ženske, ki so bile operirane na dojki pred petimi, osmimi ali več leti. V svojem prostem času obiskujejo ženske pred operacijo dojke, jim svetujejo, jih tolažijo in bodrijo. Nihče tega dela ne bi mogel bolje opraviti.

Informacije o delu psihoonkološkega oddelka so dosegljive po telefonu (061) 317-761.

Z zdravstvenimi delavci psihoonkološkega oddelka in prostovoljkami po operaciji dojke sem se seznanila lani v decembru. To so čudoviti ljudje, ki jih združujejo skupni interesi — pomagati sočloveku, ki ga je »diagnoza rak« potisnila v duševno stisko. V družbi teh humanih ljudi sem spoznala, da se bolnik še s tako težko diagnozo in s slabo prognozo ne sme zapreti vase, ampak mora poiskati ljudi, ki so voljni pomagati, svetovati in lajšati.

Z D R A V J E

DIAGNOZA RAK IN PSIHOSOMATSKO ZDRAVLJENJE

Zvedela je resnico...

»V tistih prvih zastrašujočih dneh in nočeh, ki sem jih prebila v bolnišnici, se mi je vsa prihodnost zdela mračna in brezupna. Skrbi in bojazni, s katerimi sem bila vsa prežeta, so bile tako boleče in vseobsegajoče, da sem se v njih kar izgubljala. Po glavi mi je rojila vrsta določenih vprašanj, na katera si nisem znala odgovoriti. Nekatera so bila prav nesmiselna, zame pa so predstavljala resen problem; druga so bila spet tako osebna, da bi jih z besedami težko izrazila. Tako močno sem si takrat želela, da bi se lahko pogovorila s kakšno žensko, ki je vse to, kar sem takrat doživljala jaz, že prestala in bi mi iz lastnih izkušenj lahko

svetovala, me bodrila in predvsem — lahko bi me razumela.«

Tako je pred več kot tridesetimi leti zapisala Američanka Terese Lasser, ki je bila zaradi rakaste novotvorbe operirana na dojki. Ta ženska je spoznala, da človek v takšni ali podobni situaciji ne rabi le zdravnika in zdravnice, ampak še nekaj več — rabi nekoga, ki mu olajša dušo; rabi osebo, s katero se lahko odkrito pogovori o svoji bolezni. Čim resnejša je ta diagnoza, tem bolj pride duševni dejavnik do izraza.

Pot k okrevanju

Ta ženska je na podlagi svojih izkušenj začela aktivnost, s katero je pomagala ženskam po operaciji dojke. Šele leta 1970 se je

Bolniki, ki so se aktivno vključili v programe psihosomatskega zdravljenja, pravijo, da se splača, pa čeprav le za leto dni življenja.

Bolniki govorijo

»Že v službi me sprašujejo, kaj je z mano. Že na zunan se vidi, da sem drugačna. Ko bi bil kdo vsaj že takrat, ko sem zbolela, povedal, da lahko tudi sama zase kaj storim. To je veliko vredno. Uspela sem premagati depresijo. Splah nisem verjela, da je kaj takega možno.«

»Jaz sem bila slabih živcev že pred boleznijo. Zdaj pa čisto drugače živim in bolj cenim življenje. Včasih si mislim, zakaj ni-

sem zbolela že prej, pa bi že davno čisto drugače živela.«

»Koliko stvari me je prej begalo in strašilo v zvezi z boleznijo. Razgovori so mi pomagali, da živim in razmišljam drugače. Vsak dan mi veliko pomeni. Bolj znam ceniti življenje in želim živeti čim bolj polno, da bi bila srečna sama in vsi, ki so z mano.«

»Po pogovoru z operiranko, ki je bila operirana osem let pred mano, sem spoznala, da samo razmišljanje in tuhtanje nikamor ne vodi. Če bom živela samo še dve leti in kar naprej v strahu, potem tudi ti dve leti nič ne pomenita. Začela sem misliti drugače in uspelo mi je!«

a. š.

GOBARSKA DRUŽINA V LETU 1987

Gobarska družina Samorastniki Ravne je imela konec decembra 1986 letno konferenco, na kateri je ocenila delo družine in podala usmeritve za naprej. Imenovan je bil tudi nov upravni odbor in predsednik družine. Namesto Milovana Božikova, ki je bil pobudnik in ustanovitelj družine in ki so mu v zahvalo za delo podelili priznanje, je bil izvoljen Rajko Stropnik.

Osnovna usmeritev gobarske družine v prihodnje je, da jo je treba konsolidirati, pritegniti čimveč članov, ki morajo biti tudi aktivni, kar je do sedaj veljalo le za manjši del. Na podlagi usmeritev iz prejšnjih let je upravni odbor pripravil okvirni program dela, ki bo kasneje konkretiziran še s podrobnimi rokovniki. Že v začetku leta smo pozvali tako lanske letošne članke kot tudi tiste, ki so bili člani v preteklih letih in so potem iz različnih vzrokov postali neaktivni, da se ponovno vključijo. Letna članarina je 1000 din. Zeleli bi, da tako že v začetku leta ugotovimo, s kom lahko računamo pri or-

ganizaciji posameznih aktivnosti med letom.

Morda se bo še kdo, ki bo prebral ta prispevek in ki morda sploh ne ve za gobarsko družino, je pa ljubitelj narave, še posebej pa gobarjenja, odločil za pristop. Informacije so tudi na oglasni deski pri Elektrotehni na Ravnah.

Družina naj bi postala predvsem bolj množična. Glavna dejavnost bi še naprej ostala stalne determinacije vsak ponedeljek ali na drug dan, če bi se tako dogovorili; zaenkrat v predavalnici gasilskega doma na Ravnah. Razvijali pa naj bi tudi lanske leto začeto skupno nabiranje gob oz. srečanja, ki so bolj sproščena in dinamična od determinacij.

Ena osnovnih nalog bo še naprej izobraževanje zlasti šolske mladine pa tudi drugih občanov. Upamo, da bo program, ki ga v nadaljevanju podajamo in je obsežen, tudi izveden.

PRVO TRIMESEČJE

Ciklus izobraževalnih predavanj z diapozitivi za člane družine in druge

občane (predvidevamo 5 do 6 predavanj od 1 do 2 ur). Predavanju sledi debatni večer. Predvidene teme: splošno o gobarski kulturi, o smislu gobarjenja, splošno o značilnostih gob: strupene gobe, gobe naših krajev, pomladanske gobe, poletne in jesenske gobe.

DRUGO TRIMESEČJE

Nabiranje in razpoznavanje pomladanskih gob zlasti na ponedeljkovih gobarskih večerih ali na izletih v naravi. Sodelovanje posameznih članov družine na obrambnih dnevih v okviru akcije NNNP z geslom: »Kako preživeti v naravi — uporaba gob«. Predavanja o gobah za šole v okviru naravoslovnih dni ali pouka biologije oz. botanike. Organizacija skupščine Zveze gobarskih druženj Slovenije na Ravnah.

DELO TENIŠKEGA KLUBA RAVNE NA KOROŠKEM V LETU 1986

V lanske sezoni smo začeli igrati tenis že v aprilu, saj nam je bilo vreme dokaj naklonjeno; redno igranje z rezervacijami pa se je pričelo uradno 1. maja. Uradna sezona se je končala 15. novembra, možnost igranja pa je bila še nekaj časa po tem.

Prva naloga kluba v začetku sezone je bila reorganizacija, ki smo jo v juniju tudi izvedli. Izvolili smo nov izvršni odbor ter potrebne komisije: finančno, tekmovalno in tehnično.

Cilj takšne reorganizacije naj bi bilo enostavnejše in bolj učinkovito delo v klubu, kar se je v sezoni pokazalo kot uspešno, predvsem pri izvedbi raznih tekmovanj in tečajev. Manj uspešno je bilo delo finančne in tehnične komisije in temu moramo v prihodnje posvetiti večjo pozornost.

V lanske sezoni je bilo v klubu včlanjenih 25 odraslih članov ter 20 študentov oz. dijakov. Večina članov je pri delu v klubu tudi aktivno sodelovala, predvsem pri izvedbi tekmovanj.

Klub je organiziral tri odprte prvenstvene turnirje, na njih pa so sodelovali igralci iz koroške regije in Titovega Velenja. Prvo je bilo tekmovanje dvojic v juniju, ki se ga je udeležilo 25 dvojic. V oktobru smo izvedli turnir za posameznike, ki je veljal za odprto prvenstvo občine Ravne v okviru občinskega praznika, pokrovitelj pa je bila takrat KS Čevčevje. Turnirja se je udeležilo rekordnih 50 tekmovalcev, tako da smo imeli velik problem, da smo tekmovanje v treh dneh tudi končali. Tretji turnir je bil za mladince tudi v oktobru, udeležilo se ga je 15 mladincev.

Poleg tega smo skrbeli za učenje tenisa, saj smo organizirali dva tečaja — za ženske in otroke. Udeležilo se ju je 15 žensk in 12 otrok, ki so vadili pod vodstvom dveh vadiateljev.

Še bolj uspešno in organizirano delo v pretekli sezoni so nam preprečevali nekateri problemi, ki jih sami v prihodnje ne bomo mogli rešiti. Največji je že sedaj gotovo premajhno število teniških igrišč, saj moramo vedeti, da sta ti dve igrišči za teniško navdušene kraje Raven, Prevalj in drugih bližnjih krajev odločno premalo.

Izkoriščenost igrišč se je v pretekli sezoni gotovo približala zgornji meji, tako da je pri rezervacijah že prihajalo do precejšnjih težav, ki smo jih zaenkrat reševali z igranjem dvojic, o boljših rešitvah pa bomo še razmi-

TRETJE TRIMESEČJE

Srečanja v naravi; nabiranje in razpoznavanje gob, organizacija tradicionalnega gobarskega piknika, organizacija gobarske razstave s predavanji o gobah na šolah in v okviru krajevnih skupnosti ter delovnih organizacijah in tozidih na obrambnih dnevih. Izobraževanje bolj usposobljenih članov družine za bodoče uradne razpoznavalce (determinatorje). Organizacija izleta za člane gobarske družine.

ČETIRTO TRIMESEČJE

Dokončanje aktivnosti, ki niso bile realizirane v prejšnjih četrtletjih. Sodelovanje na krajevnem prazniku KS Ravne, organizacija letne konference gobarske družine. Pomembna aktivnost skozi vse leto bo tudi kartiranje. J. Dežman

sli. Med šolskim letom igrišči uporabljata tudi srednja šola, predvsem dopoldne do 14. ure. Dva dneva tedensko popoldne od 15. do 17. ure sta bili igrišči rezervirani za delavce Železarne Ravne, vendar verjetno zaradi premajhne obveščenosti takrat dostikrat ne tudi zasedeni oz. so na njih igrali drugi.

Drugi problem je denar, saj se klub preživlja v glavnem le s članarino, s štartninami na tekmah in z nekaj dotacij ZTKO, medtem ko je denar od rezervacij namenjen tozidu Družbeni standard. Večino denarja porabimo za plačilo človeka, ki skrbi za igrišči ter za rezervacije, ostanek pa za tehnično izvedbo tekmovanj — nakup žogic, pokalov itd.

V letošnji sezoni moramo povečati število članov kluba. S to akcijo bomo začeli že pred uradnim začetkom sezone, saj je število članov kluba v primerjavi z vsemi, ki igrajo tenis, premajhno.

Že takoj moramo s pomočjo Železarne Ravne začeti razmišljati o gradnji še kakšnega igrišča za tenis, o možnosti plastificiranja asfaltne podlage sedanjih igrišč ter o njihovi razsvetljavi.

Poleg tekmovanj v pretekli sezoni načrtujemo še prvo tekmovanje mešanih parov v koroški regiji, saj smo spoznali, da z organizacijo turnirjev večamo popularnost te najmlajše športne panoge na Ravnah, s turnirjem mešanih dvojic pa bomo vključili tudi ženske, ki so bile sedaj kar nekoliko zapostavljene. Predvsem pa moramo še pred pričetkom prihodnje sezone s tozdom Družbeni standard rešiti status tovariša, ki skrbi za red na igriščih in za rezervacije, a mu klub plačuje le majhen finančni znesek, ker večjega ne zmore.

Predsednik teniškega kluba
Ravne Matija Tasič

SPOMINI

Zakonca sta šla na sprehod v park. Ustavita se pri nekem drevesu in on pravi:

»Se spominjaš, žena, tega drevesa? Tu sem te prvič poljubil ... Ne, ne, saj tista nisi bila ti.«

»Motiš se, dragi. Jaz sem bila, ampak ti nisi bil.«

V parku

KULTURA

PO PREDSTAVI RESNIČNOSTI BURNA OKROGLA MIZA

V drugem letu t. i. okroglih miz bralcev — železarjev smo zaradi kadrovskih težav od štirih imeli le dva pogovora, o mladinski literaturi in o naturalizmu. Neobdelani so ostali t. i. večni liki v jugoslovanski književnosti in dramatiki, o kateri pa smo spregovorili v januarju. Za izhodišče nam je bila abonmajska predstava Resničnost v izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane, narejena po avtobiografskem romanu sodobnega slovenskega pisatelja Lojzeta Kovačiča.

Razgovor na mizi, zaradi konca tedna dva dni po predstavi 16. 1., je bil zelo živahen. Je pa živahno razpravljanje tudi siceršnja odlika literarnih okroglih miz. Sproščeno vzdružje vsakemu, tudi boječemu, razveže jezik. Da mu občutek, da je tudi on prispeval k razgovoru — in ta občutek je zelo pomemben. Pomeni zadovoljstvo in zato ni naključje, da je izoblikovan bolj ali manj stalen okrog bralcev in razpravljalcev. Tako gledano torej večje število na okroglih mizah sploh ni potrebno. Tudi merilo ne sme biti. To je lahko samo kakovost, za katero pa se še ni zdelo komu vredno pozanimati.

Torej okroglo mizo o dramatiki smo kljub zamudi v železarni imeli. Bila pa je to ena najtežje »vodljivih«

miz, kajti predstava je naredila svoje. Na sodelujoče, ki so bili najprej gledalci (ne bralci), nato pa razpravljalci, je vplivala močno, vizualen vtis je bil globok. Zato je bilo težko iz konkretnega prodirati v teorijo dramatike, kar je bil namen mize.

Čisto preprosto je bilo razumeti enopomensko dogajanje, zataknilo pa se je — in to je bilo najbolj razburljivo — kjer si je bilo predstavo mogoče razlagati na več načinov, torej pri simboličnem. Pomagali so tisti, ki so prebrali tudi roman Resničnost, v glavnem pa si za enopomenskost nismo prizadevali, ker je nesmiselno.

Za predstavo, ki je bila zaradi posebnega prizorišča v Druženem domu na Prevaljah, kot približno pred letom Šeligova Ana, je mogoče reči, da je navdušila manj kot Ana. Prikazala je izsek iz vojaškega življenja v petdesetih letih, dril in razčlovečenje. Takšna je veliko dala misliti tistim, ki so prebrali tudi knjigo Resničnost.

In če se v tej zvezi še enkrat dotaknemo literarnih okroglih miz v železarni, je treba reči, da bodo tudi letos ostale. Načrtovani sta dve — za ožji krog, za ostalo bralno množico pa bomo spet uvedli tekmovanje za Suhodolčanovo bralno značko.

H. Merkač

PROGRAM KULTURNEGA ŽIVLJENJA DELAVCEV ŽELEZARNE RAVNE ZA LETO 1987

Pri sprejemanju programa kulturnega življenja delavcev Železarne Ravne za leto 1987 smo upoštevali osnovno usmeritev, da bomo železarji vložili vse napore, da dosežemo v letu 1987 sprejete planirane proizvodne in poslovne rezultate ob 40-urnem učinkovitem delu na teden. V delovnem času bomo izvajali ustrezno informativno-animacijsko kulturno dejavnost, akcije pa bodo izvedene v krajevnih skupnostih, kjer naši delavci bivajo.

Program v osnovi izhaja iz ugotovitev raziskave o interesih delavcev železarne na področju kulture in iz izkušnje preteklega leta, iz potreb časa ter danih možnosti:

- I. Dejavnosti na področju knjige in bralne kulture
- II. Dejavnosti na glasbenem področju
- III. Dejavnosti na gledališkem in filmskem področju
- IV. Dejavnosti na likovnem področju
- V. Dejavnosti na področju raziskav in izobraževanja
- VI. Program prireditev v letu 1987

I. Dejavnosti na področju knjige in bralne kulture

1. V železarni bomo odoril oddelček splošnoizobraževalne knjižnice ter si prizadevali pritegniti med redne bralce čimveč železarjev.
2. Izdali bomo izbor kvalitetnih proznih tekstov in poezije treh naših delavcev.
3. Dejavnosti skupine literatov-začetnikov bomo razširili z novimi delavci ter jim mentorsko pomagali.
4. Za ljubitelje branja bomo organizirali dve tematski okrogli mizi (aprila, oktobra) in tekmovanje za Suhodolčanovo bralno značko. Teme bomo še določili, število udeležencev bomo povečali.
5. Poverjenikom Prešernove družbe bomo pri njihovem delu pomagali z namenom, da se bo čimveč železarjev naročilo na redne zbirke ter družbe.
6. Vsake tri mesece ali še pogosteje bomo s pomočjo knjižarne Mladinska

knjiga v naših jedilnicah ponudili v prodajo knjige vseh naših založb.

II. Dejavnosti na glasbenem področju

1. Prizadevali si bomo, da se bo čimveč naših delavcev vključilo v pevske zbornice in glasbene skupine.
2. Prizadevali si bomo, da se bo čimveč delavcev vključilo v glasbeni abonma. Število abonmentov bomo povečali.
3. Za naše delavce bomo organizirali obisk na orgelskem koncertu v Cankarjevem domu.

III. Dejavnosti na gledališkem in filmskem področju

1. Prizadevali si bomo, da se bo čimveč naših delavcev vključilo v gledališki abonma. Nakup abonmajskega vstopnice bomo regresirali.
2. Prizadevali si bomo, da se bo čimveč naših delavcev vključilo v filmski abonma na Ravnah in v Dravogradu. Nakup vstopnic bomo regresirali.

IV. Dejavnosti na likovnem področju

1. Prizadevali si bomo, da se bodo delavci, ki imajo smisel in veselje za likovno izražanje, vključili v Društvo koroških likovnikov.
2. V avgustu bomo organizirali slikarsko kolonijo Železarne Ravne — Ravne 87.
3. V naših jedilnicah bomo pripravili več kvalitetnih likovnih razstav (8).
4. Delavcem bomo še nadalje omogočili obročno odplačevanje ob nakupu umetniških slik različnih razstavljavcev v Likovnem salonu.
5. Izboljšali bomo kulturo delovnih prostorov. Uvedli bomo akcijo beljenja prostorov po posebnih načrtih arhitektov.

V. Dejavnosti na področju raziskav in izobraževanja

1. Na republiški seminar v Radovljico bomo poslali pet animatorjev kulture.

2. Našim delavcem, ki se že dolgo ukvarjajo z amatersko kulturo, bomo omogočili udeležbo na specialnih seminarjih ZKOS, in sicer:

- za gledališko dejavnost (I)
- za organizacijsko klubsko dejavnost (I).

3. Opravili bomo raziskavo bralnih navad delavcev Železarne Ravne.

4. Izvedli bomo raziskavo o strukturi delavcev Železarne Ravne, ki aktivno delujejo v amaterski kulturi.

VI. Program prireditev v letu 1987

A. Prireditve v kraju in železarni

1. Slovenski kulturni praznik 8. februar bomo počastili s koncerti pevskega zborov, v katerih pojejo naši delavci. Koncerti bodo v naših jedilnicah v času malice.
2. Organizirali bomo kulturni program v počastitev dneva žena.
3. Ob prvomajskem srečanju železarjev na Ivarčkem jezeru bomo organizirali celodnevni kulturni program, na katerem bodo sodelovali pevci, recitatorji, godbeniki, harmonikarji-železarji.
4. Pred 1. majem in 29. novembrom bosta promena koncerta Pihalnega orkestra ravnških železarjev po železarni.
5. Ob koncu leta bomo pripravili kulturni program za otroke naših umirlih delavcev.
6. Konec leta se bomo na kulturni prireditvi srečali z našimi upokojenci.

7. V oktobru bomo pripravili svečano akademijo ob počastitvi 50-letnice industrijske gasilske enote Železarne Ravne.

8. Ob izidu literarnih del naših delavcev bomo pripravili svečane predstavitve.

B. Sodelovanje naših delavcev na prireditvah SOZD SZ

(Program še ni dogovorjen.)

Za uresničitev tega programa pa je potrebno še naslednje:

1. Vsak mesec se bo moral sestati aktiv animatorjev na delovnih sestankih, na katerih bodo potekali dogovori o enotnosti oblik animiranja in razreševanja problemov, ki se pojavljajo pri izvajanju načrtovanih dejavnosti.
2. Team mentorjev za posamezna področja bomo še dopolnili.
3. Kulturno-umetniškimi skupinami v kulturnih društvih, v katerih aktivno zadovoljujejo svoje ljubiteljske interese naši delavci, bomo strokovno in organizacijsko pomagali.
4. Pravočasno in celovito bomo obveščali delavce o vseh pomembnejših kulturnih dogodkih v kraju in v občini, ter jim organizacijsko omogočili udeležbo (vstopnice).

Program kulturnega življenja delavcev Železarne Ravne za leto 1987 je potrdil team za kulturo na seji 20. januarja 1987, nato pa ga je obravnaval in potrdil še aktiv animatorjev.

FILMSKI ABONMA NA RAVNAH

Filmski abonma teče na Ravnah tretje leto. Lani je bil tudi v Črni in Dravogradu. Lanska anketa je ugotovila zanimanje in zadovoljstvo glede izbire filmov. Enako velja za obveščanje na predstavah.

Kljub temu pa je odziv letos slab, čeprav abonma obstaja. Eden od vzrokov je verjetno nepoznavanje filmov, saj sami naslovi ne povedo dovolj. Zato bomo naslednje leto ob vpisu pripravili publikacijo s kratko predstavitvijo del, ki bodo na programu. Ker je abonma še odprta, ponovno obvestimo, da se še lahko prijavite, s tem da bomo odračunali predstave, ki so že mimo. Prvi obrok, ki ga je treba plačati ob prevzemu vstopnice, je 2000 din, drugi, 4000 din pa bi plačali po položnici marca. Abonma na željo

obiskovalcev še vedno ostaja v glavnem zaprtega tipa, čeprav nekateri menijo, da bi to lahko spremenili. Za zaprti tip govori želja, da se abonma udeležuje kultivirano občinstvo, kar smo tudi dosegli. V prihodnji sezoni bo kino dvorana priključena na ogrevanje iz železarne.

Do konca leta bodo na programu filmi: angl. Garderobier, domači Druga Zikina dinastija, it. Zenska v ogledalu, am. Cotton club, angl. Pot v Indijo, am. Priča, am. Gremilini, domači Prosto voljci, am.-angl. Brazil, am. Star 80, am. Cast Princijevih, am. Tekma za življenje, am. Rocky IV, am. Karate Kid II, am. Silkwood, turški Ferida, am. Moja Afrika, nem.-avstr. Polkovnik Riedl, am. Zrelo III, am. Meso in kri in angl. Sladke sanje.

-deja

USPELA LIKOVNA RAZSTAVA

Ob počastitvi krajevnega praznika Mislinja je tamkajšnji TVD Partizan v sodelovanju z društvom likovnih samorastnikov Ravne organiziral likovno razstavo v marketu Mislinja.

Likovniki Matevž Sumah, Franc Boštjan, Franc Johman, Andro Đura, Srečko Frühau, Ivan Večko-Mattersdorfer pa Ivan Urbanc, ki se je poskusil v oblikovanju kovin, so pretežno v svojih delih upodobili mislinjsko pokrajino. Tako so v olju, akvarelu in oglu zaživele domačije pod obronki Pohorja, likovniki pa so upodobili

tudi stare fužine in ostanke kovačije ter papirnice.

Posebej pohvalno in spodbudno je, da je takšno razstavo pripravil TVD Partizan, saj so hoteli na ta način pokazati, da sta lahko tudi telesna kultura in likovna umetnost skladni. Večina del je bila naprodaj in so jih številni obiskovalci odkupili. Za nekatere ustvarjalce na likovnem področju pa je bila ta razstava, ki bo odslej tradicionalna, dobra afirmacija ter spodbuda za nadaljnje delo.

Silvo Jaš

KULTURNA KRONIKA

9. in 10. januarja se je na redni lutkovni matineeji predstavila skupina Papilu iz Hrovinov s Papirnatimi pravljicami.

14. januarja je bil v občini Ravne dan lutkarjev. Srečali so se lutkarji VVO in OŠ Mežica ter lutkovna skupina KUD Prežihov Voranc Ravne.

16. januarja je bila v Druženem domu na Prevaljah abonmajska predstava Resničnost. Nastopilo je Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane.

19. januarja je bila v železarni okrogla miza bralcev železarjev na temo dramatiki (po predstavi Resničnost).

23. januarja so se na Ravnah srečali literati iz sozda Slovenske železarne. Literarni večer so imeli v Studijski knjižnici. Železarna je ob tej priložnosti izdala zbirko s po enim delom vsakega udeleženca.

31. januarja so v spomin na prihod 14. divizije v naše kraje v kulturnem domu v Kotljah pripravili proslavo.

H. M.

Rekreacija in šport

NAMIZNI TENIS

Ceprav je bil jesenski del prvenstva v medrepubliški ligi sklenjen že v decembru, so uradno lestvico objavili šele po končanem pritožbenem postopku, v katerem je Fužinar dobil tekmo z Vitevom z 9:0. Tako so Ravenčani po jesenskem delu na šestem mestu.

Na novoletnem turnirju je pri fantih zmagal Jamšek pred Sirovino, 3.-4. mesto pa sta si razdelila Tanja Pandev in Bežjak. Med dekleti je bila najboljša Placetova pred Karničnikovo, 3.-4. pa Krojs in Cerče (vse Radlje). Najboljši med pionirji: 1. Tušek, 2. Pepelnak, 3.-4. Bač in Rožič.

Novoletni turnir je organiziral tudi NTK Sebe na avstrijskem Koroškem. Turnir je bil v Celovcu, na njem pa je nastopilo kar 180 igralcev in igralic iz Slovenije, Vojvodine, Nizozemske in Avstrije. V zares močni zasedbi sta se izkazala Ravenčan Jamšek in Benko iz Murske Sobote, ki sta v igri dvojice osvojila odlično 3. mesto. Med posamezniki je bil Uroš Lesjak med šolarji četrti, medtem ko Jamšek in Sirovina med posamezniki nista dosegla vidnih uvrstitev.

V Hrastniku je bil v začetku januarja memorialni turnir heroja Rajka, na katerem so nastopili tudi Jamšek, Sirovina in Tanja Pandev, sicer igralca Kemičarja. Jamšek se je uvrstil v četrtfinale, kjer pa je za vstop med štiri najboljše igralce turnirja doživel poraz s Komacem (Kočevje) z 1:2. Tudi Pandevova je bila izločena v boju za polfinale, premagala jo je Kršnikova (Polikem-Ol.) z 2:0.

V Tuzli in Zagrebu se je 10. in 11. januarja zbralo po 32 najboljših jugoslovanskih igralcev in igralic namiznega tenisa, na tako imenovanih turnirjih TOP 32. Med fanti, ki so igrali v Tuzli, se je Darko Jamšek uvrstil na zelo dobro 15. mesto. V svoji predtekmovalni skupini je bil Darko med sedmimi igralci četrti, to mu je v nadaljevanju turnirja prineslo uvrstitev med igralce, ki so se potegovali za mesta od 13. do 16. V Tuzli je zmagal reprezentant Zoran Kalinić, Jamškove igre pa je ugodno ocenil tudi zvezni kapetan Dušan Osmanagić. Ravenčan Tanja Pandev je bila v Zagrebu 17. Ceprav je uspela premagati kasneje tretjevrsteno igralko turnirja Amelo Fazlić iz Zagreba, je Pandevova v svoji skupini osvojila šele 5. mesto, to pa ji je navrglo skupino od 17. do 20. mesta. Tanja je v tej konkurenci premagala vse svoje nasprotnice.

11. januarja je bilo v Mariboru člansko regijsko prvenstvo. Fužinarjev igralec Sirovina je bil 4., Bežjak pa je izpadel v četrtfinalu s Podlesnikom (Maribor). Oba sta se ob Jamšku uvrstila na republiško prvenstvo.

Na pionirskem turnirju za Jaklov memorial v Ljubljani, ki je bil 10. januarja, se je Andreja Placet uvrstila na 3.-4. mesto, Uroš Lesjak pa na 5.-8. mesto.

ALPSKO SMUČANJE

Smučarji alpineci iz koroških klubov so v januarju nastopali na številnih tekmovalnih doma in na tujem. Omenimo le nekaj tekmovalj: na FIS slalomu za pokal Soriške planine je bil med 74 tekmovalci iz treh držav reprezentant iz Fužinarja Matej Čuješ. V superveleslalomu je zmagal Čizman (Olimpija) ... 4. Čuješ ... 7. Čebulj ... 19. Zagor.

Med 81 tekmovalci iz 6 držav je v veleslalomu v Kranjski Gori zmagal Ročič (Jesenice), Matej Čuješ je bil 6., Pavli Čebulj pa 8. Čuješ je v začetku januarja na tekmi za Kompasov pokal med 94 mladinci zmagal, tretji je bil Aleš Pustoslavšek iz Mežice.

Konec januarja je bil superveleslalom v avstrijskem Ebnu. Med 140 smučarji iz petnajstih držav je bil Zagor 33. in Čuješ 35.

Prvi slalom v letošnji sezoni za prvenstvo vzhodne regije za mlajše pionirje je bil v Crni. Pri fantih je zmagal Mežičan Primož Pustoslavšek, 3. Vrnunč (Slovenj Gradec), 4. Stifter, 5. Plešec ... 19. Potočnik (vsi Crna), 20. Steharnik (Fužinar). Med dekleti je bila od naših najboljše uvrščena Mežičanka Milerjeva 15., Lesjakova (Crna) 16., Skrinjarjeva (Fužinar) 18. in Vrhnjakova (Crna) 19.

Na tekmi mlajših pionirjev in pionirk v slalomu za prvenstvo vzhodne regije, ki jo je pripravil SK Korotan s Prevalj, je bil Ravenčan Dejan Rodošek 2., Vrnunč 4., Srebre iz Crne 5., Steharnik Fužinar 8., Plešec Crna 13. In Stopar Fužinar 15. Pri pionirkah se je Jugova iz Crne uvrstila na 8. mesto,

njeni klubski kolegi Vrhnjakova in Petričeva pa sta bili 9. oziroma 10.

Na veleslalomu za pokal coca-cola 10. januarja na Kopah za starejše pionirje in pionirke je bil Samo Bobek iz Fužinarja 23., Primož Pustoslavšek iz Mežice pa 29.

Veleslalom za prvenstvo vzhodne regije za cibalane so pripravili v Crni. Med fante je bil 2. Igor Zagernik, 3. Evgen Veselko (oba Fužinar), 4. Ožbi Ošlak Crna, 6. Emil Makan in 7. Matej Pšeničnik (oba Fužinar). Med cibalankami je bila Mateja Kraševac Fužinar 3., od 7. do 10. mesta pa so se uvrstile Urška Pšeničnik Crna, Maja Cegovnik Fužinar, Urška Prevalnik Crna in Irena Vožič Fužinar.

SMUČARSKI TEKI

Crna postaja eden od centrov smučarskega teka v Sloveniji, tekmovalci njihovega kluba pa so se že prebili do reprezentančnih vrst. V članski vrsti sta Jugoslavijo zastopali na številnih tekmovalnih v tujini Nataša Lačen in Simona Srebot, med mladinci pa Branko Slavnik. Smučarski teki v Crni so se razmahnili po zaslugi tamkajšnjih marljivih športnih delavcev. Zato je Crna priredila letošnje prvenstvo Slovenije v mladinskih in članskih kategorijah 24. in 25. januarja. Lačnova je bila med najuspešnejšimi tekmovalci, saj je osvojila odlično 2. mesto med članicami, naslove republiške prvakinje pa si je pritekla še med juniorkami ter starejšimi in mlajšimi mladinkami. Srebotova je bila peta med članicami ter dvakrat tretja med mladinkami. Slavnik pa je osvojil četrto mesto med člani in bil drugi med juniorji. Tudi v štafetah so si tekmovalke iz Crne pritekle dve odličji.

SMUČARSKI SKOKI

Na tekmi za prvenstvo vzhodne regije v Vuzenici je med cibalani zmagal Velenčan Iršič, od Fužinarjevih mladih skakalcev pa so se uvrstili: na 2. mesto Andrej Zagernik, 4. Aljoša Krivograd in 5. Aleš Kreuh.

MALI NOGOMET

Na letošnjem novoletnem turnirju v malem nogometu na Ravnah je nastopilo 32 ekip. Najboljša je bila ekipa Pohorja iz Ruš, ki je v finalu šele po streljanju sedemmetrovk ugnala ekipo Mladi s Prevalj s 3:2. Tretja je bila ekipa Pizzerija Skufca s Prevalj. Strokovna komisija je za najboljšega igralca razglasila Vlada Petriča iz ekipe Mladi, najboljši vratar je bil Albin Jug iz Ruš, najboljši strellec pa Marjan Pušnik, Mladi, Prevalje.

PLAVANJE

Letošnjega 10. mitinga Ravne '87, ki je bil 10. in 11. januarja pod pokroviteljstvom ZTKO in železarne, se je udeležilo 200 plavalcev in plavalic iz Avstrije, ZR Nemčije, Poljske, Madžarske, Jugoslavije, Francije in prvič s Cipra.

»Udeležba je bila dobra, toda s kakovostjo plavalcev tokrat ne moremo biti zadovoljni. Prišli so naši stari znanci, prijatelji, ki se našega mitinga udeležujejo že vrsto let. A ne vsi in ne z najmočnejšimi ekipami. Kljub sklepu PZJ na naši tekmi niso nastopili reprezentanti, ki bi gotovo dvignili kvaliteto raven. Morda bi kazalo v prihodnje postaviti določene omejitve. S tem bi zmanjšali število udeležencev, pridobili pa kakovost. Tudi o tem, da bi miting odslej znova prirejali vsako leto, se moramo pogovoriti,« je ob koncu dejal predsednik PK Fužinar Sead Karadža.

Na letošnjem mitingu sta najboljša rezultata dosegla domačin Aleksander Ambrož in Poljakinja Katarina Gadjikiewicz, oba v disciplini 200 m mešan. Ambrož je zmagal še na 100 m hrbtno, na 200 m hrbtno ga je premagal Poljak Marek Roter. Tudi ostali plavalci in plavalke Fužinarja — Kropova, Pešlova, Ceru, Pesjak in tudi nekateri mlajši so dosegli solidne uvrstitve. Treba je omeniti, da so bili zlasti Poljaki ter plavalci iz ZR Nemčije med tujci najboljši. Od naših so drugi dan nastopili tudi reprezentanti iz splitskega Jadrana.

ODBOJKA

Z drugo zmago v prvenstvu nad ekipo Zadra so odbojkarji Fužinarja 17. januarja sklenili jesenski del prvenstva v II. zvezni ligi. V 12 tekmah

so le dvakrat zmagali in štiri točke so malo za mirno nadaljevanje prvenstva. Najbolj boleč je bil poraz doma z Reko, ki je Fužinarju direkten konkurent v boju za obstanek v ligi. Rezultati: Fužinar — Rijeka 2:3, Metalac — Fužinar 3:0 in Fužinar — Zadar 3:1.

Pričetek drugega dela prvenstva bo te dni. Boj za obstanek v II. zvezni ligi bo težak, saj v nadaljevanju gostujejo proti neposrednim tekmeccem, ki so skupaj s Fužinarjem na repu razpredelnice. To so Zadar, Rijeka, Pionir in Novi Zagreb, le Pakrac Papuk in Metalac iz Siska prideta od ogroženih ekip na Ravne. Treba bo torej osvojiti kakšno točko tudi na tujem, v to pa je upati, kajti ekipa bo v drugem delu nastopila okrepljena s povratnikoma iz JLA — Borisom Vidmajerjem in Bojanom Mlakarjem.

KEGLJANJE

Po prvem delu prvenstva enotne republiške lige za ženske so kegljavke Fužinarja uvrščene na odlično 3. mesto za ekipo Savinje Celja in SCT Ljubljana. V šestih tekmah so trikrat zmagale, prelozene pa je tekma proti Triglavu Kranj. Rezultati zadnjih treh kol: Savinja Celje — Fužinar 2509:2342, Fužinar — Izola 2415:2190, SCT Ljubljana — Fužinar 2370:2331.

Moška ekipa Fužinarja je doslej enkrat zmagala, proti ljubljanskemu Slovanu, in je pričakovano na zadnjem mestu po prvem delu prvenstva. Tekma zadnjega kola proti Gradisu iz Ljubljane je prelozena na konec prvenstva. Rezultati: Fužinar — Savinja Celje 5038:5256, pri gostiteljih sta bila najboljša Lojen z 869 in Mlakar z 842 keglji. Fužinar — Slovan 5152:5128 (Mlakar 908, Borovnik 868) in Hidro Medvode — Fužinar 5187:4952 (Mlakar 834, Golob 830).

Kegljavke Korotana s Prevalj, ki letos prvič nastopajo v drugi republiški ligi — vzhod, so v dveh uvodnih srečanjih doma zlahka zmagale, v tretjem kolu pa doživele poraz v Krškem. Po visoki zmagi nad Hmezzdom iz Zalca v prvem kolu so v koroškem derbiju premagale še kegljavke Slovenije Gradača z razliko 81 kegljev. Najboljše v ekipi Korotana so bile Darinka Petek s 427 ter Majda Verbolec in Stefka Polovšak s 417 keglji.

Ivo Mlakar

KARATE

Karate klub Ravne je od 19. do 21. decembra 1986 priredil seminar za nadaljevalno skupino do plavega pasu. Vodila sta ga Roman Breznik, 2. dan, in Ivan Mravljak, 1. dan. Seminar je vseboval veliko novosti s področja sparing borbe, nove kate, enpi in tehnike gibanja. Na koncu so bili izpiti za šolske pasove. Uspešno so jih opravili in osvojili naslednje pasove:

Rumeni pas — Igor Lužnik, Simon Prosenec, Davor Corluka, Ciril Lesnik in Metod Lesnik.

Oranžni pas — Urška Obretan, Igor Vušnik, Jaroš Kret, Karmen Horvat in Robert Kovačič.

Zeleni pas — Vladko Nikolov, Rozika Čekon, Mira Vaserfal, Inga Krajnc in Dominika Kos.

Plavi pas — Maja Lasnik, Damijan Obretan, Miha Cigler, Mustafa Omerović in Boštjan Zelezničnik.

V začetniški tečaj se je decembra vpisalo 79 članov. S treninji so pričeli zadnji teden pred novim letom. Tečaj bo trajal do junija, potem pa bodo izpiti in nov vpis članov.

Roman Breznik

ALPINIZEM

V stenh nad Omišem (Omiška Dinara) smo ravenski in prevalski alpinisti imeli plezalni tabor. Udeležilo se ga je 13 alpinistov, trajal je od 24. 8. do 6. 12. 1986. Skupno smo preplezali osemindeset smeri po petnajstih različnih smereh. Osem smeri je bilo prvenstvenih, bile so od druge do sedme težavnostne stopnje.

Vzporni so bili naslednji:

— Cvetna nedelja, 30. 11., ocena VI, Robi Jamnik, Drago Slavič, Branko Vezonik

— Trakulja, 30. 11., ocena VII, Jamnik, Slavič, prvenstvena

— Separatorja, 30. 11., ocena IV, III, Grmadnik, Plešec

— Turistični greben, 1. 11., ocena II, III, Zdravko Mežnarc, Vojko Kaker

— Snopy, 1. 11., ocena V, IV, Gorazd Črešner, S. Jamnik

— K. T. M. G., 2. 11., ocena IV, III, Črešnar, Kaker, Plešec

— Nightmare, 2. 11., ocena II, Črešnar, Kaker, Plešec

— Premium, 2. 11., ocena V, Črešnar, Stanko Jamnik, Joži Kotnik, prvenstvena

— Trakulja, 2. 11., ocena VII, Vezonik

— Traverza, 3. in 4. 11., Jamnik S., Mežnarc, Kotnik, Črešnar, Kaker, ocena IV, III

— Smer za gledalce, 4. 11., ocena III, Grmadnik, Plešec

— Vikina, 4. 11., ocena IV, III, Jamnik S., Mežnarc

— Snopy direkt, ocena V, IV, Jamnik S., Mežnarc

— Maligan direkt, ocena VI, prvenstvena, Jamnik R., Slavič, Vezonik, Kotnik

— Hash, 4. 12., ocena VII, Vezonik, Jamnik, Slavič, prvenstvena

— Greben Vojana, 5. 12., ocena IV, II, Jamnik B., Mežnarc, prvenstvena

Trije člani AO Ravne pa so odšli plezat v peščene stolpe Meteore (Grčija). Preplezali so pet smeri:

— Zahodni raz Ypsilote, 1. 12., Stanko Mihev, Dušan Planinc, Andrej Gradišnik pa je plezal s Tonetom Golnarjem (AO Kozjak) ocena (V⁺) ali prosto VI⁺

— Gradišnik in Golnar sta splezala še Nebeško lestev, ocena VI

— Vzhodni raz, 3. 12., ocena VI, Mihev, Planinc, Gradišnik

— Deževni raz, 3. 12., Planinc, Mihev, Gradišnik

— Jugovzhodna smer na stolp Daulianfles, ocena (VI⁺), Gradišnik prosto VII, Mihev, 5. 12.

Branko Vezonik

SAH

Kot smo že poročali, so šahisti SK Fužinar končali hitropotezno prvenstvo za Pokal Fužinarja '86. Lansko prvenstvo je bilo eno od najboljše obiskanih v zadnjih letih, saj se je na posameznih turnirjih zbralo tudi 20 in več igralcev. Že kmalu je bilo jasno, da bo zmagal Danilo Peruš, kar mu je tudi uspelo z maksimalnim številom točk — 250. 2. mesto je osvojil Zdravko Burjak z 220, 3. pa Andrej Erjavc s 166 točkami. Nadaljnji vrstni red: 4. Marjan Uršič 135, 5. Marko Vrečič 133, 6. Jože Jesenek 120, 7. Franc Rotovnik 91, 8. Herbert Komarica 78, 9. Mirko Hrovatič 69 in 10. Alojz Salamun 62 točk. Pokalne točke je osvojilo 21 igralcev.

Za vse ljubitelje šaha objavljamo še koledar hitropoteznega prvenstva »Fužinar 87«. Trije turnirji so že odigrani, datumi naslednjih pa so:

4. 23. 2.	14. 24. 8.
5. 9. 3.	15. 7. 9.
6. 23. 3.	16. 21. 9.
7. 13. 4.	17. 5. 10.
8. 27. 4.	18. 19. 10.
9. 11. 5.	19. 9. 11.
10. 25. 5.	20. 23. 11.
11. 8. 6.	21. 7. 12.
12. 22. 6.	22. 21. 12.
13. 6. 7.	

Začetek turnirjev je ob 16. uri v šahovski sobi DTK. Igra se po pravilih FIDE. Sistem točkovanja ostaja nespremenjen; točke dobi prvih 15 igralcev, podobno kot v smučarskem svetovnem pokalu, le da do 10. mesta, ker v skupno razvrstitev štejejo 10 najboljših rezultatov.

Šahisti in vsi ljubitelji šaha, pridite v čim večjem številu!

12. januarja je bil odigran 1. hitropotezni turnir za pokal »Fužinar 87«. Na njem je sodelovalo 15 igralcev, zmagal pa je Danilo Peruš z 12,5 točke pred Markom Vrečičem z 10 in Alojzom Salamunom z 8,5. Sledita Zdravko Burjak z 8 in Jože Jesenek s 7,5 točkami itn.

Marko Vrečič

Prvi zavoji

SVEČANA SEJA AMD RAVNE

AMD Ravne je imelo sredi decembra 1986 svečano sejo. Na njej je bil tudi predstavnik AMZ Slovenije Boris Korbar, sekretar AMZS, predsednik komisij, inštruktorji in drugi funkcionarji.

Boris Korbar je predsedniku društva AVTO-MOTO Ravne FRANCU HRASTNIKU predal pomembno in visoko priznanje ob 40-letnici Avto-moto zveze Jugoslavije in Avto-moto zveze Slovenije.

To priznanje je tov. Hrastnik dobil za večletno uspešno in prizadevno delo, ne samo za lokalno društvo, tem-

več tudi širše v slovenskem in jugoslovanskem obsegu. Uspešno je vodil AMD Ravne in prispeval za njegov velik napredek.

Na seji smo pregledali in ocenili delo na posameznih področjih delovanja v preteklem obdobju društva ter sprejeli usmeritve za prihodnje leto.

Zelimo pridobiti še več članov, razvijati in iskati nove ugodnosti za člane, izboljševati kvaliteto in tudi obseg avto šole ter delovati tudi uspešno na športno-druženem področju.

Francu Hrastniku prisrčno čestitamo!
Avgust Knez

Kršitve delovnih obveznosti

Skupna disciplinska komisija je v oktobru, novembru in decembru 1986 obravnavala naslednje kršilce delovnih obveznosti:

TOZD JEKLARNA

1. BEČIČ Enver, pripravljalec za litje, 3 dni je neopravičeno izostal z dela, preklje pogodnega prenehanja za 1 leto in prenehanje delovnega razmerja v tozdu (povratnik).

2. SPASOJEVIČ Nikola, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

3. TOPALOVIČ Safet, zidar plošč, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev (povratnik).

4. DOMADENIK Venčeslav, 2. pomočnik topilca, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, javni opomin.

5. MILIČEVIČ Ivica, zidar plošč, slabo zidal plošče in 1 dan neopravičeno izostal z dela, preklje prenehanja delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 1 leto in prenehanje delovnega razmerja.

6. KOVAČEVIČ Milenko, zidar plošč, ni uporabljal zaščitnih očal in se je poškodoval; prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev.

7. STEHER Franc, žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.

8. CIBEJ Leopold, pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 5 dni, prenehanje delovnega razmerja (povratnik).

9. CIBEJ Mitja, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 6 dni, prenehanje delovnega razmerja.

10. DEZMAN Marjan, pomočnik topilca, na delo je prišel vinjen, javni opomin.

11. SIMIČ Dane, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 9 dni, prenehanje delovnega razmerja.

12. ODER Ljubo, pomočnik zidarja, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev (povratnik).

13. MANDIČ Juro, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

14. BAIČIČ Savo, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

15. BOROVIČAK Zdravko, pripravljalec za litje, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

16. PEČOVNIK Ivan, zidar plošč, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD JEKLOVARNJA

1. KUZMA Srečko, talilec, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, prepirl se je s sodelavcem, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece, suspenz je utemeljen.

2. RADOVANOVIČ Jovo, transportni delavec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev (povratnik); pavšalna odškodnina 4060 din, plačal.

3. VERHOVŠEK Branko, žerjavovodja, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

4. PARADIŽ Peter, pomočnik žarilca, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, na delu je spal, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

5. JUHART Bojan, pomočnik žarilca, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin; pavšalna odškodnina 4719 din, sodna izterjava.

6. ŽIVKOVIČ Milan, livar, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

7. KUMER Kristijan, skladiščni delavec, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

8. MRAK Darko, transportni delavec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin; pavšalna odškodnina 4060 din, sodna izterjava.

9. DUGONJIČ Rifet, avtogeni rezalec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece (povratnik).

10. STRUC Jože, delavec na FA, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin; pavšalna odškodnina 4376 din, sodna izterjava.

11. GERM Edvard, delavec na FA, neopravičeno je izostal z dela 8 dni, prenehanje delovnega razmerja.

12. ANŽELAK Anton, brusilec, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev.

13. GRABUS Osman, brusilec, neopravičeno je izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

14. LUKIČ Pero, žerjavovodja, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

15. ROBIN Marija, skladiščnica, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

16. BOŽIČ Miran, sušilec jeder, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

17. STRUC Srečko, skladiščnik modelov, užival med delom alkohol, javni opomin.

18. VRHOVŠEK Darko, brusilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece; pavšalna odškodnina 8544 din, plačal.

19. KOBOLT Ivan, rezalec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

20. KORDEZ Stefan, rezalec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

21. ĐOKIČ Milan, brusilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

22. ČURIČ Vinko, izpraznjevalec jekla, neopravičeno je izostal z dela 3 ure, javni opomin.

23. CAUSEVIČ Esad, brusilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD VALJARNA

1. OSOJNIK Rado, žerjavovodja, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, večkrat zamudil na delo, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev.

2. GRUBER Peter, ravnalec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

3. KIŠ Gorazd, transportni delavec, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, javni opomin.

4. PEČOVNIK Gorazd, transportni delavec, neopravičeno je izostal z dela 9 dni, prenehanje delovnega razmerja.

5. TOMIŠ Marjan, brusilec, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.

6. ČURIČ Jozo, brusilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

7. BEGIČ Edo, transportni delavec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

8. LESJAK Avgust, garderobier, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

9. KRISTAN Melhior, čistilec obraza, sodelavcu poskušal ukrasti dežnik; prenehanje delovnega razmerja (povratnik).

10. ROŠER Bojan, brusilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

11. SKENDEROVIČ Ekrem, transportni delavec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja (povratnik).

12. VIDERMAN Albert, brusilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev (povratnik).

13. JAMER Stanislav, vodja adjustaže gredic, na delu je užival alkohol, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 1 leto, suspenz je utemeljen.

14. ZAVERŠNIK Franc, skladiščnik, na delu je bil vinjen, javni opomin.

15. OSTOJIC Moamer, rezalec kolo-barjev, neopravičeno je izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 1 leto.

16. GOLUBOVIČ Milan, brusilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD KOVAČNICA

1. NOVAK Andrej, pomočnik kalilca, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

2. PRAZNIK Jože, čistilec polizdelkov, neopravičeno je izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja.

3. KANANOVIČ Husein, brusilec, prišel vinjen na delo in žalil delavce VNS, javni opomin.

TOZD TSD

1. PAVLOVIČ Anastas, strugar, neopravičeno je izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

TOZD JEKLOVLEK

1. MRAVLJAK Peter, žarilec, predčasno zapustil delo, javni opomin.

TOZD KALILNICA

1. BIZJAK Marjan, varilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD SID

1. MRAK Jernej, strugar, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

2. CIGLER Ivan, rezkalec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

3. GOLIRAC Martin, brusilec, lažna prijava nezgode na delu, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev.

TOZD VZMETARNA

1. KUZMA Jože, prebijalec vzmetnih listov, neopravičeno je izostal z dela 9 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 1 leto.

2. PODBREŽNIK Miloš, nalagalec, neopravičeno je izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev (povratnik).

3. TRATNIK Drago, kalilec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

4. MIKELN Martin, oblikovalec vzmetnih listov, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, javni opomin.

5. HRIBERNIK Zdravko, nalagalec, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

6. CASAR Stanko, žerjavovodja, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI

1. VIRAG Robert, vrtalec, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

2. TOMASIČ Ivan, strugar, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.

TOZD TRO

3. KOPRIVNIK Angela, ravnalka, neizvrševanje dela in poskus fizičnega obračuna z nadrejenim, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 10 mesecev.

TOZD SGV

1. MARKOVIČ Nedeljko, ključavničar, neopravičeno je izostal z dela 1 dan, javni opomin.

2. SEKOLOVNIK Ferdo, rezkalec, večkrat zamudil na delo, javni opomin.

3. DROFELNIK Franc, strugar, večkrat zapustil delo, javni opomin.

TOZD ETS

1. PROLE Stevo, električar, prišel vinjen na delo, javni opomin.

TOZD KOMERCIALA

1. HAUPTMAN Damjan, skladiščni delavec, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, javni opomin.

2. GRM Martin, skladiščni delavec, neopravičeno je izostal z dela 7 dni, prenehanje delovnega razmerja.

3. REPAS Franc, skladiščni delavec, neopravičeno je izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

4. PESICER Stanko, pomožni delavec, odklonil je delo, javni opomin.

TOZD DRUŽBENI STANDARD

1. FILIPANČIČ Igor, referent za letovanje, odtujevanje družbene lastnine, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 1 leto.

DELOVNA SKUPNOST KSZ

1. MARAS Mirjana, čistilka, odtujila družbeno lastnino, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 1 leto.

2. MARAS Mato, vratar, odtujil družbeno lastnino, javni opomin.

3. SKVORC Stjepan, vratar, na delovnem mestu je spal, javni opomin.

4. SKITEK Rudolf, vratar, na delovnem mestu je spal, javni opomin.

Disciplinska komisija je izrekla še 21 opominov, 6 postopkov ustavila in 2 delavca oprostila.

Za pravno službo
Sonja Slernik

Kadrovska gibanja

od 21. 12. do 20. 1. 1987

Z vrnitvijo delavcev iz JLA v januarju se je število zaposlenih zopet dvignilo in je tako bilo 20. 1. 1987 v železarni zaposlenih 6857 delavcev, konec leta 1986 pa 6840 delavcev.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLARNA — Oder Mirko, NK delavec, Jelen Janez, talilec — iz JLA; Grabner Marjan, metalurški tehnik — iz druge DO.

JEKLIVARNA — Vajde Janez, žarilec, Topolovec Marjan, modelni mizar, Zajc Aleksander, strojni kalupar — iz JLA; Hribnik Marko, NK delavec — iz druge DO.

VALJARNA — Martić Slavko, elektro instalater, Kramar Dušan, Geršak Ferdinand, valjavca — iz JLA; Ošlovnik Peter, valjavca — iz druge DO.

KOVAČNICA — Pušlec Jožef, Strmšek Franc, Pintar Branko, NK delavci — iz druge DO; Miklavc Janko, dipl. inž. strojništva — iz TOZD Armature.

JEKLOVLEK — Paradiž Vlado, NK delavec — iz druge DO; Zdovc Štefan, strojni tehnik — s poklicne rehabilitacije.

ORODJARNA — Petrovič Andreja, predmetna učiteljica — iz DS KSZ.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Mravljak Milan, frezalec — iz JLA.

ENERGIJA — Medvešek Edvard, Šapek Srečko, mehanika obd. strojev — iz JLA; Mačič Aleš, strojni tehnik, Vučko Anton, inženir strojništva — pripravnik iz šole.

ETS — Kaker Jože, dipl. inž. elektrotehnike — pripravnik iz šole; Breznik Roman, elektromehaničar — iz TOZD Jeklarna.

SGV — Stern Branko, ključavničar — iz JLA; Valente Jože, ključavničar, Razdevšek Milan, avtomehaničar — iz druge DO; Kos Danilo, kovač — iz TOZD Kovačnica; Topolovec Peter, orodjar — iz TOZD Pnevmatični stroji.

TRO — Pečnik Miroslav, strojni tehnik — pripravnik iz šole.

ARMATURE — Kavčnik Branko, obratni elektriki, Germ Jožef, oblikovalec kovin — iz JLA.

KOVINARSTVO — Kopušar Slavko, Beričnik Franc, strugarja, Dešman Peter, avtomehaničar, Krivec Peter, Vavdi Janez, NK delavca — vsi iz JLA.

PII — Pesičer Boris, strojni tehnik — pripravnik iz šole; Hrnčič Vladimir, dipl. inž. metalurgije — iz TOZD Kovačnica.

RPT — Zafonik Anita, strojni tehnik — pripravnik iz šole.

KOMERCIALA — Medvešek Vlado, strojni tehnik — iz TOZD TRO; Kadiš Sonja, ekonomistka — iz druge DO.

KONTROLA KAKOVOSTI — Cvilak Danica, kemijski tehnik — prva zaposlitev.

DRUŽBENI STANDARD — Fužir Elvira, učiteljica, Bavče Jelka, matematični tehnik — prva zaposlitev; Potočnik Erna, kuharica; iz druge DO.

GOSPODARJENJE — Veržun Janez, dipl. ekonomist — iz druge DO.

KSZ — Merkač Renata, ekonomski tehnik — prva zaposlitev; Šnajder Karolina, prodajalka, Kovač Katarina, NK delavka — iz druge DO.

TSD — Maklin Klemen, strojni tehnik — iz JLA.

MONTER — Korošak Alojz, ključavničar, Rednak Robert, varilec, Smolinger Štefan, NK delavec — iz JLA; Rečnik Jožefa, NK delavka, Lipovnik Nada, telefonistka — iz druge DO.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA — Vidič Slobodan, NK delavec, Kotnik Jože, obratni inženir — sporazumno; Domačnik Venčeslav, Naglič Darko, ponovčar — v JLA; Miličević Ivica, zidar livnih plošč, Bečić Enver, Šimić Dane, pripravljalec za litje — vsi izključeni; Breznik Roman, operater ponovne peči — premeščen v ETS.

JEKLIVARNA — Kotnik Branko, kalilec, Porič Esmer, delavec na torni žagi — v JLA.

VALJARNA — Gorenšek Matej, transportni delavec — v JLA; Lovrec Franc, brusilec — mirovanje pravic.

KOVAČNICA — Kočnik Ivan, pomočnik plamenskega čistilca, Praznik Jožef, čistilec polizdelkov — oba izključena; Hrnčič Vladimir, dipl. inž. za projektne peči — premeščen v PII; Kos Danilo, kovač — premeščen v SGV.

KALILNICA — Pranjic Štefan, kalilec — v JLA.

PNEVMATIČNI STROJI — Topolovec Peter, monter — premeščen v SGV.

TRO — Petrič Vlado, referent za samoupravo — sporazumno; Medvešek Vlado, samostojni tehnolog — premeščen v Komerciala.

ARMATURE — Miklavc Janko, dipl. inž., vodja tehnologov — premeščen v Kovačnico.

KOVINARSTVO — Strašek Frančiška, referent za plan, Strogel Jože, strugar — dana odpoved.

DRUŽBENI STANDARD — Bertonec Dragica, kuharica — potek del. razmerja za določen čas.

KSZ — Petrovič Andreja, kurirka — premeščen v Orodjarno.

MONTER — Jamer Rozalija, čistilka — upokojitev; Salamunič Neven, dipl. inž. strojništva — sporazumno; Stachel Alojz, pleskar, Gruber Zdenko, pripravljalec materiala — v JLA.

Kadrovska služba

KAJ JE...

Dialog je vnaprej pripravljen pogovor.

...

Lepa fraza tudi največja vrata odpira.

...

Ljubezen je sila, ki se ji nič ne more upirati.

...

Izobrazba je ena izmed redkih reči, za katere je človek voljan plačati in jih ne dobi podarjene.

ZAHVALA IN ČESTITKA UPOKOJENCEV

Dragi železarski veterani in veteranke!

Dovolite, da se v imenu nas vseh, ki smo se tako množično zbrali, da je Titov dom premajhen, pristočno zahvalim organizatorju današnjega poznopoldanskega srečanja, sindikatu železarne, ki je ob zaključku leta 1986 nam v čast priredil prvovrsten koncert.

Iskreno se zahvaljujem tudi moškemu pevskemu zboru Vres z Jožkom Kertom na čelu, ki nam je v širokem izboru pričaral ubrane lepote slovenskih melodij. Kovači so dokazali, da ne znajo samo jeklo predelovati, temveč tudi prekrasno peti, zlasti ko nastopajo solo.

Topla zahvala gre tudi harmonikarskemu orkestru Prežihov Voranc, ki je z enajstimi muzikanti pod vodstvom poštvalnega Lojza Rebernika tako poskočno igral, da so nas vse pete srbele.

Priložnost tako množičnega zbora izkoristimo še za čestitke sedanji generaciji Železarne Ravne, ki ji je ob 43-letnici rojstva Federativne socialistične republike Jugoslavije bilo podeljeno najvišje jugoslovansko priznanje za ustvarjalnost, nagrada Avnoja. Kot se na najvišji vrh Jugoslavije ni možno povzpeti v enem zamahu, najprej je treba priti na Kredarico, tako je tudi z Avnojevo nagrado. Dolga in naporna je bila pot od srednjeveških fužin do sodobnega metalurškega strojnega kombinata plemenitega jekla. Po osvoboditvi smo mi vstopili v severno steno jeklarn na Ravnah, udarniško premagovali previse in znanecem približali naš ustvarjalni Olimp. Ker svojega nimamo, moramo zaupati sindikatu železarne, da bo pravičen pri delitvi sadov minulega dela med vse udeležence njegovega ustvarjanja.

Zmago je lažje doseči kot ponavljati, tudi po vzponu so možni padci, zato delavcem želimo, da bi v novem letu 1987 Železarna Ravne uspešno povečevala proizvodnjo, s plemenitjem jekla dvigovala realno vrednost na enoto proizvodnje in s kakovostjo izdelkov skrbela za zadovoljstvo vseh jugoslovanskih porabnikov ter kupcev v tujini. Učinkovito naj bi se približevala 30 odstotkom vrednosti prodaje od izvoza, cilju, vrednemu Avnojevega nagajenja.

In še vam, drage železarske veteranke in veterani, ter prek vas vašim svojim želim srečno, uspešno, zdravo in zadovoljno novo leto 1987.

Gregor Klančnik

ZAHVALE

Ob prerani smrti

Cirila Bertonec

se najlepše zahvaljujemo govornikom, predstavniku KS in g. župniku, Pihalnemu orkestru ravnenskih železarjev in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Ob nenadni boleči izgubi draga moža, očeta in dedka

Vilija Morija

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in nudili denarno pomoč.

Posebej se zahvaljujemo dr. Zali Stručel, tozdu Industrijski noži in sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč. Hvala g. župniku za poslovilne besede in opravljeni obred, pevcem in Pihalnemu orkestru Železarne Ravne.

Zalujoči vsi njegovi

Ob boleči izgubi drage mame, bice, sestre, tašče in tete

Angele Čapelnik

se pristočno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znanecem, prijateljem in sodelavcem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali cvetje in vence in nam izrazili sožalje.

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju internega oddelka splošne bolnišnice Slovenj Gradec za prijaznost in nego, ki so jo izkazovali naši mami. Hvala g. župniku za ganljive besede in opravljen obred, godbi pa za poslovilne žalostinke.

Vsi njeni

Hvala vsem, ki ste se prišli posloviti od našega dragega

Jožka Hermana

Hvala predstavnikom pihalnih orkestrrov Slovenije. Tudi pevskega zboru Vres se iskreno zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo Pihalnemu orkestru ravnenskih železarjev za slovo od njihovega prijatelja in za lepe besede, ki jih je posredoval tov. Gradišek.

Zahvaljujemo se tudi za podarjeno cvetje.

Vsi njegovi

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem tozdu Industrijski noži in sindikatu za darilo ter želim v prihodnje veliko zdravja in delovnih uspehov.

Stanko Ovčar

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem sodelavcem Jeklovleka za darilo. Vsem pa želim v novem letu 1987 še veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

Oto Podojstršek

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem iz VNS in splošnih služb za lepa darila. Obenem vam želim še veliko zdravja in delovnih uspehov.

Ivan Mlačnik

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavcem Jeklolarne za darilo. Obenem jim želim še veliko delovnih uspehov in zdravja.

Jože Krevh

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA

REPUBLIŠKI SEKRETARI AT ZA LJUDSKO OBRAMBO

PODELJUJE

PRIZNANJE

Železarni Ravne
IZD Kovačnica

ZA USTVARJALNO IN PRIZADEVNO DELO TER DOSEŽENE
USPEHE PRI RAZVOJU SPLOŠNE LJUDSKE OBRAMBE.

LJUBLJANA, DNE 22. 12. 1986

1840

Takšno priznanje sta ob dnevu JLA 1986 prejela tozd Kovačnica in inž. Mitja Šipek. Čestitamo!

PET MINUT ZA LEPOSLOVJE

ZENOVSKÉ ZGODBE

PA NAJ BO!

Mojster Hakuin je bil pošten in moder človek, zato je pri vaščanih užival velik ugled. Neda leč od njegovega doma je živel lepa mladenka, hči trgovca z živili. Močno presenečeni so njeni starši nekega dne ugotovili, da dekle pričakuje otroka. Sprva ni hotela izdati imena otrokovega očeta, po dolgotrajnem prigovarjanju in grožnjah pa je krivdo naprtila sosedu Hakuinu.

»Pa naj bo,« je bil odrezav njegov odgovor, ko so mu dekletovi starši prišli povedat novico.

Hakuina ni motilo, da je izgubil ves ugled, ki ga je bil deležen v vasi, ampak je malčka kmalu po rojstvu vzel k sebi, in mu po-

svetil vso skrb. Hranil ga je z mlekom, ki ga je dobil pri usmljenih sosedih.

Po letu dni trgovčeva hči tega ni mogla več mirno gledati. Staršem je priznala, da je pravi oče neki mladenič z ribje tržnice. Osramočena družina se je na vso moč opravičevala in prosila Hakuina, naj jim vrne otroka.

Hakuin jim ga je dal, rekel pa ni drugega kot: »Pa naj bo!«

NAJBOLJ CENJENA STVAR NA SVETU

Učenec je vprašal kitajskega mojstra Sozana, katera je najbolj cenjena stvar na svetu.

»Glava mrtve mačke,« mu je odgovoril Sozan.

»Kako more biti glava mrtve mačke najbolj cenjena stvar na svetu?« se je čudil učenec.

»Ker nihče ne more določiti njene cene.«

PARABOLA O JAGODI

V neki sutri je zapisana zgodba, ki jo je Buda pripovedoval svojim učencem:

»Popotnik je v divjini naletel na tigra. Poskušal je pobegniti, a tiger mu je sledil po poti, ki je vodila do roba globokega prepada. Zgrabil je dolgo korenino in se zavihljal pod previs, kjer ga tiger ni mogel doseči. Ko pa se je ozrl, je na dnu globeli opazil drugega tigra, ki je čakal, da pade.

Tedaj sta se v korenino, od katere je bilo odvisno njegovo življenje, zagrizli miški, ena bela,

druga črna. Kljub nevarnosti, ki je grozila z vseh strani, so se popotnikove oči ustavile na sočni jagodi, ki se je rdečila v šopu trave. Z eno roko se je trdno oprijel korenine, z drugo pa je segel po jagodi.

Kako sladka je bila!«

(Iz zbirke Vrata brez vrat, Ljubljana, Mladinska knjiga 1986)

ZALJUBLJENCA

»Kmalu se bova poročila, pa me še nisi poljubil. Zakaj?«

»Zato, da me ne bi potem vse življenje morila s temi otročarijami.«

VARČEVANJE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO V GOSPODINJSTVU

O pomenu varčevanja z energijo slišimo in beremo vsak dan. Gre pa za to, kaj lahko tu prispeva vsak od nas. Če vemo, da porabijo gospodinjstva več kot 30 odst. vse električne energije, si lahko na vprašanje odgovorimo, da lahko vsak od nas prihrani kar precej — sebi in družbi.

Ni treba, da bi se zato odpovedali dobrinam (gospodinjstvom aparatom), ki nam jih daje elektrika, vendar pa lahko njeno porabo precej omejimo oziroma racionaliziramo. V tem in v naslednjih sestavkih bomo videli, kako to storimo.

MOŽNOSTI ZA RACIONALNO PORABO

Elektrogospodarstvo usmerja občane k racionalni porabi s cenejšim in dražjim tokom. Poznamo višjo in nižjo ceno za enako količino el. energije s pogojem, da jo uporabljamo v določenem času.

Velja	dražji tok (višja tarifa)	cenejši tok (nižja tarifa)
poletna tarifa	od 5. do 13. ure	od 13. do 16. in
zimski tarifa	od 16. do 21. ure	od 21. do 5. ure in - ob nedeljah.

Poletna tarifa je tudi cenejša od zimске.

Pri tem je najprej treba vedeti, ali je vaš števec el. energije dvotarifni (z dvema zobnikoma) in ali imate vklopno uro. Če ga nimate, premislite, ali lahko zanemarite dejstvo, da bi z njim privarčevali vsaj 30 do 50 odst. v gospodinjstvih stroških za elektriko. Z uporabo cenejše elektrike pomagajte sebi in družbi.

(Se nadaljuje)

Miroslav Paškvan, dipl. inž.

O ODBORIH

Mihael je živel v dobi, ki so jo skoraj izključno vodili odbori, in je precej dobro vedel, kako je treba voditi odbore. Odbor se ne sme zbrati prezgodaj po jedi, zakaj tedaj bi odborniki spali; pa tudi ne malo pred jedjo, zakaj odborniki bi bili razdražljivi. Odbornikom mora biti dovoljeno, da rečejo, kar hočejo, ne da bi jih kdo usmerjal, dokler se vsak ne naveliča poslušati tako govorjenje drugih. Navzoč pa mora biti nekdo, najboljši je, če je to predsednik, ki več misli, kakor govori in na katerega se je mogoče zanesiti, da bo buden, ko napoči ta trenutek, in nato bo verjetno sprejeta srednja pot, ki jo bo predložil izčrpanim poslušalcem.

(John Galsworthy, Moderna komedija)

Izdaja delavski svet Železarni Ravne kot mesečnik v nakladi 6500 izvodov. Uredniški odbor: Jože Gruden, Ivica Klančnik, Marjan Kolar, Franjo Milkavc, Vladimir Novinšek.

Uredništvo: glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar, novinarki Helena Merkač in Mojca Potočnik, tajnica Jelka Jamšek.

Tel.: 861 131, int. 304 in 753.

Tiska: CGP Večer, Maribor.

Glasilo je po 7. točki 1. odst. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72 in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka.

Fotografije za to številko so prispevali S. Jaš, H. Merkač, M. Potočnik in kadrovska služba.